

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA LINK4
DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA LINK4 DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

RODZAJ INFORMACJI	NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ WZORCA UMOWY
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§3-4, §16-18, §20 ust. 1-4, §24-25, §32, §37, §38 ust. 1-4, §44, §51, §59-60, §63
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§5, §7-9, §11-15, §19, §20 ust. 5-6, §21-23, §26-31, §33-38 ust. 5-6, §39-42, §46-49, §52-56, §61-62, §64, §67 ust. 2, §68, §69 ust. 4, Załącznik nr 1-3

I.	POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
§1	Postanowienia wstępne	5
§2	Definicje ogólne	5
§3	Konstrukcja produktu	8
§4	Miejsce ubezpieczenia	8
§5	Wyłączenia odpowiedzialności generalne	8
§6	Zawarcie umowy ubezpieczenia	9
§7	Okres ubezpieczenia	10
§8	Zmiana sumy ubezpieczenia	10
§9	Niedoubezpieczenie, nadoubezpieczenie	10
§10	Składka ubezpieczeniowa	10
§11	Rozwiązanie umowy ubezpieczenia	11
§12	Wyowiedzenie umowy	11
II.	UBEZPIECZENIE MIENIA	11
§13	Suma ubezpieczenia, podstawa szacowania wartości, system ubezpieczenia	11
§14	Ustalenie wysokości odszkodowania – część I	12
§15	Ustalenie wysokości odszkodowania – część 2	13
	UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ	13
§16	Przedmiot ubezpieczenia	13
§17	Zakres ochrony ubezpieczeniowej	13
	UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZELKIEGO RYZYKA	14
§18	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	14
§19	Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności	14
	UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU	14
§20	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	14
§21	Wymogi zabezpieczenia mienia	15
	UBEZPIECZENIE MIENIA – WYŁĄCZENIA	16
§22	Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	16
§23	Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	17
III.	UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZELKIEGO RYZYKA	17
§24	Przedmiot ubezpieczenia	17
§25	Zakres ubezpieczenia	18
§26	Zakres ochrony ubezpieczeniowej - kradzież z włamaniem do pojazdu (sprzęt przenośny)	18
§27	Zakres ochrony ubezpieczeniowej - dane i wymienne nośniki danych	18
§28	Suma ubezpieczenia, podstawa szacowania wartości, system ubezpieczenia	18
§29	Ustalenie wysokości odszkodowania	19
§30	Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	19
§31	Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	19
IV.	UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	20
§32	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	20
§33	Suma gwarancyjna i podlimity odpowiedzialności	20
§34	Ustalenie wysokości odszkodowania	20
§35	Wyłączenia odpowiedzialności	20
§36	Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności	21

V. UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)	21
§37 Przedmiot ubezpieczenia	21
§38 Zakres ochrony ubezpieczeniowej	22
§39 Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	22
§40 Suma ubezpieczenia i system ubezpieczenia	22
§41 Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	22
§42 Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej	23
VI. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	23
§43 Definicje	23
§44 Przedmiot ubezpieczenia	24
§45 Grupa ubezpieczonych	24
§46 Suma ubezpieczenia	24
§47 Rodzaje i wysokość świadczeń	24
§48 Ustalenie i wypłata świadczenia	24
§49 Wyłączenia odpowiedzialności	25
VII. ASSISTANCE	25
§50 Definicje	25
§51 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	25
§52 Assistance biurowy	25
§53 Assistance medyczny	26
§54 Assistance rehabilitacyjny	27
§55 Wyłączenia odpowiedzialności	28
§56 Limity odpowiedzialności	29
§57 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia	30
VIII. POMOC PRAWNA	30
§58 Definicje	30
§59 Przedmiot ochrony ubezpieczeniowej	30
§60 Zakres ochrony ubezpieczeniowej	31
§61 Limity świadczeń	32
§62 Realizacja świadczeń z ubezpieczenia pomocy prawnej	32
§63 Zakres terytorialny świadczenia usługi i właściwość prawa	33
§64 Wyłączenia odpowiedzialności	33
§65 Sposób korzystania z usługi	33
IX. POSTANOWIENIA WSPÓLNE	33
§66 Obowiązki Ubezpieczającego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia	33
§67 Obowiązki Ubezpieczającego w przypadku wystąpienia szkody	33
§68 Zasady dotyczące wypłaty odszkodowania	34
X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	35
ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW – KLAUZULE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ W UBEZPIECZENIU MAJĄTKU	37
ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW – KLAUZULE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	43
ZAŁĄCZNIK NR 3 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW – TABELA NR 1 OCENY PROCENTOWEJ TRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	48

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1 Postanowienia wstępne

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie – zwane dalej Link4 a osobą prawną, jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną, oraz osobą fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą, zwaną dalej Ubezpieczającym.
2. Umowa ubezpieczenia może być także zawarta z osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej i osiągającą przychody z tytułu najmu pomieszczeń na cele inne niż mieszkaniowe.
3. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek innej osoby, której przysługuje tytuł prawny do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia, zwanej dalej Ubezpieczonym. Wszelkie postanowienia OWU (w tym postanowienia określające obowiązki) dotyczące Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpiezonego, z zastrzeżeniem, że:
  - 1) postanowień dotyczących obowiązków Ubezpieczającego nie stosuje się do Ubezpiezonego jeżeli Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek,
  - 2) roszczenie o zapłatę składki przysługuje wyłącznie wobec Ubezpieczającego,
  - 3) postanowień dotyczących Ubezpieczającego nie stosuje się do Ubezpiezonego jeżeli wyraźnie wynika to z treści OWU.
4. Ubezpieczający powinien przekazać Ubezpieczonemu OWU na piśmie lub innym trwałym nośniku przed zawarciem umowy na jego rachunek. Niezależnie od powyższego Ubezpieczony ma prawo żądać, aby Link4 przedstawił mu informacje o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie dotyczącym praw i obowiązków Ubezpiezonego.

§2 Definicje wspólne

Ilekrót w OWU, we wniosku ubezpieczeniowym, a także w umowie ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych przez Link4 w związku z umową ubezpieczenia używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **akcja ratownicza** – zorganizowane działania, podejmowane przez Straż Pożarną, Policję lub wyspecjalizowane do tego jednostki organizacyjne, których celem jest odratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z pojawieniem się zdarzenia losowego, objętego ochroną ubezpieczeniową w ramach zawartej umowy ubezpieczenia;
- 2) **akt terroryzmu** – nielegalne działania, przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy, wymierzone przeciwko ludności lub mieniu, organizowane z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, prowadzone indywidualnie lub grupowo przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, mające na celu zastraszenie ludności, wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, lub dezorganizację życia publicznego;
- 3) **budowla** – obiekt budowlany nie będący budynkiem, trwale związany z gruntem, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiący całość techniczną i użytkową (znajdujące się w miejscu ubezpieczenia ogrodzenia, bramy, furtki, zadaszenia, wiaty, altany, altany śmietnikowe, garaże, infrastruktura);
- 4) **budynek** – obiekt budowlany, jedno- lub wielokondygnacyjny, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, trwale związany z gruntem, posiadający fundamenty i dach, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz stałymi elementami wykończenia wewnątrz, stanowiący całość techniczną i użytkową, w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane;
- 5) **dane** – informacje zapisane w postaci cyfrowej zgromadzone poza jednostką centralną komputera, używane do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne systemy przetwarzania danych oraz wymienne nośniki danych, tj.: dane główne i dane transakcyjne ze zbiorów danych i baz danych, systemy operacyjne, programy wchodzące w skład systemu operacyjnego, programy standardowe i programy użytkowane na podstawie zakupionych licencji;
- 6) **deszcz nawalny** – opad deszczu, potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW), o współczynniku wydajności co najmniej 4 (cztery) według stosowanej przez IMiGW skali. W przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ubezpieczenia, świadczące o działaniu deszczu nawalnego;
- 7) **dewastacja** – umyślne uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią, z wyłączeniem osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, które nastąpiło w związku z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem lub rabunku;
- 8) **dokumentacja produkcyjno-zakładowa** – ogół dokumentów stanowiących podstawę do uruchomienia produkcji, kontroli przebiegu procesów produkcyjnych oraz rozliczania kosztów własnych produkcji (np. zakładowa instrukcja kosztów, rozdzielniki, dowody przekazania wyrobów do magazynu, karty pracy, zlecenia produkcyjne, rozliczenie zużycia materiałów);
- 9) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydożyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających;
- 10) **franszyza integralna** – ustalona w OWU lub w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa, poniżej której Link4 nie ponosi odpowiedzialności, a jeżeli kwota odszkodowania będzie wyższa, wówczas franszyzy nie stosuje się;
- 11) **franszyza redukcyjna** – ustalona i wskazana w umowie ubezpieczenia kwota lub procent wartości szkody, pomniejszająca wysokość odszkodowania za wszystkie szkody powstałe na skutek jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia;
- 12) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 13) **handel obwoźny** – dokonywanie sprzedaży bezpośrednio z samochodu lub innego pojazdu, walizy, kosza, skrzyni;

- 14) huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wywołana przez statki powietrzne i inne urządzenia podczas przekraczania bariery dźwięku;
- 15) koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie** – koszty prac związanych z usuwaniem zniszczonego ubezpieczonego mienia. Są to uzasadnione i udokumentowane: koszty uporządkowania miejsca po szkodzie koszty rozbiórki i demontażu zniszczonych części, koszty usunięcia rumowiska, koszty oszalowania, koszty wywiezienia i składowania pozostałości po szkodzie;
- 16) kradzież z włamaniem** – usiłowanie zaboru lub zabór przedmiotu ubezpieczenia z zamkniętego lokalu:
- po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczeń z pozostawieniem przez sprawcę śladów użycia narzędzi lub po otworzeniu tych zabezpieczeń oryginalnym kluczem bądź kartą magnetyczną, w których posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub rabunku,
  - przez sprawcę, który ukrył się w pomieszczeniu przed jego zamknięciem, jeżeli Ubezpieczający ani osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo budynku / lokalu, nie były w stanie przy zachowaniu należytej staranności tego faktu odkryć, oraz są dowody potwierdzające fakt jego ukrycia się;
- 17) Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000142452, w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy, działające na podstawie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wydanego przez Ministra Finansów;
- 18) lokal** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub kilka pomieszczeń wraz ze stałymi elementami wykończenia wewnątrz, instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, użytkowane przez Ubezpieczającego w celu prowadzenia działalności gospodarczej;
- 19) lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich bądź falistych;
- 20) maszyny, urządzenia, wyposażenie** – rzeczowe, ruchome składniki majątku wykorzystywane w prowadzonej działalności (np. maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, oprzyrządowanie oraz środki transportu wewnętrznego nie podlegające obowiązkowej rejestracji), niestanowiące elementów budynków i budowli, niebędące środkami obrotowymi ani nakładami inwestycyjnymi;
- 21) mienie osobiste pracowników Ubezpieczającego** – rzeczy osobistego użytku pracowników Ubezpieczającego, np. odzież, obuwie, rowery, ale także własne narzędzia i przedmioty niezbędne do wykonywania pracy lub te, które zwyczajowo lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem pojazdów mechanicznych, wartości pieniężnych, wszelkich kart o charakterze płatniczym, biżuterii oraz mienia o wartości jednostkowej powyżej 500 zł;
- 22) mienie osób trzecich** – mienie ruchome przyjęte od osób trzecich przez Ubezpieczającego do naprawy, remontu, przeróbki, przechowania bądź wykonania innej usługi, w ramach działalności gospodarczej, w zakresie zgodnym z zawartą umową;
- 23) nakłady inwestycyjne** – poniesione lub przewidziane do poniesienia wydatki na remonty kapitalne i adaptacyjne, prace wykończeniowe budynków, budowli lub lokali, w celu podniesienia ich standardu, w przypadku gdy obiekty te nie stanowią własności Ubezpieczającego;
- 24) napór śniegu** – bezpośrednie, gwałtowne i niszczące działanie nagromadzonego śniegu lub lodu na budynki i budowle stanowiące przedmiot ubezpieczenia lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez mienie sąsiednie, zniszczone pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu;
- 25) osoba bliska** – małżonek, konkubina, konkubent, dzieci, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowe, ojczym, macocha, pasierbowie, przysposabiający, przysposobiony, opiekunowie posiadający tytuł prawny, osoby pozostające pod opieką;
- 26) osunięcie się ziemi** – ruch ziemi na stokach, nie spowodowany działaniem człowieka;
- 27) podlimit sumy ubezpieczenia** – ograniczenie odpowiedzialności w ramach zasadniczej sumy ubezpieczenia dotyczące poszczególnych kategorii ryzyk, ustalone przez Link4 w umowie ubezpieczenia;
- 28) powódź** – zalanie terenów będące następstwem podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących w wyniku nadmiernych opadów atmosferycznych, spływu wód po stokach lub zboczach, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych czy sztormu i podniesienia się morskich wód przybrzeżnych. Fakt wystąpienia powodzi ustala się w oparciu o informacje uzyskane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW). W przypadku braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ubezpieczenia, świadczące o wystąpieniu powodzi;
- 29) pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez przeznaczonego do tego celu paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile;
- 30) pracownik Ubezpieczającego** – każda osoba zatrudniona przez Ubezpieczającego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, jak również umowy zlecenia, z wyłączeniem osób zatrudnionych w ramach porozumienia o wolontariat, oraz osób fizycznych, które zawarły z Ubezpieczającym umowę cywilnoprawną w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej;
- 31) produkt** – rzecz ruchoma, chociażby została połączona z inną rzeczą, wytworzona przez Ubezpieczającego lub wprowadzona przez Ubezpieczającego do obrotu w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczającego;
- 32) przepięcie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej powstały w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna lub jego pośredniego działania, jak również w wyniku niewłaściwych parametrów prądu;
- 33) przewóz** – każde przemieszczenie mienia wskazanego w umowie ubezpieczenia przy użyciu środka transportu po drodze publicznej i po innych drogach ogólnodostępnych;
- 34) rabunek** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia przy użyciu przemocy fizycznej lub realnej groźby jej natychmiastowego użycia albo doprowadzenia do stanu nieprzytomności lub bezbronności Ubezpieczającego, jego pracownika, któremu powierzono pieczę nad mieniem objętym ochroną ubezpieczeniową lub osoby, której Ubezpieczający zlecił dozоровanie mienia;
- 35) rozładunek** – zespół czynności realizowanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, polegających na zdjęciu mienia ze środka transportu wraz z przemiesz-

cznieniem mienia ze środka transportu do miejsca jego składowania;

- 36) silny wiatr** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 16,0 m/s (57,6 km/h), ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej wystąpienie silnego wiatru stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie; za spowodowane silnym wiatrem uważa się również szkody powstałe wskutek uderzenia przedmiotu przenoszonego przez silny wiatr w ubezpieczone mienie;
- 37) sprzęt elektroniczny** – urządzenie stacjonarne lub przenośne zasilane prądem elektrycznym zbudowane w oparciu o technologie półprzewodnikowe;
- 38) strajk** – dobrowolne wstrzymanie pracy przez część lub wszystkich pracowników, jako wyraz protestu o charakterze ekonomicznym lub politycznym, najczęściej związane z oczekiwaniem lub żądaniem zmian;
- 39) system ubezpieczenia** – system określenia sumy ubezpieczenia, w zależności od rodzaju mienia i rodzaju ubezpieczenia;
- 40) szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym ze śmiercią, uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia;
- 41) szkoda rzeczowa** – utrata, uszkodzenie lub zniszczenie mienia wraz ze stratami pozostającymi w adekwatnym związku przyczynowym z utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem mienia;
- 42) środki obrotowe** – materiały, półprodukty wykorzystywane przez Ubezpieczającego w celu prowadzenia działalności, produkty w toku, materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby nie będące maszynami, urządzeniami i wyposażeniem, a także produkty gotowe nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym (towary, surowce, materiały w przerobie, materiały pomocnicze, wyroby gotowe, opakowania);
- 43) transport obcy** – transport mienia wykonywany na podstawie umowy przewozu mienia przez przewoźnika posiadającego uprawnienia, zgodne z obowiązującymi przepisami, do podejmowania i wykonywania transportu krajowego; definicja nie znajduje zastosowania do transportu wartości pieniężnych;
- 44) transport własny** – transport nie będący transportem obcym; definicja nie znajduje zastosowania do transportu wartości pieniężnych;
- 45) trzęsienie ziemi** – naturalny, gwałtowny wstrząs skorupy ziemskiej, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka, gdzie drgania są najsilniejsze;
- 46) ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system, w którym suma ubezpieczenia określona jest według maksymalnej przypuszczalnej wysokości szkody, jaka może zaistnieć w okresie ubezpieczenia wskutek jednego wypadku ubezpieczeniowego objętego umową ubezpieczenia;
- 47) ubezpieczenie na sumy stałe** – system, w którym suma ubezpieczenia dla każdego przedmiotu ubezpieczenia odpowiada całkowitej wartości przedmiotu w okresie ubezpieczenia;
- 48) uderzenie pioruna** – bezpośrednio, gwałtowne wyładowanie elektryczności w atmosferze na przedmiot ubezpieczenia, powodujące niszczący przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot i pozostawiające ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu;
- 49) uderzenie pojazdu** – bezpośrednio uderzenie pojazdu mechanicznego nie należącego do Ubezpieczającego, jego pracowników albo osób za które ponosi odpowiedzialność i nie będącego w ich użytkowaniu, w przedmiot ubezpieczenia;
- 50) upadek drzewa lub budowli** – przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzewa lub jego części nie będące następstwem działalności ludzkiej, jak również przewrócenie się budowli takich jak maszty, słupy, anteny oraz ich części, nie będącej w użytkowaniu Ubezpieczającego;
- 51) upadek statku powietrznego** – katastrofa, upadek lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części, paliwa lub przewożonego ładunku;
- 52) wartość księgowa brutto** – ewidencyjna wartość początkowa środków trwałych, stanowiąca cenę nabycia lub koszt wytworzenia, powiększona o koszty jego ulepszenia i skorygowana w oparciu o obowiązujące przeszacowania;
- 53) wartość odtworzeniowa (nowa)** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego, tj.:
- w przypadku budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy / odtworzenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu nowego, ale nieulepszonego, w tym samym miejscu, z uwzględnieniem tych samych lub zbliżonej jakości wymiarów, konstrukcji, materiałów i standardu wykończenia;
  - w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia lub cenie nabycia nowego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem identycznych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia;
- 54) wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), obligacje, znaczki skarbowe, bony skarbowe, bony towarowe, czek i złoto, srebro, platyna oraz wyroby z tych metali, a także kamienie szlachetne, perły, bursztyny;
- 55) wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa (nowa) pomniejszona o zużycie techniczne;
- 56) wybuch** – nagłe uwolnienie energii związane z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym reakcją chemiczną oraz ich właściwością rozprzestrzeniania się; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 57) wymienne nośniki danych** – materiały wielokrotnego użytku, umożliwiające zapis informacji do odczytu maszynowego, przeznaczone do wymiany przez użytkownika, tj.: pendrive'y, dyski magnetyczne i optyczne, dyskietki, taśmy magnetyczne, cartridge, CD-romy;
- 58) wypadek środka transportu** – nagłe zderzenie się pojazdu z jakimkolwiek innym obiektem, a także przewrócenie się, wykolejenie lub wypadnięcie środka transportu z trasy, spadnięcie czy utonięcie;
- 59) wypadek ubezpieczeniowy:**
- w ubezpieczeniu mienia – wystąpienie zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem,

- b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – śmierć, doznanie rozstroju zdrowia, uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie lub zniszczenie mienia, przy czym:
  - i) w razie wątpliwości – za dzień powstania wypadku powodującego szkodę osobową przyjmuje się dzień pierwszego kontaktu z lekarzem w związku z objawami, które były podstawą zgłoszenia roszczenia,
  - ii) wszystkie szkody wynikające z tej samej przyczyny lub będące następstwem tego samego wypadku, niezależnie od terminu ich faktycznego wystąpienia oraz liczby poszkodowanych traktuje się jako jeden wypadek ubezpieczeniowy, a za datę jego wystąpienia przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody z serii. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii pod warunkiem, że wypadek wystąpił w okresie ubezpieczenia (szkody seryjne);
- c) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków (dalej także NNW) – zdarzenie losowe, powstałe w okresie odpowiedzialności Link4, wywołane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego Ubezpieczony, wbrew swojej woli, doznał uszkodzenia ciała, lub rozstroju zdrowia, powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub w następstwie którego nastąpił zgon Ubezpieczonego (w zakresie NNW wypadki ubezpieczeniowe zwane są także „nieszczęśliwymi wypadkami”);
- d) w ubezpieczeniu pomocy prawnej – wystąpienie potrzeby skorzystania z usługi prawnej na skutek zaistnienia w związku z działalnością Ubezpieczającego określonego problemu prawnego, objętego zakresem ubezpieczenia, przy czym problem ten nie musi wystąpić w okresie ubezpieczenia, za datę wypadku ubezpieczeniowego przyjmuje się datę zgłoszenia do Link4 potrzeby skorzystania z usługi prawnej.

60) zalanie – bezpośrednie działanie wody, pary, cieczy lub innych substancji na ubezpieczone mienie, które powstało wskutek:

- a) cofnięcia z urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- b) nagłego i niekontrolowanego wydostania z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej oraz z urządzeń stanowiących elementy składowe tych instalacji w wyniku awarii, w tym pęknięcia rur,
- c) awarii pralki, wirówki zmywarki lub urządzenia o podobnym charakterze,
- d) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub zaworów w urządzeniach sieci określonych w ppkt b) na skutek przerwy w dopływie wody,
- e) samoczynnego uruchomienia tryskaczowych lub zraszaczowych instalacji gaśniczych, z wyłączeniem sytuacji kiedy uruchomienie było wynikiem prób naprawy, przebudowy lub modernizacji ww. instalacji,
- f) zalania wodą lub inną cieczą przez osoby trzecie,
- g) samoistnego uszkodzenia akwarium, tj. niezależnym od działań Ubezpieczającego, pracowników lub osób trzecich;

61) załadunek – zespół czynności realizowanych przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, polegających na umieszczeniu przygotowanego do przewozu mienia na środku transportu, z uwzględnieniem dostarczenia mienia z miejsca jego składowania;

62) zapadanie się ziemi – obniżenie się terenu w następstwie zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, nie spowodowane działaniem człowieka;

63) zdarzenie losowe – przyszłe i niepewne zdarzenie o charakterze nagłym, niezależne od woli Ubezpieczającego oraz osób za które ponosi odpowiedzialność, powodujące szkodę osobową lub w ubezpieczonym mieniu;

64) zużycie techniczne – naturalne zużycie i w konsekwencji zmniejszanie w czasie wartości ubezpieczonych przedmiotów, wynikające z czasu ich użytkowania (wieku), jakości wykonawstwa, trwałości zastosowanych materiałów, bieżącej konserwacji, remontów, eksploatacji, określone w procentach w skali roku.

§3 Konstrukcja produktu

1. Na podstawie niniejszych OWU Ubezpieczający może zawrzeć następujące ubezpieczenia:
  - 1) ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych;
  - 2) ubezpieczenia mienia od wszelkiego ryzyka;
  - 3) ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem lub rabunku;
  - 4) ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszelkiego ryzyka;
  - 5) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzoną działalnością;
  - 6) ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym (cargo);
  - 7) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków;
  - 8) ubezpieczenie assistance;
  - 9) ubezpieczenie pomocy prawnej.
2. Umowa ubezpieczenia może być zawarta jeżeli swym zakresem obejmuje przynajmniej ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub ubezpieczenie mienia od wszelkiego ryzyka albo ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.
3. Zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1)- 5) niniejszego paragrafu, może zostać rozszerzony o klauzule dodatkowe zawarte w Załączniku nr 1 i nr 2 do OWU, za opłatą dodatkowej składki.

§4 Miejsce ubezpieczenia

Miejsce ubezpieczenia, o ile nie umówiono się inaczej, stanowi miejsce wskazane w umowie ubezpieczenia, użytkowane przez Ubezpieczającego w związku z prowadzoną działalnością i znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§5 Wyłączenia odpowiedzialności generalne

1. Link4 nie odpowiada za szkody wyrządzone:
  - 1) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub przez pracowników Ubezpieczającego, którym Ubezpieczający powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, przy czym w przypadku rażącego niedbalstwa, odszkodowanie należy się jeżeli w danych okolicznościach odpowiada to względem słuszności;
  - 2) umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
2. Przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczającego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną, należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
  - 1) w przedsiębiorstwach państwowych: dyrektora, a w przypadku jego nieobecności zastępcę dyrektora,
  - 2) w spółkach kapitałowych: członków zarządu spółki, prokurentów,
  - 3) w spółkach jawnych: wspólników, prokurentów,

- 4) w spółkach partnerskich: partnerów (lub członków zarządu), prokurentów,
  - 5) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych: komplementariuszy, prokurentów,
  - 6) w spółkach cywilnych: wspólników,
  - 7) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach: członków zarządu.
3. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
- 1) nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego obowiązujących przepisów z zakresu prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, BHP, ochrony środowiska oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a także mających na celu zapobieganie powstaniu szkody,
  - 2) użytkowania przez Ubezpieczającego urządzeń, maszyn, sprzętu elektronicznego i instalacji niesprawnych technicznie lub eksploatowanych w sposób niezgodny z przeznaczeniem, zaleceniami, wymaganiami i warunkami określonymi przez producenta lub dostawców,
  - 3) zaburzeń świadomości oraz umysłu u Ubezpieczającego lub jego pracowników, również w przypadku, gdy powstały one na skutek spożycia alkoholu, użycia narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - 4) wojny, wojny domowej, sabotażu, stanu wyjątkowego, zbrojnej inwazji, rewolucji, powstania, zbrojnego przejścia władzy oraz innych działań o charakterze wojennym, bez względu na to, czy zostały formalnie wypowiedziane, aktu terroru,
  - 5) strajku, lokautu, zamieszek społecznych,
  - 6) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, zajęcia, zarekwirowania lub zniszczenia mienia na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe, publiczne, lokalne, celne albo inne uprawnione władze,
  - 7) promieniowania, działania pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu lub sztucznych włókien mineralnych, reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi,
  - 8) powolnego działania jakichkolwiek czynników w szczególności termicznych, chemicznych lub biologicznych m.in. pleśni, porostów, grzybów, insektów, gazów, par, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu a także wirusów i bakterii,
  - 9) niedziałania, nieprawidłowego działania lub nieprawidłowego zastosowania oprogramowania lub nośników informacji używanych w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie (np. w komputerze, sterowniku mikroprocesorowym, układzie scalonym) lub sieci, a także niedostępności, utraty lub zniekształcenia informacji używane w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie lub sieci.
4. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych (niezależnie od faktu zawarcia bądź braku zawarcia wymaganej umowy ubezpieczenia obowiązkowego).
5. Ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody nie przekraczające równowartości kwoty 200 zł (franszyza integralna).

§6

Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest po złożeniu przez Ubezpieczającego wniosku ubezpieczeniowego. Wniosek ubezpieczeniowy może być złożony:
  - 1) w trakcie rozmowy telefonicznej z Link4,
  - 2) agentowi działającemu w imieniu lub na rzecz Link4,
  - 3) w innej, zaakceptowanej przez Link4, formie.
2. Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia i zawiera między innymi następujące dane:
  - 1) nazwę, siedzibę i REGON lub imię, nazwisko, adres i PESEL Ubezpieczającego, a także dane dotyczące osoby, na rzecz której ma być zawarta umowa ubezpieczenia, o ile jest to umowa na cudzy rachunek,
  - 2) okres ubezpieczenia,
  - 3) miejsce ubezpieczenia,
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w miejscu ubezpieczenia,
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 6) deklarowane sumy ubezpieczenia i/lub podlimity odpowiedzialności wraz z zaznaczeniem wartości stanowiących podstawę ich ustalenia oraz systemu ubezpieczenia,
  - 7) w przypadku ubezpieczenia NNW, zgodnie z postanowieniami §45 OWU, definicję grup ubezpieczonych mających być objętych ochroną, w tym informacje na temat charakteru wykonywanej przez nich pracy, oraz liczbę osób wchodzących w skład takiej grupy,
  - 8) informacje o rocznym obrocie za ostatni rok obrotowy,
  - 9) inne, dodatkowe informacje, których zawarcie we wniosku jest uzależnione od indywidualnego charakteru ubezpieczenia.
3. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich wymaganych informacji albo został nieprawidłowo wypełniony, Link4 może poprosić Ubezpieczającego o dodatkowe informacje i od tego uzależnić przygotowanie oferty lub zawarcie umowy ubezpieczenia.
4. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (tj. telefonu) informacje podane Link4, dotyczące danych Ubezpieczającego, miejsca ubezpieczenia, przedmiotu i zakresu ubezpieczenia oraz sum ubezpieczenia i okresu ochrony, umieszczone zostają w dokumencie ubezpieczenia, przy czym Ubezpieczający ma prawo w terminie 7 dni od daty otrzymania dokumentów telefonicznie wystąpić o dokonanie zmian danych zamieszczonych w dokumencie ubezpieczenia, o ile odbiegają one od stanu faktycznego lub są niezgodne z przekazanymi Link4 informacjami.
5. Link4 może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od zainstalowania zabezpieczeń mienia wskazanych przez Link4 przed zawarciem umowy ubezpieczenia jako niezbędne.
6. Link4 może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od przeprowadzenia lustracji w miejscu ubezpieczenia na warunkach uzgodnionych wcześniej przez obie strony. Link4 zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia lustracji w trakcie trwania okresu ubezpieczenia, pod warunkiem wcześniejszego poinformowania Ubezpieczającego o tym zamiarze wraz z podaniem przyczyny.
7. Link4 ma prawo do weryfikacji informacji podanych przez Ubezpieczającego oraz do żądania przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje, szczególnie w przypadku wystąpienia szkody.

8. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej lub co innego nie wynika z przepisów prawa, umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
9. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę Link4 doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, Link4 obowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę w formie pisemnej przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W razie braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
10. Ubezpieczający zobowiązany jest do zgłaszania w formie pisemnej do Link4 wszelkich zmian okoliczności wskazanych we wniosku ubezpieczeniowym, w czasie trwania umowy ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości, w tym okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku.
11. Ubezpieczający ma obowiązek stosować się do wymogów zawartych w umowie ubezpieczenia, a w przypadku zaprzestania prowadzenia działalności, niezwłocznie poinformować o tym Link4.
12. Za porozumieniem stron umowa ubezpieczenia może być zawarta na warunkach odbiegających od postanowień OWU. Wszelkie odmienne postanowienia umowne powinny być wtedy sporządzone w formie pisemnej, podpisane przez obie strony oraz dołączone do umowy w pełnym brzmieniu pod rygorem ich nieważności.

§7

Okres ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że strony umówiły się inaczej.
2. Okres ochrony ubezpieczeniowej wskazany jest w umowie ubezpieczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od daty określonej w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ochrony ubezpieczeniowej nie wcześniej jednak niż po opłaceniu całości składki lub pierwszej raty składki, chyba że strony umówiły się inaczej, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka powodzi rozpoczyna się po upływie 30 dni od pierwszego dnia okresu ochrony ubezpieczeniowej wskazanego umowie ubezpieczenia, chyba że strony umówiły się inaczej.
5. W sytuacji, gdy Link4 ponosi odpowiedzialność przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona w terminie, Link4 może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres przez który udzielał ochrony ubezpieczeniowej. W przypadku braku wypowiedzenia umowa wygasa z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka lub jej pierwsza rata.
6. Niezapłacenie kolejnej raty składki w podanej przez Link4 wysokości i terminie powoduje ustanie odpowiedzialności Link4 tylko wtedy, gdy po upływie terminu zapłaty raty składki Link4 wezwie Ubezpieczającego do zapłaty zaległej raty składki i jednocześnie poinformuje Ubezpieczającego, że niezapłacenie zaległej raty w terminie 7 dni dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

§8

Zmiana sumy ubezpieczenia

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości stanowiących podstawę kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w uzgodnieniu z Link4 podwyższyć sumę ubezpieczenia za zapłatą dodatkowej składki. Link4 ponosi wówczas odpowiedzialność w granicach podwyższonej sumy ubezpieczenia z dniem następnym licząc od daty wyrażenia przez Link4 zgody na podwyższenie sumy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu dodatkowej składki.
2. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości stanowiących podstawę kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tego samego powodu dokonać jednostronnie Link4, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego.
3. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia powoduje odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym Link4 zawiadomiło Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.
4. Link4 potwierdzi uzgodnioną zmianę umowy ubezpieczenia stosownym dokumentem.

§9

Niedoubezpieczenie, nadubebezpieczenie

1. Jeżeli suma ubezpieczenia wybranego przedmiotu ubezpieczenia, zadeklarowana przez Ubezpieczającego we wniosku o zawarcie ubezpieczenia jest w momencie szkody niższa od jego wartości, to wówczas występuje niedoubezpieczenie. W takiej sytuacji wysokość szkody będącej podstawą ustalenia wysokości odszkodowania, zgodnie z §68 OWU, zostanie pomniejszona w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana suma ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego wartości na dzień wystąpienia zdarzenia losowego (zasada proporcji).
2. Link4 odstępuje od stosowania zasady, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu w przypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia, lub gdy niedoubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.
3. Jeżeli suma ubezpieczenia ustalona dla danego przedmiotu ubezpieczenia, zadeklarowana przez Ubezpieczającego we wniosku o zawarcie ubezpieczenia jest w momencie szkody wyższa od jego wartości, to wówczas występuje nadubebezpieczenie. W takiej przypadku Link4 ponosi odpowiedzialność jedynie do wartości mienia.
4. Zapisy niniejszego paragrafu nie mają zastosowania przy ubezpieczeniu mienia w systemie pierwszego ryzyka.

§10

Składka ubezpieczeniowa

1. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest za cały okres ochrony ubezpieczeniowej w oparciu o taryfę składek obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. Obowiązek zapłaty składki spoczywa na Ubezpieczającym.
2. W indywidualnych przypadkach i za zgodą Link4 składka ubezpieczeniowa może być skalkulowana na zasadach innych niż określone w ust. 1 powyżej.
3. Przy kalkulacji składki uwzględnia się następujące czynniki:
  - 1) rodzaj prowadzonej działalności,
  - 2) zakres ochrony ubezpieczeniowej,
  - 3) rodzaj przedmiotu ubezpieczenia (w ubezpieczeniu mienia),

- 4) deklarowaną sumę ubezpieczenia lub podlimity odpowiedzialności,
  - 5) wysokość sumy gwarancyjnej i wysokość obrotu (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej),
  - 6) szkody w ostatnich latach,
  - 7) inne, wskazane we wniosku ubezpieczeniowym.
4. Link4 udziela zwyżek lub zniżek w składce w związku z przeprowadzoną oceną ryzyka dla danego ubezpieczenia.
  5. Wysokość składki, termin oraz sposób jej zapłaty wskazany jest w umowie ubezpieczenia.
  6. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Link4 składka może zostać rozłożona na raty, których terminy płatności i wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.
  7. Za dzień zapłaty składki, jeżeli płatność składki wykonywana jest w formie:
    - 1) przelewu bankowego – uważa się dzień realizacji transferu środków pieniężnych przez bank na właściwy rachunek Link4,
    - 2) przekazu pocztowego – uważa się dzień złożenia polecenia przelewu w urzędzie pocztowym na właściwy rachunek Link4.
  8. Każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, w przypadku ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
  9. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za każdy dzień niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.

§11

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Odpowiedzialność Link4 kończy się w dniu rozwiązania umowy ubezpieczenia. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się w dniu:
  - 1) upływu okresu ochrony ubezpieczeniowej określonego w umowie ubezpieczenia,
  - 2) odstąpienia Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku wskazanym w ust. 2,
  - 3) wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w związku z realizacją postanowień §7 ust. 5, §10 ust. 8 lub §12 ust. 1,
  - 4) zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej,
  - 5) zajęcia przedmiotu ubezpieczenia w toku postępowania egzekucyjnego.
2. Jeżeli umowa została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 7 dni od zawarcia umowy ubezpieczenia, a w przypadku gdy Ubezpieczający nie jest przedsiębiorcą może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od jej zawarcia. Nie zwalnia to jednak Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Link4 udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
3. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się ze skutkiem natychmiastowym w przypadku utraty przez Ubezpieczającego uprawnień do wykonywania działalności objętej ubezpieczeniem, wykreślenia z ewidencji lub rejestru działalności gospodarczej w czasie trwania umowy.
4. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu w przypadku całkowitej konsumpcji sumy ubezpieczenia w następstwie wypłaty

odszkodowania lub odszkodowań, przy czym umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu wyłącznie w zakresie ryzyk, co do których nastąpiła całkowita konsumpcja sumy ubezpieczenia.

§12

Wypowiedzenie umowy

1. Jeżeli umowa zawarta jest na czas określony, Link4 może ją wypowiedzieć, z zachowaniem 7-dniowego terminu wypowiedzenia, z ważnych powodów.
2. Ważne powody uzasadniające wypowiedzenie umowy ubezpieczenia to:
  - 1) stwierdzenie, po dokonaniu lustracji, o której mowa w §6 ust. 6 OWU, że Ubezpieczający nie przestrzega obowiązujących przepisów z zakresu prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, BHP, ochrony środowiska oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a także mających na celu zapobieganie powstaniu szkody;
  - 2) niewyrażenie zgody przez Ubezpieczającego na dokonanie lustracji, o której mowa w §6 ust. 6 OWU lub utrudnianie jej dokonania.

II. UBEZPIECZENIE MIENIA

§13

Suma ubezpieczenia, podstawa szacowania wartości, system ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający i powinna odpowiadać, w odniesieniu do:
  - 1) budynków, budowli, lokali:
    - a) wartości odtworzeniowej (nowej) – jeżeli wiek budynków, budowli, lokali nie przekracza 50 lat, lub
    - b) wartości księgowej brutto – jeżeli stopień amortyzacji budynków, budowli, lokali, nie przekracza 50%, lub
    - c) wartości rzeczywistej – jeżeli wiek budynków, budowli, lokali przekracza 50 lat.
  - 2) nakładów inwestycyjnych – wartości odpowiadającej poniesionym wydatkom na remonty bieżące, kapitalne, adaptacyjne oraz na wykończenie wewnątrz;
  - 3) maszyn, urządzeń i wyposażenia:
    - a) wartości (nowej) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, lub
    - b) wartości księgowej brutto – jeżeli stopień amortyzacji nie przekracza 50%, lub
    - c) wartości rzeczywistej – jeżeli stopień zużycia technicznego przekracza 50%.
3. Podstawę określenia sumy ubezpieczenia stanowi dla:
  - 1) środków obrotowych – wartość odpowiadająca cenie ich nabycia lub kosztom wytworzenia;
  - 2) mienia osób trzecich – wartość rzeczywista, bez uwzględnienia prowizji lub marży;
  - 3) mienia pracowników – wartość rzeczywista, przy czym w ramach sumy ubezpieczenia Link4 ustanawia limit odpowiedzialności na 1 pracownika wynoszący 500 zł, chyba że umówiono się inaczej;
  - 4) wartości pieniężnych:
    - a) w odniesieniu do czeków – wartość wykazana na czeku,
    - b) w odniesieniu do krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówka), obligacji, znaczków skar-

- bowych, bonów skarbowych, bonów towarowych – wartość nominalna,
- c) w odniesieniu do złota, srebra, platyny kamieni szlachetnych, pereł, bursztynów – wartość odpowiadająca cenie sprzedaży netto, tj. bez marży i prowizji, natomiast dla wyrobów z tych metali i kamieni szlachetnych oraz pereł i bursztynów – wartość odpowiadająca cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia.
4. Link4 zastrzega sobie możliwość weryfikacji i zmiany zadeklarowanej wartości, o czym informuje Ubezpieczającego, przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
  5. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej, sumę ubezpieczenia dla danej grupy mienia stanowi wartość określona w danej pozycji wykazu ubezpieczanego mienia zgłaszana przez Ubezpieczającego, natomiast w przypadku ubezpieczenia w wartości księgowej brutto sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu stanowi wartość danej pozycji określona w ewidencji środków trwałych prowadzonej w celach rachunkowych.
  6. W zależności od przedmiotu i zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i podlimity sumy ubezpieczenia ustala się w następujących systemach ubezpieczenia:
    - 1) na sumy stałe – dla budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy zachowaniu zasad określonych w niniejszym paragrafie,
    - 2) na pierwsze ryzyko – dla środków obrotowych, nakładów inwestycyjnych, mienia osób trzecich, mienia pracowników, wartości pieniężnych, przy zachowaniu zasad określonych w niniejszym paragrafie,
    - 3) na pierwsze ryzyko – dla rozszerzonych zakresów ubezpieczenia określonych w klauzulach dodatkowych.
  7. W ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem lub rabunku wszystkie kategorie mienia obejmowane są ochroną w systemie na pierwsze ryzyko.
  8. Suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania (konsumpcja sumy ubezpieczenia). Zasada ta ma zastosowanie również do podlimitów sumy ubezpieczenia.

§14

Ustalenie wysokości odszkodowania – część I

1. W zależności od sposobu ustalenia wartości przedmiotu ubezpieczenia, wysokość odszkodowania określa się w granicach sumy ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, w wysokości nieprzekraczającej kosztów odtworzenia tego przedmiotu, na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
  - 1) w odniesieniu do budynków, budowli i lokali – wysokość odszkodowania ustala się według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu tych samych lub o zbliżonej jakości materiałów, przy czym przy ubezpieczeniu według wartości:
    - a) odtworzeniowej (nowej) i księgowej brutto – wysokość odszkodowania ustala się w pełnej wysokości poniesionych kosztów wskazanych powyżej. Przy czym w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto – wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia,
    - b) rzeczywistej – wysokość odszkodowania ustala się po potrąceniu zużycia technicznego na dzień powstania szkody;
  - 2) w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych – wysokość odszkodowania ustala się według kosztów odbudowy lub remontu lub nabycia, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów;
  - 3) w odniesieniu do maszyn, urządzeń i wyposażenia – wysokość odszkodowania ustala się według cen ich zakupu, czyszczenia lub kosztów naprawy lub wytworzenia przedmiotu tego samego rodzaju, typu lub mocy oraz o tych samych parametrach, powiększonej o koszty (jeżeli występują) zwykłego transportu i montażu, przy czym przy ubezpieczeniu według wartości:
    - a) odtworzeniowej (nowej) i księgowej brutto – wysokość odszkodowania ustala się w pełnej wysokości poniesionych kosztów wskazanych powyżej. Przy czym w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto – wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień ubezpieczenia,
    - b) rzeczywistej – wysokość odszkodowania ustala się po potrąceniu zużycia technicznego na dzień powstania szkody;
  - 4) w odniesieniu do środków obrotowych – wysokość odszkodowania ustala się według cen ich zakupu lub kosztów wytworzenia, kosztów naprawy lub czyszczenia;
  - 5) w odniesieniu do mienia osób trzecich – wysokość odszkodowania ustala się według wartości rzeczywistej, rozumianej jako wartość odtworzeniowa (nowa) mienia po potrąceniu stopnia zużycia technicznego, bez kosztu usługi wykonawczej;
  - 6) w odniesieniu do czeków – wysokość odszkodowania ustala się według wartości wykazanej na czeku;
  - 7) w odniesieniu do krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówka), obligacji, znaczków skarbowych, bonów skarbowych, bonów towarowych – wysokość odszkodowania ustala się według wartości nominalnej;
  - 8) w odniesieniu do złota, srebra, platyny kamieni szlachetnych, pereł, bursztynów – wysokość odszkodowania ustala się według wartości odpowiadającej cenie sprzedaży netto, tj. bez marży i prowizji, natomiast dla wyrobów z tych metali i kamieni szlachetnych oraz pereł i bursztynów – według wartości odpowiadającej cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia;
  - 9) w odniesieniu do mienia pracowników – wysokość odszkodowania ustala się według wartości rzeczywistej;
  - 10) w odniesieniu do uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu – wysokość odszkodowania ustala się według wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
2. Jeżeli Ubezpieczający szkodę usunął własnymi siłami, wysokość odszkodowania ustala się:
  - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej (nowej) – w pełnej wysokości realnie poniesionych wyżej wymienionych kosztów;
  - 2) przy ubezpieczeniu według wartości księgowej brutto – w pełnej wysokości wyżej wymienionych kosztów, przy czym całkowita wartość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;

- 3) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – po potrąceniu zużycia technicznego na dzień powstania szkody.
3. Wysokość odszkodowania ustalona zostanie w wartości rzeczywistej, w następujących przypadkach:
  - 1) przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko maszyn, urządzeń i wyposażenia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
  - 2) w przypadku niskocennych składników majątku;
  - 3) jeżeli zużycie techniczne maszyn urządzeń i wyposażenia przekracza 50% – przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej (nowej).
4. W granicach sumy ubezpieczenia koszty remontu lub naprawy nie mogą przekroczyć wartości odpowiadającej cenie nabycia lub kosztom wytworzenia przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem sposobu ustalenia sumy ubezpieczenia i wysokości odszkodowania (według wartości odtworzeniowej, księgowej brutto czy rzeczywistej).

§15

Ustalenie wysokości odszkodowania – część 2

1. W przypadku szkody w budynkach, budowlach lub lokalach i nakładach inwestycyjnych, Link4 ustala odszkodowanie na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego rachunków potwierdzających poniesione koszty wraz z wykazem wykonanych robót lub kosztorysu opracowanego na podstawie Katalogu Nakładów Rzeczowych KNR, zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych, stosowanymi w budownictwie (np. polskie standardy kosztorysowania robót budowlanych). W przypadku nieprzedstawienia przez Ubezpieczającego określonych wyżej dokumentów, odszkodowanie wypłacane jest na podstawie kosztorysu opracowanego przez Link4. Kosztorys ten sporządzany jest w sposób określony powyżej, według średnich cen stosowanych w robotach budowlanych na danym terenie oraz publikacji cenowych o zasięgu ogólnopolskim, do szacowania kosztów robót budowlanych – remontowych, elektrycznych i instalacyjnych i nie uwzględnia narzutu zysku.
2. W przypadku szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu, Link4 ustala odszkodowanie na podstawie rachunku zakupu, rachunku wykonawcy za naprawę lub kalkulacji Ubezpieczającego, jeżeli szkodę usunął własnymi siłami.
3. Link4 ma prawo do weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego faktur, rachunków, kosztorysów, wykazów co do zasad, zakresu robót i wysokości kosztów. Jeżeli w przypadku dokonanej weryfikacji Link4 uzna, iż wysokość kosztów przedstawiona przez Ubezpieczającego jest zawyżona w stosunku do normalnych cen stosowanych na danym rynku, odpowiedzialność Link4 jest ograniczona do wypłaty odszkodowania wynikającej z kosztorysu opracowanego przez Link4.
4. W razie gdy koszt odbudowy, remontu, naprawy albo wymiany wykonywany przez Ubezpieczającego we własnym zakresie, przewyższa średni koszt, jaki byłby poniesiony przy odbudowie, remoncie, naprawie lub wymianie dokonywanej przez firmę zewnętrzną, Link4 przedstawione przez Ubezpieczającego koszty weryfikuje do średnich cen rynkowych w sposób określony w ust. 1 niniejszego paragrafu.
5. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana wykonywana jest przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez Link4 na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, Link4 ustali

odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych.

6. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej przedmiotu ubezpieczenia,
  - 2) kosztów związanych z wszelkimi zmianami lub ulepszeniami dokonanymi w przedmiocie ubezpieczenia po zawarciu umowy ubezpieczenia,
  - 3) kosztów powstałych w związku ze zmianami przepisów prawa, które weszło w życie w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia,
  - 4) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
  - 5) podatku od towarów i usług (VAT), podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, chyba że suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości obejmującej podatek VAT, wówczas odszkodowanie również będzie obejmowało ten podatek, natomiast jeśli suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości nie obejmującej podatku VAT, rozmiar szkody także nie będzie tego podatku obejmował.
7. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
8. Koszty ustalenia przyczyny i wysokości szkody poniesione przez Ubezpieczającego bez zgody Link4, Ubezpieczający ponosi we własnym zakresie.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ

§16

Przedmiot ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, przedmiotem ubezpieczenia jest mienie stanowiące własność Ubezpieczającego lub posiadane przez niego na podstawie innego tytułu prawnego (w tym mienie przewłaszczone na zabezpieczenie), zaewidencjonowane, pozostające w związku z prowadzoną działalnością i wskazane w umowie ubezpieczenia. Link4 może objąć ochroną ubezpieczeniową następujące składniki majątku Ubezpieczającego:
  - 1) budynki, budowle i lokale,
  - 2) nakłady inwestycyjne,
  - 3) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
  - 4) środki obrotowe,
  - 5) mienie osób trzecich,
  - 6) mienie osobiste pracowników Ubezpieczającego,
  - 7) wartości pieniężne.
2. O ile nie umówiono się inaczej, umowa ubezpieczenia może zostać zawarta pod warunkiem ubezpieczenia przynajmniej jednego spośród wymienionych w ust. 1 pkt 1)-4) składników majątku Ubezpieczającego, w zakresie wskazanym w §17 OWU.

§17

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

1. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, powstałe w miejscu ubezpieczenia, będące następstwem następujących zdarzeń losowych:
  - 1) pożar,
  - 2) uderzenie pioruna,
  - 3) wybuch,
  - 4) upadek statku powietrznego,

- 5) deszcz nawałny,
  - 6) uderzenie pojazdu,
  - 7) zalanie,
  - 8) silny wiatr,
  - 9) napór śniegu,
  - 10) lawina,
  - 11) grad,
  - 12) powódź,
  - 13) osunięcie lub zapadanie się ziemi,
  - 14) trzęsienie ziemi,
  - 15) dym i sadza,
  - 16) huk ponaddzwiękowy,
  - 17) upadek drzew i budowli.
2. W granicach sumy ubezpieczenia ubezpieczone mienie objęte jest ochroną od szkód powstałych wskutek akcji ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania, które były przeprowadzone w związku z wystąpieniem zdarzeń określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu, do limitu 10% wartości szkody, nie więcej niż 20 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
  3. W granicach sumy ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody objętej zakresem ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego ubezpieczonego mienia przed taką szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
  4. W granicach sumy ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa obejmuje udokumentowane koszty powstałe w wyniku usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach 10% wartości szkody.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZELKIEGO RYZYKA

§18

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, powstałe w miejscu ubezpieczenia, będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia losowego, o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności Link4 na mocy postanowień niniejszych OWU.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie wskazane w §16 ust. 1 niniejszych OWU.
3. W granicach sumy ubezpieczenia ubezpieczone mienie objęte jest ochroną od szkód powstałych wskutek akcji ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania, które były przeprowadzone w związku z wystąpieniem zdarzeń określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu, do limitu 20% wartości szkody, nie więcej niż 40 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
4. W granicach sumy ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody objętej zakresem ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego ubezpieczonego mienia przed taką szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
5. W granicach sumy ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa obejmuje udokumentowane koszty powstałe w wyniku usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach 20% wartości szkody.

§19

Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności

1. O ile nie umówiono się inaczej tj. poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia odpowiedniej Klauzuli z Załącznika nr I do niniejszych OWU, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) powstałe w następstwie stłuczenia szyb (klauzula ubezpieczenia szyb od stłuczenia);
  - 2) powstałe w wyniku celowego, umyślnego zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią (klauzula ubezpieczenia ryzyka wandalizmu);
  - 3) powstałe bezpośrednio w następstwie rozmyślnego uszkodzenia przez osoby trzecie obiektów budowlanych, polegające na zamalowywaniu farbami ich powierzchni zewnętrznych powodujące szkodę o charakterze wyłącznie estetycznym (klauzula ubezpieczenia graffiti);
  - 4) w środkach obrotowych powstałe wskutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym (klauzula ubezpieczenia ryzyka rozmrożenia);
  - 5) powstałe wskutek niezamierzonego, gwałtownego zniszczenia obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów (klauzula ubezpieczenia katastrofy budowlanej);
  - 6) powstałe w przedmiocie ubezpieczenia w wyniku przejęcia (klauzula ubezpieczenia ryzyka przejęcia);
  - 7) spowodowane niezachowaniem właściwych parametrów prądu elektrycznego (klauzula ubezpieczenia maszyn od szkód elektrycznych);
  - 8) powstałe w związku z prowadzeniem robót budowlanych (w tym również przebudowy), remontowych lub modernizacyjnych (klauzula prac remontowo-budowlanych);
2. O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody spowodowane kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM LUB RABUNKU

§20

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Za opłatą dodatkowej składki, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące następstwem kradzieży z włamaniem lub rabunku w miejscu ubezpieczenia.
2. Ubezpieczeniem od kradzieży z włamaniem lub rabunku może zostać objęte mienie stanowiące własność Ubezpieczającego lub posiadane przez niego na podstawie innego tytułu prawnego, zaewidencjonowane, pozostające w związku z prowadzoną działalnością i wskazane w umowie ubezpieczenia. Link4 może objąć ochroną ubezpieczeniową następujące składniki majątku Ubezpieczającego:
  - 1) maszyny urządzenia i wyposażenie,
  - 2) środki obrotowe,
  - 3) mienie osób trzecich,
  - 4) mienie osobiste pracowników Ubezpieczającego,
  - 5) wartości pieniężne.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo szkody spowodowane przez dewastację, a także koszty naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu.
4. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, zakres ochrony ubezpieczeniowej może zostać rozszerzony

o szkody w wartościach pieniężnych, które nastąpiły podczas transportu (z wyłączeniem przewożenia środkami komunikacji zbiorowej) w wyniku rabunku, wypadku pojazdu, którym przewożone były wartości pieniężne, kradzieży (rozumianej jako zabór mienia w celu przywłaszczenia), która nastąpiła bezpośrednio po wypadku pojazdu.

5. Dla szkód, które były następstwem kradzieży z włamaniem w miejscu ubezpieczenia, Link4 ustanawia następujące podlimity sumy ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia:

- 1) dla wartości pieniężnych przechowywanych w kasie fiskalnej lub kasecie metalowej – 1 500 zł dla jednej i 4 000 zł na wszystkie kasy,
- 2) dla wartości pieniężnych przechowywanych w szafie sejfowej, szafie stalowej bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie – 10 000 zł,
- 3) dla wartości pieniężnych przechowywanych w sejfie lub kasie pancernej służących do przechowywania wartości pieniężnych o co najmniej I klasie odporności na włamanie – 50 000 zł, pod warunkiem, że na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia sejf lub kasa pancerna posiadają certyfikat wskazujący klasę odporności na włamanie wydany przez Instytut Mechaniki Precyzyjnej (IMP) lub inną jednostkę upoważnioną do certyfikacji.

6. Dla szkód, które były następstwem rabunku, wypadku pojazdu, którym przewożone były wartości pieniężne lub kradzieży (rozumianej jako zabór mienia w celu przywłaszczenia) bezpośrednio po wypadku pojazdu, Link4 ustanawia limit odpowiedzialności w wysokości 50 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

§21

Wymogi zabezpieczenia mienia

1. W związku z zawarciem umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem lub rabunku Ubezpieczający zobowiązany jest stosować się do wymienionych w ustępach poniższych wymogów w zakresie ochrony przeciwkradzieżowej, w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.

2. Konstrukcja ścian, sufitów, podłóg i dachów:

- 1) ściany, stropy, podłogi i dachy budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie:
  - a) muszą być wykonane z trwałych materiałów, których zniszczenie lub sforsowanie jest niemożliwe bez użycia siły lub narzędzi,
  - b) zbudowane są w odpowiedniej technologii adekwatnie do przeznaczenia i usytuowania budynku lub lokalu i nie posiadają niezabezpieczonych otworów, przez które można przedostać się bez użycia siły lub narzędzi;
- 2) nie są traktowane jako należycie zabezpieczone budynki lub lokale w całości lub w części wykonane z siatki drucianej lub innych konstrukcji ażurowych, z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. hale namiotowe, foliowe, budowle pneumatyczne).

3. Konstrukcja i zabezpieczenie drzwi zewnętrznych i wewnętrznych:

- 1) drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie:
  - a) muszą znajdować się w należyтым stanie technicznym, być zamknięte, osadzone i tak skonstruowane, że nie można ich wyłamać lub wyważyć bez użycia siły lub narzędzi, ani otworzyć bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,

b) posiadają sztaby, skoble lub zawiasy zewnętrzne wmurowane w ściany lub przytwierdzone zaklinowanymi śrubami albo inny sposób od wewnątrz ubezpieczonego budynku lub lokalu,

c) zamykane są na dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki umieszczone na oddzielnych skoblach lub jeden zamek wielopunktowego ryglowania z atestem lub pojedynczy zamek lub kłódkę, o ile ustanowiono dozór osobowy budynku / lokalu, dozór w godzinach po zakończeniu działalności albo sprawny, działający system alarmowy zapewniający powiadomienie licencjonowanej agencji ochrony i przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia w czasie nie przekraczającym 15 minut;

2) drzwi do pomieszczeń wewnątrz budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie:

- a) powinny być zamykane na co najmniej jeden zamek lub kłódkę,
- b) spełniać wymagania określone pkt 1) niniejszego ustępu, jeżeli wymagania te nie zostały spełnione w odniesieniu do drzwi zewnętrznych;

3) w odniesieniu do budynków biurowych, centrów handlowych oraz handlowo-rozrywkowych dozorowanych przez pracowników agencji ochrony mienia za wystarczające zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku uważa się zamknięcie jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną;

4) drzwi dwuskrzydłowe (wieloskrzydłowe) w budynku powinny mieć przynajmniej jedno skrzydło unieruchomione przy pomocy zasuw u góry i u dołu od wewnętrznej strony lokalu, a jeżeli są to drzwi oszklone, to nie jest możliwe odbezpieczenie zamków lub zasuw bez użycia klucza np. poprzez wybite otworu w szybie;

5) wszystkie przedmioty umożliwiające prawidłowe otwarcie zewnętrznych oraz wewnętrznych drzwi i otworów, tj. klucze do zamków i kłódek, karty dostępowe, piloty do zamknięć i alarmów nie mogą znajdować się w posiadaniu osób nieuprawnionych i muszą być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą lub dostępem osób nieuprawnionych. W razie zagubienia, zaginięcia lub utraty w inny sposób kluczy (także zapasowych), Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej wymiany zamków.

4. Konstrukcja okien i innych oszklonych otworów zewnętrznych:

1) okna i inne oszklone otwory zewnętrzne w budynkach lub lokalach, w których znajduje się ubezpieczone mienie, muszą znajdować się w należyтым stanie technicznym i być należycie osadzone,

2) okna i inne oszklone otwory zewnętrzne w lokalach znajdujących się na parterze, w piwnicach albo na wyższych kondygnacjach, gdzie można dostać się do środka z balkonu, tarasu i dachu, przybudówki muszą być na całej powierzchni zabezpieczone kratami, żaluzjami lub roletami przeciwwłamaniowymi bądź szybami o podwyższonej odporności na włamanie (co najmniej klasy P3/P3A) lub okiennicami zamykanymi co najmniej na jeden zamek lub kłódkę.

Wymagania te nie są obowiązkowe, jeżeli istnieje stały dozór lub jeżeli budynek lub lokal zaopatrzone

- są w czynne i należycie konserwowane elektroniczne urządzenia wywołujące alarm,
- 3) wymagania określone w pkt 2) mają również zastosowanie w odniesieniu do zewnętrznych otworów na strychach i w piwnicach, przez które jest przejście do dalszych pomieszczeń,
  - 4) kraty, rolety, żaluzje i okiennice muszą być tak zbudowane i zamontowane, aby przedostanie się do środka było niemożliwe bez użycia siły i narzędzi.

5. Zabezpieczenie wartości pieniężnych:

- 1) Ubezpieczający zobowiązany jest do przechowywania i transportowania wartości pieniężnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. (Dz. U. nr 166, poz. 1128) w sprawie zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne,
- 2) pomieszczenia i urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych powinny być w należytym stanie technicznym oraz spełniać poniższe warunki:
  - a) muszą być zamknięte na wszystkie zamki w sposób przewidziany konstrukcją oraz znajdować się w bardzo dobrym stanie technicznym,
  - b) muszą być trwale przymocowane do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku, jeżeli ich masa nie przekracza 300 kg,
  - c) w odniesieniu do kaset stalowych oraz specjalnych pojemników do przechowywania wartości pieniężnych nie przymocowanych na stałe, muszą one spełniać wymogi określone w ppkt a) oraz pozostawać w miejscu niewidocznym w godzinach zamknięcia lokalu (np. szafa, szuflada).

6. Zabezpieczenie pojazdów mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich przekazane Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży:

- 1) pojazdy muszą być zamykane na zamek fabryczny, posiadać sprawne i uruchomione systemy zabezpieczające, a wewnątrz nie mogą znajdować się: dowód rejestracyjny, karta pojazdu, kluczyki od stacyjek zapłonowych lub analogiczne urządzenia,
- 2) plac składowy, parking lub inny teren, na którym znajdują się pojazdy mechaniczne objęte ochroną ubezpieczeniową:
  - a) musi być oświetlony po zmroku, w szczególności w godzinach nocnych 22.00 – 6.00, znajdować się pod całodobowym stałym dozorem i posiadać pełne, nieuszkodzone ogrodzenie o wysokości minimum 160 cm,
  - b) musi posiadać bramę wjazdową zabezpieczoną w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem w sposób niekontrolowany przez osobę nieuprawnioną.

- nie został zatwierdzony przez właściwe organy a istniał taki obowiązek,
- 2) budynkach i budowlach drewnianych lub krytych strzechą ze słomy, trzciny lub gontem drewnianym,
  - 3) budynkach i lokalach, w których nie jest prowadzona działalność gospodarcza, jeżeli przerwa w ich użytkowaniu przekracza 45 dni,
  - 4) budynkach, budowlach i lokalach przeznaczonych do rozbiórki lub w których nie są spełnione zasady bezpieczeństwa konstrukcji, bezpieczeństwa pożarowego i z uwagi na stan techniczny nie nadają się do użytkowania lub zamieszkania,
  - 5) obiektach budowlanych niepołączonych trwale z gruntem, w tym kioskach, pawilonach, straganach, pokryciach namiotowych, powłokach pneumatycznych, barakowozach, garażach metalowych, szklarniach, tunelach foliowych, jak również nakładach inwestycyjnych poniesionych na ich modernizację,
  - 6) mieniu znajdującym się w budynkach, lokalach i obiektach budowlanych, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-5) niniejszego paragrafu,
  - 7) mieniu znajdującym się w budynkach i lokalach, w których w momencie wystąpienia zdarzenia losowego prowadzone były prace budowlane (w tym również przebudowy), remontowe lub modernizacyjne, a przyczyniło się to do powstania szkody lub miało wpływ na jej rozmiar,
  - 8) mieniu, którego nabycie udokumentowano dowodem uznanym za fałszywy lub dowodem zakupu wystawionym przez nieistniejący w momencie wystawienia podmiot,
  - 9) mieniu przeznaczonym do kasacji albo sprzedaży na złom lub w celu uzyskania innych surowców wtórnych,
  - 10) mieniu zainstalowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że nie miało to wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
  - 11) wartościach niematerialnych, naukowych, kolekcjonerskich, zabytkowych, historycznych i artystycznych, prototypach, mieniu muzealnym, zabytkowym, w tym antykach, dziełach sztuki, zbiorach filatelistycznych, numizmatycznych oraz przedmiotach mających wartość kolekcjonerską,
  - 12) środkach obrotowych przeterminowanych, wycofanych z obrotu, nie dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wprowadzonych na jej obszar w sposób nielegalny, bez wymaganych prawem zezwoleń lub koncesji oraz takie, których wytworzenie lub wprowadzenie do obrotu stanowi czyn zabroniony,
  - 13) aktach, dokumentach, rękopisach, danych na wszelkiego rodzaju nośnikach,
  - 14) taborze kolejowym i pływającym, statkach powietrznych,
  - 15) pojazdach mechanicznych podlegających rejestracji, chyba że stanowią fabrycznie nowe środki obrotowe Ubezpieczającego lub mienie osób trzecich,
  - 16) wszelkich rodzajach automatów przyjmujących, rozmieniających i / lub wydających pieniądze, w tym do gier,
  - 17) kartach elektronicznych, żetonach, akcyzach, znakach skarbowych, biletach, losach loteryjnych oraz papierach wartościowych zastępujących w obrocie gotówkę, z wyłączeniem wartości pieniężnych,
  - 18) przesyłkach pocztowych oraz przesyłkach przewożonych przez podmioty wykonujące działalność kurierską, w tym zawierające wartości pieniężne,

UBEZPIECZENIE MIENIA – WYŁĄCZENIA

§22

Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

1. O ile nie umówiono się inaczej ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody w:
  - 1) budynkach, budowlach i lokalach wzniesionych lub eksploatowanych bez wymaganych pozwoleń/zgłoszeń, a także wykonanych bez projektu, lub w sposób niezgodny z projektem albo na bazie projektu, który

- 19) żywych zwierzętach,
- 20) wodzie, gruncie, glebie oraz wszelkiego rodzaju roślinności, w tym drzewach, krzewach, roślinach na pniu oraz uprawy,
- 21) wałach, rowach, zbiornikach wodnych, wszelkiego rodzaju budowlach wodnych oraz wszelkich instalacjach podziemnych,
- 22) sieciach elektrycznych (elektroenergetycznych) oraz elektronicznych.

§23

Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

- I. O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następujące szkody:
  - 1) spowodowane działaniem wody w następujących sytuacjach:
    - a) przez opady atmosferyczne, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu bądź niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy składowe budynku, budowli lub lokalu, chyba że budynek, budowla lub lokal był przedmiotem najmu a do obowiązków Ubezpieczającego nie należy dbanie o stan techniczny, nie wiedział o zaniedbaniach do dnia powstania szkody lub posiada pisemne dowody występowania do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,
    - b) przez zamoczenie ubezpieczonych środków obrotowych należących do Ubezpieczającego lub osób trzecich w sytuacji, gdy były składowane na wysokości niższej niż 10 cm nad poziomem podłogi, podłoga budynku/lokalu, w którym się znajdowały, położona jest na poziomie gruntu lub poniżej a zalanie nie nastąpiło z góry,
    - c) przez ciągłe zawilgocenie przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, technologicznych, centralnego ogrzewania, przenikania wód gruntowych, zagrzybienia lub przemarzania ścian;
  - 2) spowodowane działaniem prądu elektrycznego:
    - a) w sprzęcie elektronicznym lub urządzeniu, jeżeli w momencie powstania szkody nie był podłączony do urządzenia stabilizującego napięcie robocze (użytkowe) tj. UPS lub listwy przeciwprzebiegiowej z bezpiecznikiem, a producent lub dostawca zaleca podłączenie,
    - b) którego następstwem było przepięcie w bezpiecznikach, wkładkach topikowych, stycznikach, odgromnikach, czujnikach, żarówkach, lampach i grzejnych urządzeniach elektrycznych, chyba że to ryzyko było ubezpieczone,
  - 3) spowodowane przez wybuch, jeżeli:
    - a) nastąpił w zaworach bezpieczeństwa,
    - b) powstał w wyniku spalania mieszanki paliwowo-powietrznej w silnikach,
    - c) został wywołany przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, badawczych lub inny związany z charakterem prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 4) spowodowane przez prace budowlane, które mogą naruszać konstrukcję nośną budynku albo związane są ze zdjęciem pokrycia dachu;
  - 5) powstałe w mieniu w związku z przebudową, remontem, naprawą lub rozruchem urządzeń technologicznych lub instalacji użytkowych;
  - 6) powstałe wskutek powodzi, deszczu nawalnego, silnego wiatru, gradu, naporu śniegu w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swoim przeznaczeniem oraz warunkami przechowywania, magazynowania lub eksploatacji znajdowało się na zewnątrz budynku lub lokalu;
  - 7) powstałe wskutek powodzi lub gradu w odniesieniu do pojazdów, które znajdują się poza budynkami i stacją:
    - a) rzeczowe składniki majątku obrotowego,
    - b) mienie osób trzecich.
2. Ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) szkody górnicze, za które odpowiedzialność jest regulowana w prawie górniczym i geologicznym,
  - 2) szkody powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiami lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka,
  - 3) działanie ciepła, przypalenie, osmalenie lub wypalenie, jeżeli jego powstanie nie miało związku z pożarem, uderzeniem pioruna lub eksplozją,
  - 4) pęknięcie lub zamarznięcie wszelkich instalacji znajdujących się na zewnątrz budynku,
  - 5) straty wynikłe z naturalnego zużycia mienia lub pogarszania się jego właściwości, w tym polegające na braku wagi lub objętości w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego, spowodowane działaniem światła, zmianą zapachu, smaku, koloru, struktury, stanu wykończenia, wilgotności lub temperatury,
  - 6) zwiększone nakłady / koszty, konieczne do poniesienia w związku z brakiem materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą,
  - 7) szkody będące następstwem kradzieży zwykłej rozumianej jako kradzież nie nosząca znamion kradzieży z włamaniem lub rabunku, a dodatkowo przywłaszczenie, defraudacja lub szantaż, z zastrzeżeniem, że Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku, pod warunkiem rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej o te ryzyka,
  - 8) szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem w budynkach i lokalach lub innych miejscach niespełniających wymogów określonych w § 21 w zakresie zabezpieczenia mienia, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
  - 9) szkody polegające na przerwaniu lub zakłóceniu dostawy mediów tj. energii elektrycznej lub ciepłej, wody, pary, gazu jak również w związku z niedostarczeniem energii lub dostarczeniem energii o niewłaściwych parametrach.

III. UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZELKIEGO RYZYKA

§24

Przedmiot ubezpieczenia

- I. Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt elektroniczny stanowiący własność Ubezpieczającego lub znajdujący się w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, zaewidencjonowany i pozostający w związku z prowadzoną działalnością i wskazany w umowie ubezpieczenia. Link4 może objąć ochroną ubezpieczeniową następujące składniki majątku Ubezpieczającego:

- 1) sprzęt elektroniczny stacjonarny lub przenośny w miejscu ubezpieczenia,
  - 2) sprzęt przenośny poza miejscem ubezpieczenia,
  - 3) sprzęt medyczny,
  - 4) sprzęt pomiarowo-kontrolny,
  - 5) dane i wymienne nośniki danych,
- pod warunkiem, że wiek sprzętu elektronicznego nie przekracza 7 lat licząc od daty jego wytworzenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęty jest sprzęt elektroniczny podczas eksploatacji, pod warunkiem że jest eksploatowany zgodnie z przeznaczeniem, począwszy od zainstalowania go w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia, jeżeli instalacja nastąpiła zgodnie z wymogami instrukcji lub dokumentacji.
  3. Sprzęt elektroniczny wskazany w ust. 1 pkt 1) objęty jest ochroną w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia. Sprzęt wskazany w ust. 1 pkt 3)-4) jest objęty ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sprzęt przenośny wskazany w ust. 1 pkt 2) objęty jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Islandii i Norwegii, chyba że umówiono się inaczej.
  4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również wymieniony w ust. 1 niniejszego paragrafu sprzęt elektroniczny będący we wcześniejszej eksploatacji, lecz tymczasowo magazynowany lub wyłączony z użytkowania na okres nieprzekraczający 45 dni.
  5. Sprzęt elektroniczny określony w ust. 1 niniejszego paragrafu objęty jest ubezpieczeniem także w czasie przemieszczania lub transportowania w miejscu ubezpieczenia.

§25

Zakres ubezpieczenia

1. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody rzeczowe w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym wskazanym w §24 ust. 1 pkt 1)-4), polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia losowego, o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności Link4 na mocy postanowień niniejszych OWU.
2. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, ubezpieczeniem można objąć również dane używane do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne systemy przetwarzania danych oraz wymienne nośniki danych. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia danych, Ubezpieczający zobowiązany jest do wykonania kopii zapasowych i zapisów archiwalnych gromadzonych danych z częstotliwością nie mniejszą niż jeden raz w tygodniu, a kopie zapasowe i zapisy archiwalne muszą być przechowywane w miejscu innym niż miejsce ubezpieczenia wskazane w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje również szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem do pomieszczenia lub rabunku w pomieszczeniu. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo szkody spowodowane przez dewastację będącą bezpośrednim wynikiem wymienionych w niniejszym ustępie zdarzeń.
4. Link4 odpowiada za szkody powstałe w wyniku przepięcia oraz indukcji magnetycznej pod warunkiem, że sprzęt elektroniczny jest zabezpieczony sprawnymi oraz odpowiednimi do ich parametrów dodatkowymi urządzeniami chroniącymi przed powyższymi szkodami takimi jak filtry przeciwzakłóce-

niowe albo UPS-ami lub innymi urządzeniami, jeżeli wymaga tego instrukcja producenta.

5. W granicach sumy ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody objętej zakresem ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego ubezpieczonego mienia przed taką szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

§26

Zakres ochrony ubezpieczeniowej – kradzież z włamaniem do pojazdu (sprzęt przenośny)

Link4 obejmuje ochroną ubezpieczeniową sprzęt przenośny używany poza miejscem ubezpieczenia w przypadku jego utraty wskutek kradzieży z włamaniem do pojazdu, jeżeli:

- 1) pojazd posiadał twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
- 2) został prawidłowo zamknięty na wszystkie możliwe zabezpieczenia znajdujące się w pojeździe,
- 3) był zaparkowany w zamkniętym garażu lub na parkingu strzeżonym (o ile kradzież z włamaniem nastąpiła w godzinach 22.00 – 6.00),
- 4) ubezpieczony przedmiot był przechowywany wewnątrz pojazdu w sposób uniemożliwiający zobaczenie go z zewnątrz, np. w bagażniku.

§27

Zakres ochrony ubezpieczeniowej – dane i wymienne nośniki danych

1. W ubezpieczeniu danych i wymiennych nośników danych ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty:
  - 1) automatycznego lub ręcznego wprowadzenia danych lub programów z rezerwowych nośników danych (zawierających kopie danych lub oryginalne oprogramowanie),
  - 2) odtworzenia lub wprowadzenia systemów lub standardowych programów,
  - 3) odtworzenia zniszczonych zewnętrznych nośników danych wskutek zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych OWU,
  - 4) wymiany zniszczonych, uszkodzonych lub utraconych zewnętrznych nośników danych na nowe tego samego rodzaju i jakości.
2. Jeżeli odtworzenie danych nie jest konieczne albo nie zostało przeprowadzone w ciągu 12 miesięcy po wystąpieniu szkody, Link4 obejmuje ochroną ubezpieczeniową wyłącznie koszty wymiany zniszczonych lub uszkodzonych zewnętrznych nośników danych na nowe.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu danych i zewnętrznych nośników danych wynosi 5% wartości odszkodowania, nie mniej niż 300 zł.

§28

Suma ubezpieczenia, podstawa szacowania wartości, system ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający osobno dla poszczególnych składników mienia, przy czym:
  - 1) dla sprzętu elektronicznego ustalana jest w systemie sum stałych według wartości odtworzeniowej (nowej),
  - 2) dla danych oraz wymiennych nośników danych ustalana jest na pierwsze ryzyko według kosztów odtworzenia.
3. Sumę ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, ustala Ubezpieczający bez podatku od towarów

i usług VAT podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, chyba że umówiono się inaczej.

4. Suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania (konsumpcja sumy ubezpieczenia). Zasada ta stosuje się również do podlimitów sumy ubezpieczenia.

§29

Ustalenie wysokości odszkodowania

1. Wysokość odszkodowania określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania w następujący sposób:
  - 1) w przypadku szkody częściowej, jeżeli sprzęt elektroniczny nadaje się do naprawy – wysokość odszkodowania określa się na podstawie kosztów zakupu materiału i kosztów robocizny niezbędnej w celu naprawienia uszkodzonego przedmiotu,
  - 2) w przypadku szkody całkowitej, jeżeli sprzęt elektroniczny nadaje się do wymiany – wysokość odszkodowania określa się na podstawie kosztów zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu lub przedmiotu analogicznego rodzaju i jakości,
  - 3) w przypadku szkody całkowitej, jeżeli ubezpieczony sprzęt elektroniczny nie będzie wymieniany – wysokość odszkodowania określa się w kwocie wartości rynkowej sprzętu bezpośrednio przed wystąpieniem szkody.
2. Jeżeli cena nabycia lub naprawy sprzętu elektronicznego uwzględnia dodatkowo koszty jego transportu, demontażu i montażu ponownego oraz opłat celnych i innych tego typu należności, to koszty takie są objęte ochroną ubezpieczeniową, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego i lotniczego.
3. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
4. Koszty ustalenia przyczyny i wysokości szkody poniesione przez Ubezpieczającego bez zgody Link4, Ubezpieczający ponosi we własnym zakresie.

§30

Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

O ile nie umówiono się inaczej ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody w:

- 1) amatorskim sprzęcie radiowym,
- 2) sprzęcie radiowym CB oraz wyposażeniu zainstalowanym na stałe w pojazdach,
- 3) aparatach słuchowych,
- 4) wyposażeniu dyskotek, pubów, restauracji, jeżeli przeznaczony jest do innych zadań niż prace biurowe,
- 5) wszelkiego rodzaju instrumentach muzycznych,
- 6) sprzęcie audiowizualnym, w tym sprzęcie wykorzystywanym przy produkcji wszelkiego rodzaju filmów i nagrań,
- 7) sprzęcie elektronicznym wykorzystywanym w przemyśle rozrywkowym, w szczególności podczas koncertów, wystaw, targów,
- 8) telefonach komórkowych,
- 9) sprzęcie elektronicznym tymczasowo magazynowanym lub okresowo wyłączonym z użytkowania przez okres trwający powyżej 45 dni,
- 10) częściach i materiałach narażonych na duże zużycie w związku z intensywną eksploatacją oraz podlegające wielokrotnej lub okresowej wymianie, a w szczególności materiałach roboczych, płynach eksploatacyjnych, tonerach, głowicach do drukarek, narzędziach, bezpiecznikach,

źródłach światła, bateriach, filtrach, wszelkiego rodzaju lamp,

- 11) nośnikach danych, zawierających dane zapisane przy użyciu nielicencjonowanego, nieautoryzowanego oprogramowania,
- 12) danych wprowadzonych lub przetworzonych po zajęciu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
- 13) danych zapisanych wyłącznie w pamięci jednostki centralnej sprzętu elektronicznego,
- 14) informacjach usuniętych przez nieuwagę lub utraconych w wyniku oddziaływania pola magnetycznego.

§31

Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

1. O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody powstałe wskutek:
  - 1) opadów atmosferycznych, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu bądź niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy składowe budynku, budowli lub lokalu, chyba że budynek, budowla lub lokal był przedmiotem najmu a do obowiązków Ubezpieczającego nie należy dbanie o stan techniczny, nie wiedział o zaniebdaniach do dnia powstania szkody lub posiada pisemne dowody występowania do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,
  - 2) ciągłego zawilgocenia przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, technologicznych, centralnego ogrzewania, przenikania wód gruntowych, zagrzybienia lub przemarzania ścian,
  - 3) kradzieży zwykłej, rozumianej jako kradzież nie nosząca znamion kradzieży z włamaniem lub rabunku, a także sprzeniewierzenia, zaginięcia bądź zgubienia przedmiotu ubezpieczenia,
  - 4) kradzieży z włamaniem w lokalach zabezpieczonych niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi wymogów zabezpieczenia mienia wskazanymi w §21 niniejszych OWU, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub wysokość szkody,
  - 5) zużycia technicznego sprzętu elektronicznego lub jego elementów, a także starzenia się w trakcie użytkowania, włączając działanie czynników atmosferycznych,
  - 6) wszelkiego rodzaju testów, zamierzonych przeciążeń, doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danego sprzętu warunkach za wyjątkiem testów wynikających z konieczności wykonania okresowych badań (np. oględziny, przeglądy).
2. Ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) wszelkiego rodzaju straty pośrednie lub zobowiązania następcze, a w szczególności kary umowne, utrata zysku, utrata rynku, opóźnienie,
  - 2) działania złośliwego oprogramowania komputerowego, skutkującego powstaniem wad lub usterek w sprzęcie, chyba że wady lub usterki powstały w wyniku ryzyka objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 3) uszkodzenia lub wady istniejące w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
  - 4) zadrapania lub inne uszkodzenia o charakterze estetycznym, chyba że uszkodzenia są skutkiem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia.
3. Link4 nie odpowiada ponadto za szkody:

- 1) wynikłe z utraty lub zniekształcenia informacji przechowywanych lub przetwarzanych przez sprzęt, oprogramowanie lub nośnik informacji, chyba że w następstwie wystąpiło inne zdarzenie niewyłączone z zakresu ubezpieczenia, wówczas Link4 ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia,
  - 2) za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialny jest producent, sprzedawca lub serwis naprawczy, w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią,
  - 3) za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialny jest przewoźnik, spedytor lub podwykonawca.
4. Link4 jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli po wystąpieniu szkody ubezpieczony sprzęt jest eksploatowany bez przeprowadzenia naprawy albo naprawa miała charakter prowizoryczny, a Link4 nie wyraził na nią zgody.

IV. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§32

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody osobowe lub szkody rzeczowe wyrządzone osobie trzeciej w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia lub posiadany mieniem, które jest wykorzystywane w takiej działalności.
2. Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, obejmuje zarówno odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych (odpowiedzialność cywilna deliktowa), jak i odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (odpowiedzialność cywilna kontraktowa).
3. Na wniosek Ubezpieczającego, zakres wynikający z ust. 1 niniejszego paragrafu, może zostać ograniczony do odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych.
4. O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
5. O ile nie umówiono się inaczej, zakres terytorialny ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody z wypadków ubezpieczeniowych powstałych na terytorium Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Islandii i Norwegii.
6. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki, które zaszły na terytorium określonym w ust. 5 powyżej w okresie ubezpieczenia i zostały zgłoszone przed terminem przedawnienia roszczeń, chyba że umówiono się inaczej.
7. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, zakres ochrony ubezpieczeniowej może zostać rozszerzony o klauzule dodatkowe, o których mowa w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU.

§33

Suma gwarancyjna i podlimity odpowiedzialności

1. Suma gwarancyjna określona jest w umowie ubezpieczenia i stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4 na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia łącznie dla szkód osobowych i rzeczowych.
2. Sumę gwarancyjną ustala Ubezpieczający.
3. Dla klauzul, o których mowa w §32 ust. 7 niniejszych OWU ustala się osobno podlimity, przy czym nie może być to kwota wyższa niż ogólna suma gwarancyjna, a każde

odszkodowanie wypłacone z którejkolwiek z klauzul pomniejsza zarówno podlimit dla klauzuli, jak i ogólną sumę gwarancyjną.

4. Suma gwarancyjna w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania.

§34

Ustalenie wysokości odszkodowania

1. Wypłata odszkodowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej dokonywana jest przez Link4 w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu, w granicach sumy gwarancyjnej określonej w umowie ubezpieczenia oraz do wysokości ustalonych podlimitów sumy gwarancyjnej.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, wysokość odszkodowania w odniesieniu do szkody rzeczowej jest każdorazowo pomniejszana o kwotę franszyzy redukcyjnej wskazanej w umowie ubezpieczenia lub niniejszych OWU.
3. Wypłata odszkodowania obejmuje, z zachowaniem postanowień ust. 1-2 niniejszego paragrafu, wysokość należnego odszkodowania według zasad ustalonych dla odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego, z uwzględnieniem zapisów niniejszych OWU, klauzul dodatkowych w Załączniku Nr 2 do OWU, jak również uzasadnione i niezbędne koszty działań, mających na celu zmniejszenie szkody lub zapobieżenie jej zwiększeniu, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. W zależności od sytuacji, Link4 powiadamia poszkodowanego, Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w formie pisemnej o:
  - 1) wysokości przyznanego odszkodowania,
  - 2) niemożności zaspokojenia roszczeń w całości lub części z podaniem przyczyn takiego stanu rzeczy i podstawy prawnej uzasadniającej całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania wraz z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
5. Poszkodowany ma prawo żądać należnego odszkodowania bezpośrednio od Link4.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest do zaniechania działań zmierzających do zaspokojenia roszczeń poszkodowanego, uznania jego roszczeń, bądź zawarcia z nim ugody bez uprzedniej zgody Link4. Działania podjęte z naruszeniem powyższego postanowienia nie wywołują skutków prawnych względem Link4.

§35

Wyłączenia odpowiedzialności

Link4 nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkód:

- 1) w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, planach, zbiorach archiwalnych, dokumentach, dziełach sztuki, zbiorach kolekcjonerskich i muzealnych, przedmiotach zabytkowych i unikatowych,
- 2) powstałych w wyniku uszkodzenia, zniszczenia, utraty danych bądź oprogramowania,
- 3) powodujących roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem w ramach jednej umowy ubezpieczenia,
- 4) wynikających z umownego rozszerzenia zakresu odpowiedzialności wynikającej z ustawy, w tym z umownego przejścia odpowiedzialności osoby trzeciej,
- 5) wyrządzonych przez Ubezpieczającego osobom bliskim, a także współnikom, osobom bliskim współników lub innym niż wymienione osobom, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,

- 6) powstałych wskutek uchybień przy wykonywaniu określonego zawodu, którego wykonywanie wymaga posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych np. architekta, projektanta, inspektora nadzoru budownictwa, radcy prawnego, adwokata, notariusza, zarządcy nieruchomości, pośrednika w obrocie nieruchomościami, rzeczoznawcy majątkowego, lekarza, komornika, brokera, agenta ubezpieczeniowego (tzw. odpowiedzialność zawodowa),
- 7) z tytułu szkód objętych rękojmią za wady, niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową lub gwarancji jakości,
- 8) w przedmiocie wykonanej pracy lub usługi,
- 9) roszczeń wynikających z nieterminowego wykonania zobowiązania,
- 10) polegających na wycofaniu produktu z rynku lub powstałych w wyniku jego wycofania,
- 11) będące stratami poniesionymi przez poszkodowanych nie wynikającymi ze szkody osobowej ani szkody rzeczowej, w tym wynikających z przekroczenia terminów realizacji umów oraz z obowiązku zwrotu kontrahentom wszelkich środków finansowych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
- 12) wyrządzonych przez Ubezpieczającego nie posiadającego stosownych, wymaganych przez przepisy prawa, aktualnych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkoleń do wykonywania robót, zawodu oraz czynności objętych zakresem ubezpieczenia, chyba że brak uprawnień nie miał wpływu na zaistnienie wypadku,
- 13) polegające na zapłacie kar pieniężnych, grzywnien sądowych administracyjnych, kwot wynikających z umów cywilnoprawnych, w tym zadatków, kar umownych, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków publicznoprawnych lub opłat manipulacyjnych,
- 14) wyrządzone przez materiały promieniotwórcze, pirotechniczne, a ponadto także przez, formaldehyd, wyroby tytoniowe, produkty krwiopochodne, dioksyny, priony,
- 15) powstałe w wyniku oddziaływania na kod genetyczny albo wskutek użycia hormonalnych środków antykoncepcyjnych,
- 16) powstałych w wyniku przeniesienia chorób zakaźnych,
- 17) związane z prowadzeniem następujących rodzajów działalności:
  - a) działalność polegająca na świadczeniu wszelkiego rodzaju usług zdrowotnych, farmaceutycznych, weterynaryjnych oraz prowadzenia badań klinicznych,
  - b) organizowanie imprez masowych w rozumieniu Ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych,
  - c) usługi związane z zimowym utrzymaniem dróg oraz polegające na zabezpieczeniu obiektów przed skutkami oddziaływania warunków atmosferycznych takich jak m.in.: śnieg, lód,
- 18) związane z posiadaniem lub użytkowaniem pojazdów szynowych, urządzeń i statków latających lub pływających,
- 19) z tytułu szkód wyrządzonych w związku z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem lub uruchamianiem pojazdów mechanicznych, które objęte są obowiązkowymi ubezpieczeniami odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- 20) wyrządzonych przez osobę fizyczną w życiu prywatnym,
- 21) związane z naruszeniem dóbr osobistych, praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw, a także zasad uczciwej konkurencji,
- 22) polegających na przerwaniu lub zakłóceniu dostawy mediów tj. energii elektrycznej lub ciepłej, wody, pary, gazu jak rów-

nież w związku z niedostarczeniem energii lub dostarczeniem energii o niewłaściwych parametrach,

- 23) wynikłych z naruszenia lub nieprzestrzegania prawa zagranicznego oraz dochodzonych przed sądami zagranicznymi,
- 24) utraconych korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

§36

Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności

O ile nie umówiono się inaczej tj. poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia odpowiedniej klauzuli z Załącznika nr 2 do niniejszych OWU, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:

- 1) wyrządzone przez produkt wprowadzony do obrotu (klauzula ubezpieczenia OC za produkt),
- 2) w nieruchomościach, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy cywilnoprawnej (klauzula ubezpieczenia OC nieruchomości),
- 3) w ruchomościach, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy cywilnoprawnej (klauzula ubezpieczenia OC ruchomości),
- 4) będące następstwem wypadków przy pracy (klauzula ubezpieczenia OC pracodawcy),
- 5) wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczającego (klauzula ubezpieczenia OC podwykonawców z zachowaniem prawa do regresu, bez zachowania prawa do regresu),
- 6) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi (klauzula ubezpieczenia OC za szkody w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi),
- 7) w mieniu będącym w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczającego (klauzula ubezpieczenia OC za szkody w rzeczach ruchomych znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczającego),
- 8) wyrządzone przez pojazdy lub maszyny wolnobieżne nie podlegające rejestracji (klauzula ubezpieczenia OC za szkody wyrządzone przez pojazdy lub maszyny wolnobieżne),
- 9) związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego (klauzula ubezpieczenia OC za szkody w środowisku),
- 10) z tytułu odbywania jazd próbnych w ramach prowadzonej działalności polegającej na naprawie pojazdów (klauzula ubezpieczenia OC z tytułu przeprowadzania jazd próbnych),
- 11) związane z prowadzeniem hoteli lub pensjonatów (klauzula ubezpieczenia OC z tytułu prowadzenia hoteli i pensjonatów)
- 12) związane z prowadzeniem działalności gastronomicznej (klauzula ubezpieczenia OC dla podmiotów prowadzących punkty gastronomiczne),
- 13) związane z prowadzeniem zakładów kosmetycznych, fryzjerskich, solarium (klauzula ubezpieczenia OC dla podmiotów prowadzących zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, solaria),
- 14) będące następstwem przygotowania leków recepturowych lub wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku (klauzula ubezpieczenia OC aptekarza i technika farmaceuty).

V. UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)

§37

Przedmiot ubezpieczenia

- I. Przedmiotem ubezpieczenia są fabrycznie nowe rzeczowe składniki majątku obrotowego określone w umowie ubezpieczenia, przewożone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na ryzyko Ubezpieczającego tzn. w czasie, w którym ryzyko utraty, ubytku lub uszkodzenia mienia ponosi Ubezpieczający, z wyłączeniem przewozów dokonywanych w obrębie tej samej nieruchomości.

2. Mienie może być przewożone z użyciem jednego lub kilku różnych środków transportu, przy czym za środek transportu uważa się pojazd mechaniczny przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków, zarejestrowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym i posiada ważne badania techniczne.

§38

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

1. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące następstwem następujących zdarzeń losowych:
  - 1) pożar,
  - 2) uderzenie pioruna,
  - 3) wybuch,
  - 4) upadek statku powietrznego,
  - 5) deszcz nawalny,
  - 6) uderzenie pojazdu,
  - 7) silny wiatr,
  - 8) śnieg,
  - 9) lawina,
  - 10) grad,
  - 11) powódź,
  - 12) osunięcie lub zapadanie się ziemi,
  - 13) trzęsienie ziemi,
  - 14) upadek drzew i budowli,
  - 15) wypadek środka transportu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje okres transportu trwający nie dłużej niż 72 godziny i rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia załadunku mienia w miejscu nadania a kończy się w momencie zakończenia wyładunku w miejscu przeznaczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje mienie przewożone w transporcie własnym lub obcym.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje transport mienia na całej trasie przewozu i uwzględnia czynności takie jak przewóz, załadunek i rozładunek zgodnie z ich definicjami, z zastrzeżeniem postanowień ust. 5 niniejszego paragrafu, a także przejściowe magazynowanie, trwające maksymalnie 7 dni.
5. Czynności polegające na załadunku i rozładunku mienia objęte są ochroną ubezpieczeniową, pod warunkiem, że:
  - 1) czynności te wykonywane są przez Ubezpieczającego, a szkoda powstała w następstwie zdarzeń, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu,
  - 2) wykonywane są przy użyciu odpowiednich maszyn i urządzeń posiadających aktualne świadectwa techniczne,
  - 3) wykonywane są z należytą starannością,
  - 4) rozpoczęcie czynności załadunku lub wyładunku odbywa się nie dłużej niż 12 godzin przed rozpoczęciem lub – odpowiednio – po zakończeniu przewozu.
6. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa może objąć dodatkowo szkody spowodowane przez kradzież z włamaniem oraz kradzież z włamaniem z jednoczesnym zaborem środka transportu po pokonaniu wszystkich zabezpieczeń pojazdu oraz pod warunkiem, że:
  - 1) środek transportu, którym przewożony jest ładunek posiada minimum jedno sprawne urządzenie antykradzieżowe takie jak: alarm, immobiliser lub blokadę skrzyni biegów,
  - 2) pojazd jest wyposażony w twarde, zamknięte nadwozie,
  - 3) przewożony ładunek znajduje się w części ładunkowej pojazdu lub zamkniętym bagażniku i nie jest widoczny z zewnątrz pojazdu,

- 4) każdorazowo w przypadku opuszczenia pojazdu przez osobę dokonującą przewozu, pozostaje zamknięty na zamek, posiada zamknięte wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do wnętrza pojazdu, ma włączone urządzenia przeciwkradzieżowe, o których mowa w pkt 1), a kierujący zobowiązany jest zabrać ze sobą dowód rejestracyjny, kluczyki, karty lub piloty umożliwiające lub ułatwiające otwarcie pojazdu,
- 5) w godzinach 22.00–6.00, gdy środek transportu pozostaje bez opieki osoby dokonującej przewozu, pozostaje zamknięty na zamek, posiada zamknięte wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do wnętrza pojazdu, ma włączone urządzenia przeciwkradzieżowe, o których mowa w pkt 1) oraz znajduje się w miejscu strzeżonym tj. na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, oświetlonym po zmroku i pod stałym dozorem lub w garażu zamkniętym na co najmniej dwa wielozadatkowe zamki/kłódki, jeden zamek/kłódkę z atestem lub automatyczną bramę garażową.

§39

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

1. W przypadku utraty, ubytku, całkowitego uszkodzenia albo uszkodzenia mienia w sposób uniemożliwiający jego naprawę, wysokość odszkodowania określa się na podstawie:
  - 1) wartości mienia określonej w fakturze dostawcy lub innym dokumencie wystawionym przez dostawcę,
  - 2) faktycznych kosztów wytworzenia dla mienia tego samego rodzaju i gatunku w miejscu i czasie jego nadania, przy czym, wysokość odszkodowania zostaje pomniejszona o wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym ładunku, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
2. Jeżeli uszkodzone mienie nadaje się do naprawy, wówczas wartość odszkodowania ustala się w wysokości rzeczywistych kosztów jego naprawy.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu mienia w transporcie wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 500 zł.

§40

Suma ubezpieczenia i system ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia ustalana jest w systemie pierwszego ryzyka i stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4 na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
3. W granicach sumy ubezpieczenia Link4 pokrywa dodatkowo udokumentowane przez Ubezpieczającego koszty:
  - 1) ratowania ubezpieczonego ładunku, poniesione w celu zmniejszenie strat lub niedopuszczenia do ich zwiększenia;
  - 2) usunięcia pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami wywozu, krótkotrwałego składowania i utylizacji, jeżeli Ubezpieczający jest zobowiązany do dokonania tych czynności w wysokości 10% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 10 000 zł.
4. Suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania.

§41

Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęty przewóz:

- 1) wartości pieniężnych, gotówki, papierów wartościowych, banderoli akcyzy, kart kredytowych, kart płatniczych, metali szlachetnych,
- 2) dzieł sztuki, przedmiotów unikatowych, zabytkowych i o wartości kolekcjonerskiej, eksponatów,
- 3) akt, dokumentów, rękopisów, wzorów i prototypów, a także informacji zapisanych na nośnikach danych,
- 4) kart telefonicznych, żetonów, biletów komunikacyjnych, losów loteryjnych,
- 5) rzeczy używanych, uszkodzonych i zdekompletowanych,
- 6) towarów niebezpiecznych, których przewóz jest zabroniony w rozumieniu umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR),
- 7) zwłok lub szczątków zwłok ludzkich,
- 8) żywych zwierząt,
- 9) mienia przewożonego jako bagaż podręczny,
- 10) rzeczy przeznaczonych do sprzedaży w ramach handlu obwoźnego zgodnie z definicją w OWU,
- 11) mienia przewożonego przez firmy kurierskie, przesyłek pocztowych,
- 12) wszelkiego rodzaju pojazdów, a także maszyn i urządzeń przystosowanych do poruszania się po drodze,
- 13) rzeczy transportowanych w obrębie tego samego miejsca ubezpieczenia,
- 14) odpadów.

§42

Zdarzenia wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

Link4 nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkód powstałych wskutek:

- 1) braku miary, wagi lub objętości w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego, ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami lub przyjętymi zwyczajami,
- 2) naturalnego zużycia ubezpieczonego ładunku, jego wad lub naturalnych właściwości,
- 3) nieprawidłowego załadowania, umocowania i rozmieszczenia ładunku na lub w środku transportu lub kontenerze jak również przekroczenia norm wagowych załadowania środka transportu, jeżeli wymienione czynności dokonuje Ubezpieczający lub jego pracownik,
- 4) przewozu mienia przy użyciu niewłaściwego środka transportu, nie przystosowanego do przewozu określonego rodzaju ładunku lub o złym stanie technicznym – jeśli przewóz był wykonywany transportem własnym, a w przypadku transportu zawodowego – jeśli Ubezpieczający o tym wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
- 5) braku lub niedostatecznego opakowania, jak również opakowania niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami przyjętymi dla danego rodzaju ładunku,
- 6) wykonywania czynności załadunku, przewozu lub rozładunku przez osoby:
  - a) będące w stanie po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości oraz po użyciu narkotyków lub innych środków odurzających jeżeli przewóz był wykonywany transportem własnym, a w przypadku transportu zawodowego – jeżeli Ubezpieczający o tym wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
  - b) nie posiadające odpowiednich uprawnień, zatrudnione do wykonywania tych czynności,
- 7) wydania mienia osobie nieuprawnionej,
- 8) opóźnień w przewozie.

VI. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§43 Definicje

- I. Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, w zakresie ubezpieczenia NNW poniższym pojęciom nadaje się następujące definicje:
  - 1) **sporty ekstremalne** – dyscypliny sportowe, których uprawianie wymaga ponadprzeciętnych umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego ryzyka, często zagrożenia życia, w szczególności sporty lotnicze, skoki bungee, motocross, speleologia, kolarstwo górskie, wyciągi samochodowe;
  - 2) **sporty wysokiego ryzyka** – nurkowanie z użyciem aparatów oddechowych, sporty uprawiane na rzekach górskich, narciarstwo, paralotniarstwo, sporty spadochronowe, wspinaczkę skałkową i wysokogórską, wszelkiego rodzaju sporty obronne, myślistwo, jazdę konną, jazdę na nartach wodnych, sporty, w których wykorzystywane są pojazdy przeznaczone do poruszania się po śniegu lub lodzie, skutery wodne;
  - 3) **sporty zimowe** – aktywność sportowa mająca miejsce w warunkach zimowych. Do sportów zimowych zaliczamy: narciarstwo alpejskie i klasyczne, snowboard, skoki narciarskie, saneczkarstwo, bobsleje, skeleton, hokej na lodzie, jazda figurowa na lodzie, jazda szybka na lodzie, bojery, biathlon, curling;
  - 4) **Tabela nr 1 Oceny Procentowej Trwałego Uszczerbku Na Zdrowiu** – tabela przypisująca poszczególnym trwałym uszkodzeniom ciała w wyniku nieszczęśliwego wypadku procentowe wartości trwałego uszczerbku na zdrowiu, jakie dane uszkodzenia spowodowały. Tabela stanowi podstawę obliczenia wysokości świadczenia przez Link4, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. Tabela stanowi Załącznik nr 3 do niniejszych OWU;
  - 5) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – fizyczne, trwałe naruszenie sprawności organizmu, w następstwie nieszczęśliwego wypadku, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, określone przez lekarza orzecznika Link4 na podstawie przedstawionej przez zgłaszającego roszczenie dokumentacji medycznej;
  - 6) **wyczynowe uprawianie sportów** – uprawianie dyscypliny sportu w ramach zarejestrowanych sekcji, klubów lub organizacji sportowych w celu uzyskania maksymalnych wyników, polegające na regularnym uczestniczeniu w treningach, zawodach i turniejach;
  - 7) **wykonywanie czynności zawodowych** – podejmowane przez Ubezpieczonego czynności, za które otrzymuje się wynagrodzenie, na podstawie umowy o pracę bądź innej umowy cywilno-prawnej lub wykonywanie tych czynności poprzez prowadzenie przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej lub zawodowej we własnym imieniu;
  - 8) **zakres podstawowy** – ochrona ubezpieczeniowa obejmująca świadczenia określone w niniejszym rozdziale, związane z następstwami wypadków ubezpieczeniowych, jakim może ulec Ubezpieczony w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, w tym podczas drogi z pracy lub do pracy;
  - 9) **zakres rozszerzony** – ochrona ubezpieczeniowa obejmująca świadczenia określone w niniejszym rozdziale,

związane z następstwami wypadków ubezpieczeniowych jakim może ulec Ubezpieczony w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, w tym podczas drogi z pracy lub do pracy i w życiu prywatnym.

2. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o wypadku, trwałym uszczerbku lub świadczeniach Ubezpieczonego należy przez to również rozumieć odpowiednio wypadek, trwały uszczerbek lub świadczenia jakiegokolwiek osoby objętej umową ubezpieczenia w zakresie NNW, w szczególności pracowników Ubezpieczającego.

§44

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia w zakresie NNW są trwałe następstwa nieszczęśliwych wypadków, doznane przez osoby objęte ubezpieczeniem w okresie ubezpieczenia.
2. Zakresem ubezpieczenia NNW objęte są nieszczęśliwe wypadki mające miejsce na całym świecie, bez ograniczeń terytorialnych.

§45

Grupy ubezpieczonych

1. Ochroną ubezpieczeniową muszą być objęte wszystkie osoby należące do ściśle zdefiniowanej i udokumentowanej zbiorowości określonej w umowie ubezpieczenia przy czym wszystkie te osoby ubezpieczone są na jednakowych warunkach (Grupa ubezpieczonych).
2. W trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej, nowo zatrudniane osoby mogą zostać objęte ubezpieczeniem pod warunkiem, że charakter wykonywanej przez nie pracy jest taki sam jak w przypadku osób wchodzących w skład Grupy ubezpieczonych, chyba że umówiono się inaczej.
3. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 niniejszego paragrafu, do 10 dnia każdego miesiąca obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczający zobowiązany jest podać Link4 dokładną liczbę osób objętych na koniec miesiąca poprzedzającego ochroną ubezpieczeniową, przy czym brak przedmiotowej informacji zostanie uznany przez Link4, za brak zmiany liczby osób objętych ochroną ubezpieczeniową w stosunku do poprzedniego okresu.
4. Postanowienia ust. 3 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania jeżeli łączna liczba członków Grupy ubezpieczonych uległa zmianie nie więcej niż o 5 osób względem zadeklarowanej przy zawieraniu umowy ubezpieczenia.

§46

Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Link4.
2. Suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego, dla każdej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.
3. Suma ubezpieczenia nie ulega zmniejszeniu o wypłacane w trakcie trwania umowy ubezpieczenia świadczenia.

§47

Rodzaje i wysokość świadczeń

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w zakresie podstawowym albo rozszerzonym, według wyboru Ubezpieczającego.
2. W przypadku zajścia nieszczęśliwego wypadku skutkującego trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, Ubezpieczonemu, z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w niniejszych OWU, przysługują następujące rodzaje świadczeń:
  - 1) świadczenie podstawowe do wysokości sumy ubezpieczenia określonej przez Ubezpieczającego i potwierdzonej przez Link4 w dokumencie ubezpieczenia, przy czym:
    - a) Ubezpieczonemu, który w następstwie nieszczęśliwego wypadku doznał 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości sumy ubezpieczenia,
    - b) Ubezpieczonemu, który w następstwie nieszczęśliwego wypadku doznał częściowego, trwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie odpowiadającej takiemu procentowi sumy ubezpieczenia, w jakim procencie doznał on trwałego uszczerbku na zdrowiu zgodnie z Tabelą nr 1 Oceny Procentowej Trwałego Uszczerbku Na Zdrowiu,
    - c) w przypadku śmierci Ubezpieczonego, który zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku, jeżeli śmierć nastąpiła w okresie do 12 miesięcy od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku – Link4 wypłaca jednorazowe świadczenie w wysokości 100% sumy ubezpieczenia;

- 2) świadczenie dodatkowe obejmujące zwrot udowodnionych kosztów zakupu protez oraz specjalnych środków ochronnych i pomocniczych, w kwocie nie przekraczającej 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, przy czym koszty te podlegają zwrotowi jeśli spełniają łącznie następujące warunki:
  - a) zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty nieszczęśliwego wypadku,
  - b) zostały udokumentowane stosownymi rachunkami,
  - c) nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego;
- 3) zwrot kosztów badań i opinii lekarskich wymaganych przez Link4 w procesie ustalania wysokości świadczeń;
- 4) zwrot kosztów poniesionych w związku z zastosowaniem środków podjętych przez Ubezpieczonego w celu zmniejszenia rozmiarów szkody, o ile środki te były celowe, nawet jeżeli ich zastosowanie okazało się bezskuteczne.

§48

Ustalenie i wypłata świadczenia

1. Link4 ustala rodzaje i wysokość świadczeń przysługujących Ubezpieczonemu lub osobom uprawnionym, po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego, przy czym ustalenie tego związku następuje na podstawie przedłożonych Link4 dowodów, dokumentów oraz wyników badań lekarskich Ubezpieczonego w oparciu o ocenę procentową trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu – wyrażony procentowo – ustala wyznaczony przez Link4 lekarz orzecznik niezwłocznie:
  - 1) po zakończeniu leczenia Ubezpieczonego, z uwzględnieniem zaleconego przez lekarza okresu leczenia usprawniającego, nie później jednak niż w 24 miesiące od dnia zdarzenia;
  - 2) po upływie tego okresu wszelkie zmiany dotyczące stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie stanowią podstawy do zmiany wysokości przyznanego świadczenia.
3. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie są uwzględniane czynności zawodowe i rodzaj pracy wykonywany przez Ubezpieczonego.
4. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego zdarzenia, to:
  - 1) świadczenie z tytułu śmierci jest wypłacane osobie uprawnionej tylko wówczas, gdy jest ono wyższe

od świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłacone wcześniej Ubezpieczonemu;

- 2) świadczenie należne osobie uprawnionej jest pomniejszane o kwotę wypłaconą wcześniej Ubezpieczonemu.
5. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku jest wypłacane poniżej wymienionym osobom uprawnionym w następującej kolejności:
  - 1) małżonkowi,
  - 2) dzieciom, jeżeli brak jest małżonka,
  - 3) rodzicom, jeśli brak jest małżonka i dzieci,
  - 4) innym spadkobiercom zmarłego, jeśli brak jest małżonka, dzieci i rodziców,
 przy czym, jeżeli jest kilka osób uprawnionych w danej grupie, to świadczenie jest im wypłacane w równych częściach.
6. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a jego śmierć nie pozostawała w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone świadczenie za trwały uszczerbek na zdrowiu jest wypłacane w kwocie ustalonej przed śmiercią Ubezpieczonego osobom i w kolejności określonych w ust. 5 niniejszego paragrafu.
7. Jeżeli Ubezpieczony zmarł przed ustaleniem stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a jego śmierć nie pozostawała w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, podstawę do ustalenia przez Link4 wysokości świadczenia wypłacanego osobie uprawnionej stanowi przypuszczalny stopień uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego, ustalany w oparciu o oceny i opinie lekarzy powołanych przez Link4.

§49

Wyłączenia odpowiedzialności

Link4 nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkód powstałych wskutek:

- 1) popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa,
- 2) wszelkich chorób lub stanów chorobowych, nawet takich, które wystąpiły nagle, w tym również chorób zawodowych i psychicznych,
- 3) działań Ubezpieczonego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji o podobnym działaniu, leków nie przepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z zaleceniem lekarza bądź niezgodnie ze wskazaniem ich użycia, chyba że ich użycie lub zażycie nie miało wpływu na zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
- 4) zatrucia alkoholem, narkotykami, lekami psychotropowymi, substancjami toksycznymi lub podobnie działającymi środkami,
- 5) leczenia o charakterze zachowawczym lub zabiegowym, chyba że wynikają ze wskazań lekarskich do przeprowadzenia leczenia i było bezpośrednio związane z nieszczęśliwym wypadkiem,
- 6) zamieszek, bójek i rozruchów, aktów przemocy, aktów terroru lub sabotażu, działań wojennych, stanu wyjątkowego, udziału w marszach protestacyjnych i wiecach,
- 7) wyczynowego uprawiania sportów lub uprawiania sportów ekstremalnych, sportów wysokiego ryzyka oraz uprawiania sportów zimowych,
- 8) wypadków ubezpieczeniowych powstałych w związku z udziałem Ubezpieczonego w zawodach sportowych lub jazdach próbnych i testowych oraz powstałych w trakcie prac na wysokości.

VII. ASSISTANCE

§50 Definicje

1. Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, w zakresie ubezpieczenia assistance poniższym pojęciom nadaje się następujące definicje:
  - 1) **Centrum Alarmowe** – działający w imieniu Link4 operator assistance, którym jest Europ Assistance Polska Sp. z o.o., uprawnione do organizacji i wykonywania świadczeń wynikających z niniejszego rozdziału, dostępne przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, 365 dni w roku;
  - 2) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie powstałe w okresie odpowiedzialności Link4, wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego niezależnie od swej woli doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, rozstroju zdrowia lub zmarł;
  - 3) **podróż służbowa** – wykonywanie czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, wskazaną w umowie ubezpieczenia, poza miejscowością, w której znajduje się miejsce prowadzenia działalności, w tym wykonywanie takich czynności przez pracownika Ubezpieczającego, pod warunkiem, że ma charakter incydentalny;
  - 4) **sprzęt IT** – monitor i jednostka centralna lub laptop, znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, które nie są już objęte gwarancją producenta i których wiek nie przekracza 5-ciu lat,
  - 5) **zdarzenie losowe** – pożar, uderzenie pioruna, wybuch, huragan, powódź, grad, lawina, zalanie, stłuczenie szyby, pośrednie uderzenie pioruna, uderzenie lub upadek statku powietrznego, uderzenie pojazdu mechanicznego, deszcz nawalny, trzęsienie ziemi, zapadanie się ziemi, wydostanie się dymu i sadzy. W zakresie ubezpieczenia Assistance niniejsza definicja zastępuje definicję wskazaną w §2 niniejszych OWU.

§51

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia Assistance jest organizacja i pokrycie kosztów świadczeń assistance, wskazanych w niniejszym rozdziale, na rzecz Ubezpieczającego lub pracowników Ubezpieczającego, w razie zajścia w okresie ubezpieczenia zdarzenia określonego w niniejszych OWU. Przedmiot ubezpieczenia assistance obejmuje świadczenie pomocy w następujących zakresach:
  - 1) assistance biurowy,
  - 2) assistance medyczny,
  - 3) assistance rehabilitacyjny.
2. Odpowiedzialność Link4 za świadczenie usług assistance polega, o ile OWU nie stanowi inaczej, na zorganizowaniu i pokryciu (w wysokości określonej w niniejszych OWU lub w umowie ubezpieczenia) kosztów dojazdu oraz robocizny usługodawcy.
3. Ubezpieczeniem objęte są zdarzenia powstałe na terytorium RP.

§52

Assistance biurowy

1. W razie zaistnienia w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej zdarzenia losowego, powodującego potrzebę skorzystania z pomocy specjalisty, Centrum Alarmowe organizuje interwencję specjalisty w celu usunięcia skutków wskazanego powyżej zdarzenia. Organizacja interwencji

specjalisty obejmuje pokrycie do ustalonego limitu kosztów dojazdu oraz robocizny specjalisty odpowiedniego ze względu na rodzaj szkody, spośród następujących: ślusarz, hydraulik, elektryk, dekarz, murarz, glazurnik, malarz, stolarz, szklarz, technik urządzeń grzewczych, specjalista od systemów alarmowych. Koszty części zamiennych lub użytych materiałów niezbędnych do usunięcia szkody ponosi Ubezpieczający.

2. Jeżeli w następstwie wystąpienia zdarzenia losowego w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej istnieje potrzeba zabezpieczenia ocalałego mienia, Centrum Alarmowe organizuje (do wyboru przez Ubezpieczającego) jedno z następujących świadczeń:
  - 1) dozór mienia – Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty dozoru mienia przez profesjonalną firmę ochroniarską,
  - 2) transport mienia – jeżeli lokal nie nadaje się do użytkowania, Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty przewiezienia mienia Ubezpieczającego z miejsca prowadzenia działalności gospodarczej do miejsca wyznaczonego przez Ubezpieczającego na terytorium RP, jednak nie dalej niż 100 km od siedziby firmy.
3. Jeżeli na skutek zdarzenia losowego lokal nie nadaje się do użytkowania, Centrum Alarmowe zajmie się organizacją lokalu zastępczego. Centrum Alarmowe skontaktuje się z trzema agencjami wynajmu lokali przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej i przedstawi oferty tych agencji Ubezpieczającemu. Oferty będą przygotowane na podstawie specyfikacji lokalu określonej przez Ubezpieczającego. Koszty związane z lokalem zastępczym ponosi Ubezpieczający.
4. Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny informatyka w celu naprawy sprzętu IT w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej, który przestał działać prawidłowo w wyniku zdarzenia losowego, a jeżeli naprawa na miejscu nie jest możliwa, organizuje i pokrywa koszty transportu sprzętu do najbliższego serwisu naprawczego. Koszty naprawy w serwisie oraz koszty części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych pokrywa Ubezpieczający. Warunkiem dokonania naprawy jest udokumentowanie przez Ubezpieczającego prawa do użytkowania oraz roku produkcji uszkodzonego sprzętu poprzez przedstawienie dowodu zakupu, gwarancji lub innego dokumentu potwierdzającego wiek sprzętu.
5. W ramach infolinii IT, w przypadku, gdy posiadany przez Ubezpieczającego komputer przestał działać prawidłowo w wyniku zdarzenia losowego Centrum Alarmowe udziela przez telefon informacji w miarę możliwości o błędach w oprogramowaniu oraz o występujących komunikatach wyświetlanych przez system. Ponadto Centrum Alarmowe na życzenie Ubezpieczającego udzieli informacji o danych teleadresowych firm zajmujących się naprawą lub serwisem sprzętu komputerowego.

§53

Assistance medyczny

1. W razie zajścia w okresie ubezpieczenia nieszczęśliwego wypadku w miejscu pracy lub w czasie podróży służbowej na terytorium RP, Link4 realizuje świadczenia pomocy medycznej wymienione w ust. 2 niniejszego paragrafu.
2. W ramach pomocy medycznej Centrum Alarmowe zapewni Ubezpieczającemu lub pracownikowi Ubezpieczającego organizację następujących świadczeń:
  - 1) wizyta lekarza pierwszego kontaktu – Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty wizyty

lekarza pierwszego kontaktu w miejscu pobytu Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego, czyli koszty dojazdu i honorarium lekarza,

- 2) wizyta pielęgniarki – Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty wizyty pielęgniarki (w celu wykonania prostych czynności pielęgnarskich, np. wykonanie zastrzyku, zmiana opatrunku) w godzinach 8.00 – 16.00 w miejscu pobytu Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego na terytorium RP do wysokości ustalonego limitu,
- 3) transport medyczny – w przypadkach niewymagających interwencji pogotowia ratunkowego, Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty transportu medycznego Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego:
  - a) z miejsca pobytu Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego do szpitala lub innej placówki medycznej, który może udzielić wymaganej pomocy,
  - b) transportu powrotnego ze szpitala / placówki medycznej (jeśli pobyt w szpitalu trwał dłużej niż 5 dni),
- 4) opieka domowa po hospitalizacji – jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku w miejscu pracy lub w czasie podróży służbowej Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego jest hospitalizowany powyżej 7 dni, Centrum Alarmowe po uzyskaniu zalecenia lekarza prowadzącego organizuje i pokrywa koszty opieki domowej po zakończonej hospitalizacji do wysokości ustalonego limitu,
- 5) przejazd w celu zastępstwa w podróży służbowej – jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku, który miał miejsce podczas podróży służbowej powyżej 50 km od stałego miejsca pracy Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego, Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego nie może wykonywać powierzonych na czas podróży służbowej obowiązków, Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty podróży wyznaczonego przez Ubezpieczającego pracownika w celu zastępstwa Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego. Transport odbywa się taksówką, pociągiem (I klasa) lub autobusem,
- 6) infolinia medyczna – w razie potrzeby uzyskania przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego określonych informacji związanych z udzieleniem pomocy medycznej, Centrum Alarmowe udziela telefonicznie następujących informacji:
  - a) baza danych aptek na terenie całego kraju, w tym również adresy, godziny pracy oraz numery telefonów,
  - b) baza danych placówek medycznych mających podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia,
  - c) baza danych placówek medycznych (lekarzy ogólnych, szpitali, przychodni, spółdzielni lekarskich) w tym adresów, godzin pracy i numerów telefonów placówek odpowiadających potrzebom Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego i rekomendowanych przez lekarzy uprawnionych,
  - d) baza danych placówek lecznictwa zamkniętego (szpitale prywatne, szpitale najwyższego stopnia referencji oraz kliniki Akademii Medycznych),
  - e) baza danych placówek odnowy biologicznej, rehabilitacyjnych i sanatoryjnych na terenie kraju,
  - f) baza danych placówek opieki społecznej,

- g) baza danych placówek handlowych oferujących sprzęt rehabilitacyjny,
- h) działania, które należy podjąć przed oraz w trakcie podróży, np. niezbędnych szczepieniach, specyfice danego kraju lub regionu świata (w aspekcie medycznym i ochrony zdrowia),
- i) informacja o badaniach kontrolnych dla grup wiekowych o podwyższonym ryzyku zachorowań,
- j) informacja medyczna o danym schorzeniu, zastosowanym leczeniu, nowoczesnych metodach leczenia (w ramach obowiązujących w Polsce przepisów),
- k) informacja farmaceutyczna o danym leku (stosowanie, odpowiedniki, działanie uboczne, interakcje z innymi lekami, możliwość przyjmowania leków w czasie ciąży i laktacji) – w ramach obowiązujących w Polsce przepisów, informacje o zasadach zdrowego żywienia i dietach: bezglutenowej, bogatoreszkowej, cukrzycowej, ubogobiałkowej, bogatobiałkowej, niskocholesterolowej, niskokalorycznej, redukcyjnej, wątrobowej, wrzodowej,
- l) informacja o grupach wsparcia i telefonach zaufania w Polsce dla osób w trudnej sytuacji rodzinnej, samotnych matek, cierpiących na określone schorzenia lub dotkniętych: narkomanią, alkoholizmem, nikotynizmem, przemocą domową, chorobą nowotworową, cukrzycą, otyłością, anoreksją, bulimią, depresją,
- m) informacja o uwarunkowaniach medycznych dotyczących poszczególnych schorzeń oraz promocji zdrowia,
- n) informacja o ciąży: objawy ciąży, badania, zagrożenia, przesady, dieta: przed, w trakcie ciąży i po porodzie, tabela dietetyczna,
- o) informacje dla młodych matek dotyczące pielęgnacji niemowląt,
- p) informacje o stanach wymagających natychmiastowej pomocy i zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- q) instrukcja przygotowania do zabiegów i badań medycznych: gastroscopia, kolonoskopia, koronarografia, rezonans magnetyczny, ultrasonografia, wlew doodbytniczy.

Informacje, o których mowa powyżej, nie mają charakteru diagnostycznego i leczniczego. Nie mogą być traktowane jako podstawa do jakichkolwiek roszczeń wobec uprawnionego lekarza i Centrum Alarmowego, z wyłączeniem celowego przekazania nieprawdziwych informacji.

§54

Assistance rehabilitacyjny

1. W ramach ubezpieczenia Assistance Link4, za pośrednictwem Centrum Alarmowego, zapewni realizację poniższych usług w przypadku zajścia nieszczęśliwego wypadku w miejscu pracy lub w czasie podróży służbowej na terytorium RP, potwierdzonego dokumentacją medyczną, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
2. W ramach pakietu rehabilitacyjnego realizowane są świadczenia opisane poniżej:
  - l) dostawa leków i sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego – zgodnie ze wskazaniami lekarza prowadzącego, Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty dostarczenia leków i drobnego sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego do Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego.

- Koszt leków oraz sprzętu jest pokrywany przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego,
- 2) organizacja i pokrycie kosztów procesu rehabilitacji – jeżeli Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego na skutek nieszczęśliwego wypadku wymaga rehabilitacji, Centrum Alarmowe organizuje i pokrywa koszty wizyty specjalisty fizykoterapeuty w miejscu zamieszkania Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego lub organizuje i pokrywa koszty transportu oraz serii wizyt w poradni rehabilitacyjnej do wyczerpania sumy ubezpieczenia,
  - 3) organizacja wypożyczenia lub sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego – jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego, zgodnie ze wskazaniem lekarza, powinien używać drobnego sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego w miejscu zamieszkania, Centrum Alarmowe organizuje jego wypożyczenie lub zakup. Koszty wypożyczenia lub zakupu drobnego sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego pokrywa Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego,
  - 4) infolinia rehabilitacyjna – Centrum Alarmowe na życzenie Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego udostępni informacje dotyczące:
    - a) zespołów bólowych i neuralgii,
    - b) dolegliwości bólowych w odcinkach: szyjnym, piersiowym oraz lędźwiowo – krzyżowym kręgosłupa,
    - c) chorób zwyrodnieniowych kręgosłupa i stawów,
    - d) zaburzeń postawy, wad wrodzonych,
    - e) fizjoterapii interwencyjnej (postępowania w nagłej sytuacji),
    - f) zabiegów fizykalnych,
    - g) diagnostyki – jaki rodzaj badań należy wykonać i gdzie,
    - h) dostępnych środków pomocniczych i ortopedycznych,
    - i) zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
    - j) informacji medycznej o zastosowanym leczeniu – wskazania/przeciwskazania,
    - k) informacji farmaceutycznej o danym leku (stosowanie, odpowiedniki, działanie uboczne, interakcje z innymi lekami, możliwość przyjmowania leków w czasie ciąży i laktacji) – w ramach obowiązujących w Polsce przepisów profilaktyki dolegliwości bólowych i schorzeń kręgosłupa,
    - l) uprawnień osób niepełnosprawnych,
    - m) zagadnień związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,
    - n) danych teleadresowych poradni, placówek rehabilitacyjnych i sanatoriów na terenie RP,
    - o) danych teleadresowych (oddziałów Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, starostw i urzędów marszałkowskich, powiatowych i wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, jednostek samorządowych stworzonych na potrzeby osób niepełnosprawnych),
    - p) danych teleadresowych sklepów, zakładów i wypożyczalni sprzętu ortopedycznego,
    - q) zasad uzyskania refundacji do sprzętu ortopedycznego i przedmiotów pomocniczych ze środków NFZ,

- r) zasad uzyskania refundacji do sprzętu ortopedycznego i przedmiotów pomocniczych ze środków instytucji (PFRON/PCPR/MOPS/MOPR),
- s) zasad ubiegania się o skierowanie na turnus rehabilitacyjny, do sanatoriów oraz zasad uzyskania dofinansowania.

Informacje, o których mowa powyżej, nie mają charakteru diagnostycznego i leczniczego. Nie mogą być traktowane jako podstawa do jakichkolwiek roszczeń wobec uprawnionego lekarza i Centrum Alarmowego, z wyłączeniem celowego przekazania nieprawdziwych informacji.

§55 Wyłączenia odpowiedzialności

1. Wskazane w niniejszym paragrafie postanowienia dotyczące wyłączenia odpowiedzialności Link4 dotyczą całości zobowiązań Link4 wynikających z zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie Assistance, chyba że co innego wynika wprost z treści OWU lub zapisów w umowie ubezpieczenia. Poniższe postanowienia nie uchybiają ani nie wyłączają pozostałych postanowień OWU dotyczących ogólnych wyłączeń odpowiedzialności.
2. Link4 nie pokrywa kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego samodzielnie bez powiadomienia i zezwolenia Centrum Alarmowego, nawet jeśli są objęte ochroną ubezpieczeniową i mieszczą się w limitach określonych w niniejszych OWU.
3. Jeżeli Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego z winy umyślnej lub na skutek rażącego niedbalstwa nie powiadomił Centrum Alarmowego o zdarzeniu Link4 może odmówić spełnienia świadczenia w całości lub części jeżeli Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego w ten sposób przyczynił się do zwiększenia szkody lub uniemożliwił ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
4. Z ochrony ubezpieczeniowej Assistance wyłączone są szkody powstałe:
  - 1) w wyniku jakichkolwiek roszczeń skierowanych do Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego przez osoby trzecie w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 2) wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, wewnętrznych zamieszek, strajków, rozruchów, lokautów, aktów terroru lub sabotażu, powstań, rewolucji, demonstracji,
  - 3) wskutek reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego, skażenia lub zanieczyszczenia opadami przemysłowymi, działania broni biologicznej lub chemicznej, promieni laserowych i maserowych, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, oddziaływania azbestu lub formaldehydu,
  - 4) w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego, członka rodziny lub osoby, za które Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego faktycznie oraz z mocy prawa ponosi odpowiedzialność, jak za działania własne.
5. Link4 nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli nieszczęśliwy wypadek był bezpośrednio lub pośrednio spowodowany:
  - 1) operacjami kosmetycznymi lub plastycznymi, z wyjątkiem przypadków gdy ich przeprowadzenie spowodowane było koniecznością usunięcia następstw nieszczęśliwych wypadków lub nagłymi zachorowaniami,
  - 2) operacjami zmiany płci, pozbawienia płodności, usunięcia ciąży, sztucznego zapłodnienia lub innego sposobu
- leczenia niepłodności, pobrania przyrządów lub tkanek do przeszczepu
- 3) chorobą psychiczną, depresji, zaburzeniami psychicznymi Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego,
- 4) spożyciem lub spożywaniem przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych niezaleconych przez lekarza, o ile miało to wpływ na zajście zdarzenia assistance,
- 5) samookaleczeniem lub usiłowaniem popełnienia przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego samobójstwa,
- 6) wadami wrodzonymi i schorzeniami będącymi ich skutkiem,
- 7) kataklizmami naturalnymi,
- 8) uprawianiem przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego sportów o charakterze ekstremalnym, to jest: sportów powietrznych, pilotowania jakichkolwiek samolotów silnikowych, sportów motorowych i motorowodnych, raftingu lub innych sportów wodnych na rzekach górskich, sportów walki, skoków narciarskich, wspinaczki wysokogórskiej lub skalnej, speleologii, skoków do wody, nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, skoków na gumowej linie, myślistwa, jazdy konnej, jazdy na motorach, skuterach, jazdy na nartach wodnych oraz jazdy z wykorzystaniem wszystkich pojazdów poruszających się po śniegu lub lodzie, udziałem Ubezpieczającego w wyścigach lub rajdach pojazdów lądowych, śródlądowych, morskich lub powietrznych oraz w przygotowaniu do nich,
- 9) wypadkiem lotniczym zaistniałym w czasie przebywania przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego na pokładzie innego samolotu niż samolot pasażerskich licencjonowanych linii lotniczych.
6. Odpowiedzialność Link4 polegająca na organizacji usług pomocy medycznej nie ma charakteru ubezpieczenia zdrowotnego i jest wyłączona, jeżeli konieczność interwencji medycznej lub hospitalizacji jest związana z:
  - 1) planowym leczeniem,
  - 2) koniecznością odbycia wizyt kontrolnych,
  - 3) rekonwalescencją lub schorzeniami w trakcie leczenia, które jeszcze nie zostały wyleczone,
  - 4) leczeniem stomatologicznym i protetycznym,
  - 5) leczeniem chorób przewlekłych,
  - 6) nagłym pogorszeniem stanu zdrowia Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego lub komplikacjami w przypadku chorób, które wymagają stałego leczenia lub opieki medycznej.
7. Odpowiedzialność Link4 nie obejmuje:
  - 1) świadczeń realizowanych poza terytorium RP,
  - 2) kosztów leków, środków opatrunkowych,
  - 3) sytuacji, w których wymagana jest interwencją pogotowia ratunkowego, służb ratownictwa specjalistycznego (WOPR, GOPR, TOPR, itp.).
8. Z zakresu odpowiedzialności Link4 wyłączone są:
  - 1) usługi elektryka lub technika urządzeń grzewczych związane z uszkodzeniami: żarówek, bezpieczników, przedłużaczy, gniazdek elektrycznych, przełączników,
  - 2) usługi hydraulika związane z uszkodzeniami: baterii wodnych, bojlerów, grzejników, podgrzewaczy przepływowych, filtrów wody, szamba, zatkaniem zlewu, umywalki lub wanny,

- 3) usługi związane z uszkodzeniami kanalizacji, rur instalacyjnych, gazowych i wodociągowych oraz podziemnych linii energetycznych oraz wszystkich tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiadają administracja budynku lub właściwe służby pogotowia technicznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego lub energetycznego,
  - 4) usługi związane z uszkodzeniami, o istnieniu których Ubezpieczający wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
9. Z odpowiedzialności Link4 w ramach ubezpieczenia Assistance wyłączone są zdarzenia, które powstały w związku z:
- 1) konserwacją mienia ruchomego lub stałych elementów znajdujących się w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej,
  - 2) szkodami górniczymi w rozumieniu prawa górniczego,
  - 3) szkodami powstałymi w wyniku rozłączenia lub przerwy w funkcjonowaniu urządzeń wodno-kanalizacyjnych, do naprawy których zobowiązane są właściwe służby publiczne lub administrator budynku,
  - 4) szkodami powstałymi wskutek zawilgocenia budynku i pomieszczeń w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych poprzez dach, ściany, balkony, tarasy, okna lub niezabezpieczone otwory, jeżeli obowiązek konserwacji tych urządzeń instalacji czy elementów budynku należał do Ubezpieczającego,
  - 5) szkodami powstałymi wskutek przenikania wód gruntowych,

- 6) skutkami działania materiałów rozszczepialnych,
- 7) spożyciem przez Ubezpieczającego alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, o ile miało to wpływ na zajście zdarzenia assistance,
- 8) samobójstwem lub próbą samobójstwa,
- 9) uczestnictwem Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego w bójce lub pobiciu z wyłączeniem przypadku obrony koniecznej,
- 10) umyślnym lub rażąco niedbałym działaniem Ubezpieczającego, pracownika Ubezpieczającego lub osób wspólnie z nim zamieszkujących.

§56

Limity odpowiedzialności

1. W zakresie świadczeń określonych w niniejszym rozdziale ustalone zostają limity, stanowiące górną granicę odpowiedzialności Link4. Oznacza to, że wszystkie świadczenia opisane w niniejszym rozdziale świadczone są do maksymalnych kwot określonych poniżej. Po przekroczeniu limitu odpowiedzialności, pozostałą część kosztów organizacji świadczeń pokrywa Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego. Wskazane poniżej limity dotyczą jednego zdarzenia.
2. Poniższe tabele określają sumy ubezpieczenia (limity odpowiedzialności) dla poszczególnych rodzajów świadczeń assistance oraz maksymalną liczbę interwencji w ciągu rocznego okresu ubezpieczenia:

Zdarzenie ubezpieczeniowe	Rodzaj świadczenia	Limit na zdarzenie / liczba interwencji w roku ubezpieczeniowym
ASSISTANCE BIUROWY		
Uszkodzenie mienia wskutek zdarzenia losowego w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej	Interwencja specjalisty (szklarz, murarz, glazurnik, malarz, stolarz, ślusarz, hydraulik, dekarz, elektryk, technik urządzeń grzewczych, specjalista od systemów alarmowych)	400 PLN / 2 razy
	Dozór mienia	max. 48 h / 1 raz
	Transport mienia (oraz załadunek i rozładunek) do 100 km od miejsca ubezpieczenia	1 500 PLN / 1 raz
Awaria sprzętu IT wskutek zdarzenia losowego miejscu prowadzenia działalności gospodarczej	Organizacja lokalu zastępczego	Organizacja / 1 raz
	Pomoc informatyka	500 PLN dla pomocy informatyka
	Infolinia IT (konsultacja nie dłuższa niż 15 minut)	2 razy
ASSISTANCE MEDYCZNY		
Nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego w miejscu pracy lub w czasie podróży służbowej	Wizyta lekarza pierwszego kontaktu	400 PLN / 2 razy
	Wizyta pielęgniarki	400 PLN / 2 razy
	Transport medyczny do/z placówki medycznej	500 PLN / 2 razy
	Opieka domowa po hospitalizacji	500 PLN / max. 5 dni
	Przejazd w celu zastępstwa w podróży służbowej	300 PLN / 1 raz
Na życzenie Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego	Infolinia medyczna	Bez limitu
ASSISTANCE REHABILITACYJNY		
Nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego w miejscu pracy lub w czasie podróży służbowej	Dostawa leków i sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego	2 000 PLN dla wszystkich usług (bez infolinii) 1 raz
	Organizacja i pokrycie kosztów procesu rehabilitacji	
	Organizacja wypożyczenia lub zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	
	Infolinia rehabilitacyjna	

§57

Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia

1. W przypadku konieczności skorzystania z usług assistance, Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego jest zobowiązany:
    - 1) przed podjęciem jakichkolwiek działań we własnym zakresie, niezwłocznie skontaktować się z Centrum Alarmowym pod wskazanym w umowie ubezpieczenia numerem telefonu.
    - 2) w razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz dążyć do zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
    - 3) przy zgłoszeniu szkody Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego powinien podać następujące informacje:
      - a) numer polisy,
      - b) nazwę i adres firmy lub imię i nazwisko Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego,
      - c) krótki opis zaistniałego zdarzenia i rodzaj koniecznej pomocy,
      - d) numer telefonu do skontaktowania się z Ubezpieczającym lub wskazaną przez niego osobą,
      - e) inne informacje niezbędne konsultantowi Centrum Alarmowego do zorganizowania pomocy w ramach świadczonych usług.
  2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, Centrum Alarmowe niezwłocznie skieruje specjalistę na miejsce zdarzenia assistance.
  3. W przypadku odmowy udzielenia informacji przez Ubezpieczającego lub pracownika Ubezpieczającego zgodnie z ust. 1 niniejszego paragrafu lub braku współpracy z obsługą Centrum Alarmowego, Centrum Alarmowe może odmówić organizacji świadczeń określonych w niniejszym rozdziale.
  4. W każdym przypadku powstania zdarzenia assistance, Ubezpieczający lub pracownik Ubezpieczającego zobowiązany jest:
    - 1) udzielić konsultantowi Centrum Alarmowego wyjaśnień dotyczących zdarzenia, niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności i zakresu świadczeń,
    - 2) udzielić specjalście przysłanemu przez Centrum Alarmowe wszelkich niezbędnych informacji,
    - 3) nie powierzać wykonania świadczeń, do których spełnienia zobowiązane jest Link4 innym osobom, chyba że Centrum Alarmowe nie przystąpi do spełniania świadczenia w okresie 6 godzin od zawiadomienia o szkodzie (w razie braku innych uzgodnień pomiędzy Ubezpieczającym lub pracownikiem Ubezpieczającego a Centrum Alarmowym) lub gdy Link4 wyrazi zgodę na spełnienie świadczenia przez inną osobę,
    - 4) współdziałać z Centrum Alarmowym w zakresie niezbędnym do wykonania zobowiązania.
  5. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego, pracownika Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z winy umyślnej lub na skutek rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 1-4, jeśli miało to wpływ na ustalenie przyczyny lub rozmiaru szkody Link4 może odmówić spełnienia świadczenia w całości lub w części.
- 1) **prawnik** – adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy wpisany odpowiednio na listę adwokatów, radców prawnych lub radców podatkowych prowadzoną przez właściwe organy samorządu zawodowego adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych.
  - 2) **call center** – centrum odbioru zleceń świadczenia usług prawnych od Ubezpieczających, którego zadaniem jest przekazać sprawę do właściwego prawnika – w zależności od stopnia skomplikowania sprawy i życzenia Ubezpieczającego, a także zgodnie z zapisami niniejszego OWU. Call center to także system porozumiewania się prawników z Ubezpieczającym.
  - 3) **usługa prawna** – udzielane przez prawnika porady prawne lub inne usługi prawne określone w niniejszych OWU, świadczone zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych, ustawy prawo o adwokaturze lub ustawy o doradztwie podatkowym, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia.
  - 4) **porada prawna** – wskazanie zgodnego z polskim prawem postępowania w przedstawionym przez Ubezpieczającego stanie faktycznym (okolicznościach). Przez poradę prawną rozumie się ponadto, między innymi: sporządzenie pisma procesowego lub przedprocesowego, albo projektu umowy, projektu pisma urzędowego, analizę dokumentów oraz inne usługi prawne zgodne z katalogiem określonym w ustawach o adwokaturze, o radcach prawnych oraz o doradztwie podatkowym.
  - 5) **Pieczęć Prewencyjna** – narzędzie dyscyplinujące kontrahentów do terminowego regulowania zobowiązań polegające na umieszczaniu na fakturach lub innych dokumentach zobowiązujących kontrahentów Ubezpieczającego do zapłaty pieczęci zawierającej komunikat o następującej treści „Szanowny kliencie! Brak zapłaty w terminie spowoduje przekazanie zlecenia dochodzenia roszczeń finansowych do Firmy Prawniczej”.
  - 6) **konto Ubezpieczającego** – prowadzone w systemie informatycznym i dostępne za pośrednictwem sieci Internet, po podaniu przez Ubezpieczającego przyznanego mu loginu i hasła, indywidualne konto przypisane do każdego Ubezpieczającego, służące w szczególności do:
    - a) korzystania przez Ubezpieczającego z usługi, w tym zapisywania historii korzystania z usług prawnych,
    - b) kontaktów Ubezpieczającego i prawnika, w tym przesyłania dokumentów związanych ze świadczoną usługą prawną.

§59

Przedmiot ochrony ubezpieczeniowej

1. Poprzez zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie pomocy prawnej Link4 zobowiązuje się w zamian za zapłatą dodatkowej składki zapewnić Ubezpieczającemu możliwość skorzystania z usług prawnych świadczonych przez prawników w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, o którym mowa w §2 pkt 59) lit. d) OWU.
2. Ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia ochrony prawnej objęte są wyłącznie wypadki ubezpieczeniowe, które są związane z prowadzoną przez Ubezpieczającego działalnością. Ubezpieczenie ochrony prawnej dotyczy spraw w zakresie wszystkich dziedzin prawa.
3. Osobami uprawnionymi do skorzystania z usług prawnych są:
  - 1) Ubezpieczający,
  - 2) członkowie Zarządu i prokurenci Ubezpieczającego – w zakresie wykonywania na jego rzecz obowiązków wynikających ze sprawowanej funkcji,

§58

Definicje

Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych OWU, w zakresie ubezpieczenia pomocy prawnej, poniższym pojęciom nadaje się następujące definicje:

- 3) pracownicy Ubezpieczającego – w zakresie wykonywania na jego rzecz obowiązków pracowniczych.

§60

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

- I. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia ochrony prawnej Link4 zobowiązuje się do zorganizowania następujących świadczeń w związku z zajściem wypadku ubezpieczeniowego objętego ubezpieczeniem ochrony prawnej:
- I) telefoniczna porada prawna, w następującym zakresie:
    - a) wskazanie możliwych rozwiązań – jeśli prawo przewiduje ich kilka,
    - b) wskazanie najkorzystniejszego, zdaniem prawnika, rozwiązania problemu,
  - c) podstawy prawne – Ubezpieczający dowie się, jakie przepisy odnoszą się do jego sprawy,
  - d) instytucje prawne – organy/podmioty uprawnione/zobowiązane do podjęcia działań w danej sprawie,
  - e) argumenty za i przeciw – wskazanie jak bronić się przed ewentualnymi zarzutami drugiej strony,
  - f) odpowiedzi na pytania dodatkowe,
  - g) informacje o wysokości kosztów sądowych i procedurach w danej sprawie,
  - h) informacje o właściwości sądów i innych organów w danej sprawie,
- 2) opracowanie pism i dokumentów na podstawie przedstawionego przez Ubezpieczającego stanu faktycznego, w następującym zakresie:

WNIOSKI

- wnioski dotyczące kosztów postępowania
- wniosek o ustanowienie pełnomocnika
- wniosek o nadanie klauzuli wykonalności/prawomocności
- wniosek o przywrócenie terminu
- wniosek o sprostowanie wyroku
- wniosek o umorzenie kosztów sądowych
- wniosek o odroczenie zapłaty kary
- wniosek o wydanie uzasadnienia wyroku
- wniosek o ustanowienie kuratora
- wniosek o naprawienie szkody do ubezpieczyciela
- wniosek o wszczęcie egzekucji
- wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego
- wniosek dłużnika o zawieszenie egzekucji
- wniosek o dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego
- wniosek o ponowne wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego
- wniosek o wydanie dalszego tytułu wykonawczego
- wniosek o zawezwanie do próby ugodowej
- wniosek o zawarcie ugody do banku
- wniosek o zawarcie ugody z ZUS
- wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji
- wniosek o rozłożenie na raty zaległości podatkowej
- wniosek o odroczenie terminu płatności podatku
- wniosek o umorzenie zaległości podatkowej
- wniosek o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy
- wniosek o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu
- wniosek o otwarciu i ogłoszeniu testamentu
- wypełnianie druków SD w podatku od spadków i darowizn
- wnioski do KRS
- wnioski do Ksiąg Wieczystych
- wnioski do Rejestru Zastawów
- wniosek o uchylenie i zmianę środka zapobiegawczego
- wniosek o widzenie z tymczasowo aresztowanym
- wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego
- wniosek o wypis i wyrys ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

UMOWY

- umowa dzierżawy
- umowa najmu lokalu mieszkalnego
- umowa podnajmu lokalu
- umowa o dzieło
- umowa zlecenia
- umowa o pracę
- umowa poręczenia
- umowa pożyczki
- umowa przechowania
- umowa przewozu
- umowa składu
- umowa sprzedaży
- umowa sprzedaży komisowej
- umowa sprzedaży samochodu
- umowa użyczenia
- umowa zamiany
- umowa darowizny
- umowa przeniesienia domeny
- umowa o pozycjonowanie
- umowa licencji
- umowa przewłaszczenia
- umowa poręczenia
- umowa sponsoringu
- umowa o roboty budowlane
- umowa o roboty remontowe
- umowa o poufności
- umowa o świadczenie usług
- umowa barterowa

POZWY

- pozew pracodawcy o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika
- pozew pracodawcy o odszkodowanie przeciwko pracownikowi odpowiedzialnemu za mienie powierzone
- pozew pracodawcy o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez pracownika nieumyślnie
- pozew pracodawcy o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez pracownika umyślnie
- pozew pracodawcy o zwrot nienależnego wynagrodzenia za pracę
- pozew o zapłatę w postępowaniu upominawczym
- pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym
- pozew o zapłatę w postępowaniu elektronicznym

INNE

- pełnomocnictwa
- odwołanie pełnomocnictwa
- wezwanie do zapłaty
- wezwanie do wykonania świadczenia
- reklamacje
- zgłoszenie wierzytelności
- sprzeciw od wyroku nakazowego w sprawie karnej
- oświadczenie o potrąceniu wierzytelności

- 3) doradztwo podatkowe, w zakresie przedstawienia:
  - a) możliwych rozwiązań – jeśli prawo przewiduje ich kilka,
  - b) najkorzystniejszych dla Ubezpieczającego sposobów rozwiązania problemu,
  - c) podstaw prawnych – Ubezpieczający dowie się, jakie przepisy odnoszą się do jego sprawy,
  - d) instytucji prawnych – organy/podmioty uprawnione/zobowiązane do podjęcia działań w danej sprawie,
  - e) argumentów za i przeciw – wskazanie jak bronić się przed ewentualnymi zarzutami drugiej strony,
- 4) Pieczęć Prewencyjna.
2. W przypadku chęci skorzystania przez Ubezpieczającego z usługi Pieczęci Prewencyjnej, Ubezpieczający otrzymuje prawo posługiwania się Pieczęcią Prewencyjną na wszystkich fakturach wystawianych w okresie ubezpieczenia w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, a w przypadku nie otrzymania w terminie zapłaty od kontrahenta, Ubezpieczającemu przysługuje pomoc w dochodzeniu należności na zasadach określonych w §62 ust. 5 niniejszych OWU.
3. Usługi, o których mowa w niniejszym paragrafie, świadczone są przez firmę prawniczą współpracującą z Link4 przy obsłudze ubezpieczenia. Pełna i wyłączna odpowiedzialność za jakość świadczonych usług prawnych spoczywa na udzielających porady prawnikach oraz na firmie prawniczej. Firma prawnicza posiada odrębne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej związanej ze świadczonymi przez siebie usługami a prawnicy świadczący usługi ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu.
4. Wszelkie świadczenia, o których mowa w niniejszym rozdziale, będą świadczone wyłącznie na podstawie przepisów obowiązujących w Polsce.

§61 Limity świadczeń

1. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej obowiązują następujące limity świadczeń w 12 miesięcznym okresie ubezpieczenia:
  - 1) telefoniczna porada prawna – bez limitu,
  - 2) opracowanie pism i dokumentów na podstawie przedstawionego przez Ubezpieczającego stanu faktycznego – 3 usługi prawne (niezależnie od ilości kontaktów, które będą wymagane dla zrealizowania danej usługi),
  - 3) doradztwo podatkowe – 3 usługi prawne,
  - 4) Pieczęć Prewencyjna – bez limitu, przy czym w przypadku, gdy Link4 będzie zobowiązane do organizowania świadczeń związanych z dochodzeniem należności, wszystkie usługi prawne z tym związane pomniejszają limity, o których mowa w pkt 2) i ewentualnie pkt 3) niniejszego ustępu.
2. Usługi prawne określone w §60 ust. 1 pkt 2) i 3) niniejszych OWU świadczone są w odniesieniu do spraw, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 150 000 zł.

§62 Realizacja świadczeń z ubezpieczenia pomocy prawnej

1. W odniesieniu do świadczeń, o których mowa w §60 ust. 1 pkt 1) – 3) w zależności od charakteru zgłaszanego problemu – sprawa jest załatwiana w sposób następujący:
  - 1) o ile to możliwe – problem jest rozwiązywany na bieżąco podczas rozmowy telefonicznej w drodze porady prawnej,
  - 2) w przypadku gdy niemożliwe jest rozwiązanie sprawy na bieżąco – prawnik po upływie czasu niezbędnego do wypracowania rozwiązania zgłoszonego problemu,

nie później jednak niż w terminie 48 godzin licząc wyłącznie dni robocze, kontaktuje się telefonicznie z Ubezpieczającym w celu rozwiązania problemu w drodze porady prawnej,

- 3) w przypadku konieczności uzupełnienia przez Ubezpieczającego opisu sprawy, w szczególności przesłania dokumentów niezbędnych do świadczenia usługi prawnej, świadczenie usługi prawnej ulega zawieszeniu do momentu otrzymania przez prawnika odpowiedniego uzupełnienia opisu sprawy i/lub dokumentów niezbędnych do świadczenia usługi prawnej,
  - 4) w przypadku gdy niemożliwe jest rozwiązanie problemu prawnego w drodze telefonicznej porady prawnej, a także na każde życzenie Ubezpieczającego – problem rozwiązywany jest poprzez sporządzenie opinii prawnej przesyłanej Ubezpieczającemu drogą mailową bądź faxem; sporządzenie opinii prawnej w tym trybie stanowi odrębną usługę, wyczerpującą limit, o którym mowa w §61 ust. 1 pkt 2),
  - 5) zaproponowane Ubezpieczającemu rozwiązanie w drodze telefonicznej porady prawnej zostanie potwierdzone sporządzoną przez prawnika notatką zawartą na koncie Ubezpieczającego.
  2. Udzielenie telefonicznej porady prawnej, opracowanie umowy lub pisma następuje w oparciu o podany przez Ubezpieczającego stan faktyczny sprawy, o ile otrzymane od Ubezpieczającego informacje to umożliwiają oraz na podstawie przesłanych prawnikowi w formie elektronicznej bądź faxem dokumentów niezbędnych do udzielenia porady prawnej, bądź opracowania umowy lub pisma.
  3. Opracowanie umowy lub pisma następuje w terminie nie dłuższym niż 72 godziny, licząc wyłącznie dni robocze, od przekazania przez Ubezpieczającego wszelkich informacji i/lub dokumentów niezbędnych do opracowania tych dokumentów, chyba że Ubezpieczający uzgodni z prawnikiem inny termin realizacji usługi prawnej.
  4. W zakresie usługi Pieczęci Prewencyjnej, na wniosek Ubezpieczającego zgłoszony w formie elektronicznej na adres Link4@availo.pl lub poprzez konto Ubezpieczającego, Ubezpieczającemu zostanie przekazany wzór pieczęci prewencyjnej, którą Ubezpieczający wykonuje na własny koszt i może się nią posługiwać na wszystkich fakturach wystawianych w okresie ubezpieczenia w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.
  5. W zakresie usługi Pieczęci Prewencyjnej, na wniosek Ubezpieczającego zgłoszony w formie elektronicznej na adres Link4@availo.pl lub poprzez konto Ubezpieczającego oraz po udzieleniu stosownych umocowań – w przypadku niedotrzymania przez kontrahentów Ubezpieczającego terminów płatności wynikających z faktur oznaczonych pieczęcią prewencyjną, firma prawnicza sporządza i wystosowuje w imieniu Ubezpieczającego:
    - 1) wezwanie do zapłaty należności wynikających z nieopłaconych faktur VAT wystawionych przez Ubezpieczającego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej,
    - 2) pozew o wydanie nakazu zapłaty należności wynikających z nieopłaconych faktur VAT wystawionych przez Ubezpieczającego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
- Wezwanie do zapłaty i/lub pozew o wydanie nakazu zapłaty mogą być wystosowane w stosunku do wierzytelności bezspornej i wynikającej z faktury wystawionej w okresie ubezpieczenia, której płatność przypada w okresie ubezpie-

czenia i pod warunkiem przekazania przez Ubezpieczającego wymaganych dokumentów prawnikowi prowadzącemu sprawę.

§63

Zakres terytorialny świadczenia usługi i właściwość prawa

Ubezpieczenie pomocy prawnej obejmuje zdarzenia zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i podlegające prawu polskiemu.

§64

Wyłączenia odpowiedzialności

Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są sprawy:

- 1) wynikające z roszczeń i sporów współubezpieczonych przeciwko Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu,
- 2) w zakresie roszczeń wobec Link4 albo działającego w jego imieniu podmiotu zajmującego się likwidacją szkód,
- 3) w których stroną, interwenientem lub przyzwanym jest Link4.

§65

Sposób korzystania z usługi

1. Dostęp do usług prawnych jest możliwy w godzinach 8.00-20.00 od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W tych samych godzinach dostępne jest Call Center
2. Po połączeniu się z Call Center Ubezpieczający, w celu identyfikacji, obowiązany jest podać posiadany numer polisy ubezpieczeniowej potwierdzającej zawarcie ubezpieczenia.
3. Po dokonanej identyfikacji uprawnień Ubezpieczającego do korzystania z usługi prawnej, Ubezpieczający przedstawia pracownikowi Call Center informację, jakiej dziedziny prawa dotyczy zapytanie.
4. W celu umożliwienia Ubezpieczającemu skorzystania z pomocy prawnika, Ubezpieczający na prośbę pracownika Call Center podaje dodatkowe informacje niezbędne do przełączenia do odpowiedniego Prawnika.
5. Wszystkie rozmowy prowadzone z Call Center są nagrywane. Nagrania rozmów prawników z Ubezpieczającym podlegają tajemnicy adwokackiej i mogą być odsłuchiwane wyłącznie przez uprawnionego koordynatora firmy prawniczej (adwokata) w celu rozpatrywania skarg i zażaleń Ubezpieczającego lub w przypadku dochodzenia roszczeń przez Ubezpieczającego.
6. Zaproponowane Ubezpieczającemu rozwiązanie w drodze telefonicznej porady prawnej jest potwierdzone sporządzoną przez prawnika notatką zawartą na koncie Ubezpieczającego.
7. Wszelkie dokumenty przekazywane przez Ubezpieczającego w związku ze świadczoną usługą prawną i wszelkie dokumenty opracowane przez prawnika i przekazane Ubezpieczającemu są umieszczane na koncie Ubezpieczającego.
8. Ubezpieczający ma dostęp do wszelkich informacji zawartych na koncie Ubezpieczającego.

IX. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§66

Obowiązki Ubezpieczającego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia

Do obowiązków Ubezpieczającego w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej należy:

- 1) utrzymywanie budynków, budowli i lokali w należyтым stanie technicznym,
- 2) wyposażenie budynków, budowli i lokali w zabezpieczenia przeciwpożarowe adekwatne do przeznaczenia obiektu, zgodnie z obowiązującym prawem w tym zakresie, posia-

dające odpowiednie świadectwa, certyfikaty, atesty dopuszczające je do stosowania w ochronie przeciwpożarowej,

- 3) zapewnienie swobodnego dostępu do urządzeń służących do zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego, w szczególności gaśnic, urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, głównych wyłączników prądu elektrycznego i głównych kurków gazowych,
- 4) dokonywanie regularnych przeglądów technicznych i konserwacji w odniesieniu do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych w okresach oraz zakresie zgodnie z zaleceniami producenta oraz wymogami prawnymi,
- 5) dokonywanie regularnych przeglądów, czynności konserwacyjnych, realizacja zaleceń pokonserwacyjnych w odniesieniu do przewodów i urządzeń przenoszących wodę, parę wodną lub ciecze a także zabezpieczenie przewodów i urządzeń przed mrozem,
- 6) przestrzeganie, aby wszystkie urządzenia, maszyny i instalacje użytkowane przez Ubezpieczającego w miejscu ubezpieczenia były sprawne technicznie i eksploatowane w sposób zgodny z przeznaczeniem, zaleceniami, wymaganiami i warunkami określonymi przez producenta lub dostawców,
- 7) przestrzeganie norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych służących do wykonywania działalności oraz dozoru technicznego nad nimi,
- 8) przestrzeganie obowiązujących przepisów z zakresu prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, BHP, ochrony środowiska oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia a także mających na celu zapobieganie powstaniu szkody
- 9) prowadzenie ewidencji ubezpieczonego mienia zgodnie z obowiązującymi przepisami w sposób umożliwiający bezsporne ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia w przypadku szkody (księgi rachunkowe, podatkowa księga przychodów i rozchodów, ewidencja środków trwałych, ewidencja wyposażenia, spis z natury towarów, wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, książka zamówień, wykaz przyjęcia i wydania rzeczowych składników majątku obrotowego),
- 10) umożliwienie przedstawicielowi Link4 dokonania lustracji ubezpieczonego mienia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego,
- 11) wykonywanie raz na tydzień kopii dokumentacji produkcyjno-zakładowej, baz danych wykorzystywanych w prowadzonej działalności gospodarczej oraz zabezpieczenie tych kopii przed kradzieżą, zniszczeniem lub zaginięciem poza miejscem ubezpieczenia.

§67

Obowiązki Ubezpieczającego w przypadku wystąpienia szkody

1. Ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia Link4 o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 3 dni roboczych od jego zajścia, a jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, wówczas termin zawiadomienia upływa następnego dnia roboczego.
2. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku wskazanego w ust. 1 niniejszego paragrafu, Link4 może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, gdyby naruszenie obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Link4 ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
3. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 niniejszego paragrafu, Link4 otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało

podać do jego wiadomości, to skutki braku zawiadomienia Link4 o wypadku nie następują.

4. Ponadto Ubezpieczający zobowiązany jest:

- 1) w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego, użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia wystąpieniu szkody lub zmniejszenia jej rozmiarów,
- 2) jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub miał miejsce wypadek z użyciem środka transportu należącego do Ubezpieczającego, powiadomić jednostkę policji najszybciej jak to możliwe,
- 3) do czasu przybycia przedstawiciela Link4 pozostawić miejsce wypadku bez zmian chyba że:
  - a) zmiana jest konieczna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody,
  - b) narusza to interes publiczny,
  - c) Link4 nie dokonało oględzin szkody ciągu 7 dni od momentu otrzymania zawiadomienia o wypadku,
- 4) umożliwić Link4 przeprowadzenie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości odszkodowania, udzielić pomocy, wyjaśnień oraz pełnomocnictw w zakresie koniecznym do prawidłowej likwidacji szkody, a także realizować zalecenia wskazane przez przedstawiciela Link4,
- 5) przedstawić dokumentację księgową ubezpieczonego mienia na prośbę Link4, w tym dokumenty związane z jego zakupem i eksploatacją, wypełnić konieczne dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania,
- 6) nie później niż w ciągu 3 dni od otrzymania informacji o wszczęciu postępowania karnego lub cywilnego o wypłatę odszkodowania poinformować Link4 o tym fakcie. Link4 przystąpi do sporu w charakterze interwenienta ubocznego jeżeli uzna to za celowe,
- 7) niezwłocznie poinformować Link4 w przypadku wytoczenia powództwa przeciw Ubezpieczającemu przez osoby trzecie, w związku z ponoszoną przez niego odpowiedzialnością cywilną objętą ochroną ubezpieczeniową oraz nie podejmować samodzielnych działań zmierzających do uznania lub zaspokojenia roszczenia, w części lub na zasadzie ugody z poszkodowanym bez zgody Link4,
- 8) niezwłocznie poinformować Link4 o wszczęciu dochodzenia, śledztwa lub postępowania karnego w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym,
- 9) w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia szkody Ubezpieczający zobowiązany jest także dostarczyć lub okazać, w zależności od decyzji Link4, następujące dokumenty:
  - a) kopię zawiadomienia złożonego Policji, jeżeli było składane,
  - b) wykaz uszkodzonego, zniszczonego lub utraconego mienia wraz z rachunkiem poniesionych strat (sporządzonym na własny koszt),
  - c) oryginalne rachunki zakupu, jak również dokumentację księgową i inne dowody niezbędne do ustalenia wysokości roszczenia,
  - d) oryginał listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego, na podstawie którego ubezpieczone mienie było przewożone,
  - e) oryginał rachunku dostawcy (faktury) lub innego miarodajnego dowodu dostawy,
  - f) inne dokumenty wskazane przez Link4, niezbędne dla likwidacji zgłoszonej szkody,

10) w przypadku zajścia nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną w zakresie NNW:

- a) zabezpieczyć dowody związane z wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku,
- b) starać się o złagodzenie skutków zdarzenia poprzez niezwłoczne poddanie się opiece medycznej i zaleconemu leczeniu,
- c) umożliwić Link4 zasięgnięcie informacji dotyczących stanu zdrowia Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, w szczególności u lekarzy sprawujących nad nim opiekę po wypadku, zwalniając ich z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej poprzez podpisanie oświadczenia przy zgłaszaniu roszczenia z tytułu nieszczęśliwego wypadku,
- d) poddać się badaniu lub obserwacji klinicznej u wskazanych przez Link4 lekarzy, w celu ustalenia procentowego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczającego,
- e) jeżeli zgłaszane do Link4 roszczenie dotyczy śmierci Ubezpieczającego, osoba występująca z roszczeniem zobowiązana jest dostarczyć Link4 akt zgonu Ubezpieczającego wraz z dokumentami wskazującymi przyczynę zgonu, oraz dokumentami wskazującymi na prawo do dochodzenia roszczenia zgodnie z postanowieniami niniejszych OWU

§68

Zasady dotyczące wypłaty odszkodowania

1. Link4 w terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego, informuje o tym fakcie Ubezpieczającego, jeżeli nie jest on osobą występującą z tym zawiadomieniem, oraz rozpoczyna postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także pisemnie lub w innej uzgodnionej formie informuje osobę występującą z roszczeniem o dokumentach niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Link4 lub wysokości świadczenia.
2. Link4 może dokonać weryfikacji otrzymanych rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody, a jeżeli uzna, iż wysokość kosztów przedstawiona przez Ubezpieczającego jest zawyżona, odpowiedzialność Link4 ogranicza się do wypłaty odszkodowania wynikającej z opracowanego przez Link4 kosztorysu.
3. Link4 ustala wysokość szkody zgodnie z postanowieniami Rozdziałów poświęconych poszczególnym zakresom ubezpieczenia.
4. Link4 wypłaca odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z uwzględnieniem pomniejszeń wynikających z OWU i umowy ubezpieczenia, przy czym górną granicę odpowiedzialności stanowi suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna określona w dokumencie ubezpieczenia, a dla ryzyk dla których zostały ustalone – podlimity sumy ubezpieczenia lub podlimity sumy gwarancyjnej.
5. Link4 zobowiązane jest do dokonania wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Link4 albo wysokości odszkodowania okaże się niemożliwe w tym terminie, odszkodowanie zostanie wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy dołożeniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. W takim przypadku Link4 zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpieczającego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczenia w całości lub części, a także wypłaca

bezporną część odszkodowania w terminie przewidzianym w zdaniu pierwszym.

6. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Link4 poinformuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczającego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz pouczając o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
7. Odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia wypłaca się Ubezpieczającemu lub upoważnionej przez niego osobie, a w przypadku ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej Ubezpieczonemu lub upoważnionej przez niego osobie. Odszkodowanie wypłacane jest przelewem na rachunek bankowy uprawnionego do otrzymania danego świadczenia lub w inny sposób uzgodniony z Link4.
8. Odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wypłaca się osobie poszkodowanej przez Ubezpieczającego, w zakresie objętym umową ubezpieczenia.
9. Odszkodowanie pomniejsza się o franszyzę redukcyjną wskazaną w niniejszym OWU lub umowie ubezpieczenia, chyba że strony umówiły się inaczej oraz z zastrzeżeniem ust. 10 niniejszego paragrafu.
10. Nie potrąca się franszyzy redukcyjnej z odszkodowania za szkody w mieniu osobistym pracowników i szkody osobowe w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
11. Odszkodowanie wypłaca się w złotych polskich, a w razie konieczności dokonuje się przeliczenia wg kursu średniego walut obcych NBP z dnia ustalenia wysokości odszkodowania.
12. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, to Link4 wypłaci odszkodowanie w takim stosunku, w jakim przyjęta przez Link4 suma ubezpieczenia pozostaje do sum ubezpieczenia wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
13. Link4 ma prawo potrącić z kwoty odszkodowania wypłacanego Ubezpieczającemu niezapłaconą składkę lub ratę składki, której termin wymagalności przypadał przed dniem wypłaty odszkodowania.
14. Koszty ustalenia przyczyny i wysokości szkody poniesione przez Ubezpieczającego bez zgody Link4, Ubezpieczający ponosi we własnym zakresie.
15. Link4 udostępnia Ubezpieczającemu, poszkodowanemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu do świadczenia – na ich wniosek – informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Link4 lub wysokości świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Link4 udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Link4. Na wniosek ww. osób Link4 udostępnia informacje i dokumenty w postaci elektronicznej.
16. Link4, na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, przekazuje informacje o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopie dokumentów sporządzonych na tym etapie.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§69

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez Link4 roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na Link4 do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli Link4 pokrył tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Link4.
3. Na Link4 nie przechodzą roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. W przypadku zrzeczenia się przez Ubezpieczającego praw przysługujących mu do osób trzecich z tytułu szkód bez uprzedniej zgody Link4 lub niespełnienia obowiązków wynikających z §67 ust. 4 pkt 4) niniejszych OWU, Link4 może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć, a jeżeli odszkodowanie już wypłacono może żądać jego zwrotu.

§70

1. Wszelkie oświadczenia i zawiadomienia Ubezpieczającego mogą być skutecznie dokonywane w rozmowie telefonicznej rejestrowanej i archiwizowanej przez Link4 lub w piśmie przesłanym na adres Link4 listem zwykłym, poleconym, przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub drogą elektroniczną, zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi oświadczeń woli. Wszelkie oświadczenia i zawiadomienia związane z zawartą umową ubezpieczenia mogą być także składane agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Link4, pod warunkiem złożenia ich na piśmie lub na innym trwałym nośniku.
2. W przypadku wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia złożonego za pośrednictwem serwisu internetowego www.link4.pl za skuteczne oświadczenie woli złożenia wniosku uznaje się akceptację dokonaną przez Ubezpieczającego w serwisie internetowym.
3. O ile OWU nie stanowią inaczej, wszelkie zawiadomienia i oświadczenia woli składane przez Link4 w związku z umową ubezpieczenia są dokonywane telefonicznie lub przesyłane Ubezpieczającemu listem zwykłym lub poleconym albo przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Zawiadomienia i oświadczenia składane przez Link4 mogą być również dostarczane drogą elektroniczną, o ile Strony dopuściły taką możliwość.
4. Link4 powinien zostać poinformowany o zmianie adresu Ubezpieczającego, a Ubezpieczający powinien zostać poinformowany o zmianie adresu Link4.

§71

1. Link4 podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Ubezpieczający, Ubezpieczony i uprawniony z umowy ubezpieczenia mają prawo do wniesienia reklamacji do Link4. Reklamacja może być złożona:
  - 1) w formie pisemnej (doręczona osobiście albo przesyłką pocztową na adres Link4),
  - 2) ustnie (telefonicznie albo osobiście),
  - 3) w formie elektronicznej za pomocą formularza reklamacyjnego znajdującego się w serwisie internetowym Link4.

3. Reklamacja może być także złożona agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Link4, pod warunkiem złożenia jej w formie pisemnej lub na innym trwałym nośniku.
4. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne rozpatrzenie reklamacji przez Link4.
5. Reklamacje rozpatrywane są przez Link4 bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. W szczególnie skomplikowanych przypadkach reklamacja może być rozpatrzona w terminie dłuższym – w takim przypadku Link4 powiadomi osobę występującą z reklamacją o przewidywanym terminie rozpatrzenia reklamacji, przy czym nie może on przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Link4 powiadamia o rozpatrzeniu reklamacji w formie pisemnej, wysyłając odpowiedź przesyłką pocztową, z zastrzeżeniem, że na wniosek osoby występującej z reklamacją odpowiedź dostarczana jest za pośrednictwem poczty elektronicznej.
7. Szczegółowy regulamin przyjmowania i rozpatrywania reklamacji dostępny jest w serwisie internetowym Link4 (www.link4.pl).
8. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ustępach powyższych, Ubezpieczający, Ubezpieczony i uprawniony z umowy ubezpieczenia ma prawo do rozpatrzenia sporów wynikających z umowy ubezpieczenia przez sąd polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego, a jeżeli jest osobą fizyczną - ma także prawo wniesienia skargi na działalność Link4 do Rzecznika Finansowego oraz prawo do rozpatrzenia sporów wynikających z umowy ubezpieczenia w drodze pozasądowego postępowania prowadzonego przy Rzeczniku Finansowym.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy – Prawo budowlane oraz innych stosownych aktów prawnych. Do umów zawieranych za pośrednictwem serwisu internetowego Link4 zastosowanie ma także regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną przyjęty Uchwałą Zarządu Link4, udostępniony w serwisie internetowym Link4 (www.link4.pl).
10. Powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
11. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia jest prawo polskie.
12. Językiem stosowanym w relacjach z Link4 wynikających z umowy ubezpieczenia jest język polski.

§72

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia zostały zatwierdzone przez Zarząd Link4 w dniu 18 grudnia 2015 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 8 stycznia 2016 roku.

Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.:

Roger Hodgkiss
Prezes Zarządu

Agnieszka Wrońska
Członek Zarządu

Roger Hodgkiss

A. Wrońska

Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o poniższe klauzule Ubezpieczający zobowiązany jest zapłacić dodatkową składkę określoną w umowie ubezpieczenia.

I. KLAUZULA UBEZPIECZENIA SZYB OD STŁUCZENIA

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia wskutek stłuczenia szyb.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są stanowiące własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego i nieuszkodzone w chwili przyjęcia do ubezpieczenia:
  - 1) oszklenia zewnętrzne i wewnętrzne w budynkach, budowlach i lokalach, tj. szyby okienne i drzwiowe, oszklenie ścian i dachów, szklane przegrody ścienne,
  - 2) płyty szklane stanowiące część składową mebli, stołów, lad chłodniczych,
  - 3) lustra zamontowane na stałe w ścianach lub meblach,
  - 4) okładziny ceramiczne i kamienne wewnątrz i na zewnątrz budynku, budowli lub lokalu.
3. Przez stłuczenie rozumie się pęknięcie lub rozbicie szyb zamontowanych lub zainstalowanych na stałe zgodnie z ich przeznaczeniem.
4. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe bezpośrednio w następstwie stłuczenia będącego wynikiem kradzieży lub usiłowania kradzieży, stłuczenia przez osoby trzecie lub wady konstrukcyjnej budynku.
5. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
6. W granicach limitu sumy ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową są objęte koszty ustawienia rusztowań lub drabin umożliwiających demontaż, wstawienie lub naprawę przedmiotów objętych ubezpieczeniem w przypadku ich stłuczenia.

§2

Wyłączenia

Ubezpieczenie nie obejmuje szkód powstałych:

- 1) w wykładzinach podłogowych,
- 2) w szybach zamontowanych w środkach transportu, urządzeniach technicznych i różnego rodzaju instalacjach,
- 3) w oszkleniu szklarni, cieplarni, oranżerii,
- 4) w szkłe artystycznym, witrażach, płytach nagrobkowych,
- 5) wskutek poplamienia, zmiany barwy, porysowania, zadrapania, odprysnięcia,
- 6) wskutek obróbki, montażu, wymiany lub w czasie prac konserwatorskich, remontowych, naprawczych w miejscu ubezpieczenia lub wskutek niewłaściwej technologii wykonawstwa lub montażu.

§3

Ustalenie wysokości szkody

Wysokość szkody dla stłuczenia szyb odpowiada niezbędnym kosztom zakupu nowego lub naprawy uszkodzonego mienia,

z zachowaniem dotychczasowych materiałów, wymiarów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, z jednoczesnym uwzględnieniem dodatkowych kosztów:

- 1) demontażu stłuczonych lub uszkodzonych szyb oraz montażu nowych,
- 2) transportu mienia uszkodzonego do miejsca jego naprawy i z powrotem,
- 3) usług ekspresowych.

2. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OD RYZYKA WANDALIZMU

§1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia wskutek wandalizmu.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są stanowiące własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego i nieuszkodzone w chwili przyjęcia do ubezpieczenia:
  - 1) budynki, budowle i lokale,
  - 2) nakłady inwestycyjne,
  - 3) maszyny urządzenia i wyposażenie,
  - 4) środki obrotowe.
3. Przez wandalizm rozumie się celowe, umyślne zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią. W myśl niniejszej klauzuli za szkody powstałe wskutek wandalizmu uważa się także szkody polegające na zaborze części uszkodzonego lub zniszczonego mienia z miejsca zdarzenia.
4. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą zapisów OWU, Link4 nie obejmuje ochroną szkód:

- 1) polegających na stłuczeniu, pobrudzeniu, pomazaniu, zachłapaniu, pomalowaniu (w tym graffiti),
- 2) w mieniu składowanym na zewnątrz budynku lub lokalu,
- 3) w wartościach pieniężnych i przedmiotach osobistych pracowników,
- 4) w pojazdach podlegających rejestracji, chyba że stanowią fabrycznie nowe środki obrotowe.

3. KLAUZULA UBEZPIECZENIA GRAFFITI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia wskutek graffiti.
2. Przez pojęcie graffiti należy rozumieć rozmyślne uszkodzenie przez osoby trzecie obiektów budowlanych, polegające na zamalowywaniu farbami ich powierzchni zewnętrznych powodujące szkodę o charakterze wyłącznie estetycznym, nieograniczające w żaden sposób ich funkcjonalności.

3. Przedmiotem ubezpieczenia są obiekty budowlane, będące własnością Ubezpieczającego lub znajdujące się w jego prawnym posiadaniu.
4. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

4. KLAUZULA UBEZPIECZENIA KOSZTÓW STAŁYCH DZIAŁALNOŚCI I KOSZTÓW DODATKOWYCH

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o ubezpieczenie:
  - 1) kosztów stałych działalności,
  - 2) kosztów dodatkowych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i ekonomicznie uzasadnione:
  - 1) koszty stałe działalności poniesione przez Ubezpieczającego na opłaty dzierżawne, czynsze, opłaty za pobór energii elektrycznej, ciepłej, wody i gazu, podstawowe wynagrodzenie pracowników z tytułu umów o pracę, raty kredytów i raty leasingowe,
  - 2) koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, zaistniałe w związku z przerwą lub zakłóceniem prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej powstałej na skutek szkody w mieniu.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty, o których mowa w ust. 2, jakie Ubezpieczający poniesie w okresie od powstania szkody w mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności w zakresie i miejscu jak przed powstaniem szkody w mieniu, jednak nie dłuższym niż 3 miesiące.
4. Odpowiedzialności Link4 powstaje, jeżeli przerwa lub zakłócenie prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej powstała na skutek szkody w mieniu zaistniałej w miejscu ubezpieczenia i w okresie ubezpieczenia w następstwie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową.
5. Ubezpieczający ma obowiązek prowadzić księgi rachunkowe zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w szczególności Ustawy o rachunkowości z 29 września 1994 r oraz w taki sposób przechowywać i chronić dokumentację finansową, aby zminimalizować ryzyko jej zniszczenia albo zagubienia.
6. O ile nie umówiono się inaczej, dla szkód określonych w:
  - 1) ust. 1 pkt 1) powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w kwocie równej średniej wartości kosztów stałych przypadających na trzy dni robocze,
  - 2) ust. 1 pkt 2) powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w wysokości 1 000 zł.
7. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

1. Link4 nie ponosi odpowiedzialności za koszty stałe działalności i koszty dodatkowe bezpośrednio lub pośrednio powstałe lub zwiększone na skutek:

- 1) szkody w mieniu, za którą Link4 nie ponosi odpowiedzialności na podstawie umowy ubezpieczenia mienia,
- 2) decyzji właściwych władz lub organów, która opóźnia albo uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia bądź dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego,
- 3) braku wystarczających środków u Ubezpieczającego niezbędnych do odbudowy odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku, gdy wynika to z ograniczenia odszkodowania na podstawie umowy ubezpieczenia mienia (w tym w wyniku niedoubezpieczenia),
- 4) innowacji i ulepszeń wprowadzonych w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
- 5) nieuzasadnionej zwłoki w podjęciu przez Ubezpieczającego wszelkich możliwych czynności w celu przywrócenia przerwanej lub zakłóconej działalności gospodarczej,
- 6) szkody w mieniu objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie klauzul dodatkowych albo postanowień dodatkowych lub odmiennych od warunków ubezpieczenia,
- 7) przepięcia spowodowanego wyładowaniem atmosferycznym,
- 8) niemożności ściągnięcia należności, w tym wskutek zniszczenia, uszkodzenia, utraty dokumentacji, danych, nośników danych,
- 9) utraty danych lub nośników danych,
- 10) kar, grzywien i odszkodowań, do których zapłaty Ubezpieczający będzie zobowiązany w przypadku niewywiązania się z zobowiązań na skutek zaistniałej szkody w mieniu.

5. KLAUZULA UBEZPIECZENIA KATASTROFY BUDOWLANEJ

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w ubezpieczonych budynkach wskutek ryzyka katastrofy budowlanej.
2. Przez pojęcie katastrofy budowlanej należy rozumieć niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztozań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane. Nie jest katastrofą budowlaną:
  - 1) uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadającego się do naprawy lub wymiany,
  - 2) uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami,
  - 3) awaria instalacji.
3. O ile nie umówiono się inaczej, dla szkód określonych w ust. 1 powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w wysokości 1 000 zł.
4. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

- Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą zapisów OWU, Link4 nie obejmuje ochroną:

- 1) katastrofy budowlanej w obiektach będących w budowie, w tymczasowych obiektach budowlanych lub wyłączonych z eksploatacji, a także w mieniu tam zgromadzonym,
- 2) katastrofy budowlanej, którą spowodowały lub do której przyczyniły się niewłaściwe warunki eksploatacji, w szczególności rozumiane jako zbyt duże obciążenie, przeróbki niezgodne z zasadami budowlanymi, braki w remontach i bieżącym utrzymaniu,
- 3) szkód powstałych w wyniku katastrofy budowlanej budynków: starszych niż 50 lat – w odniesieniu do budynków o konstrukcji stalowej; starszych niż 90 lat – w odniesieniu do konstrukcji murowanej i żelbetowej; wadliwie zaprojektowanych, wadliwie wykonanych lub wykonanych z użyciem wadliwych materiałów,
- 4) szkód powstałych wskutek prowadzenia prac budowlanych lub montażowych,
- 5) szkód powstałych wskutek zdarzenia:
  - a) o którym nie zostały powiadomione podmioty określone w art.75 ust.1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane,
  - b) które nie zostało uznane za katastrofę budowlaną przez właściwy organ nadzoru budowlanego.

6. KLAUZULA UBEZPIECZENIA PRAC REMONTOWO-BUDOWLANYCH

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o prace remontowo-budowlane wykonywane w miejscu ubezpieczenia przez lub na zlecenie Ubezpieczającego.
2. Zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej dla mienia wskazanego w umowie ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody powstałe w związku z prowadzeniem robót budowlanych (w tym również przebudowy), remontowych lub modernizacyjnych.
3. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

Z zakresu ochrony wyłączone są wszelkie prace, które mogą naruszać konstrukcję nośną budynku albo związane są ze zdjęciem pokrycia dachu.

7. KLAUZULA UBEZPIECZENIA RYZYKA PRZEPIĘCIA

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w ubezpieczonych elektrycznych oraz elektronicznych maszynach, urządzeniach, a także w instalacjach elektrycznych i energetycznych w ubezpieczonym budynku lub lokalu w wyniku przepięcia.
2. O ile nie umówiono się inaczej, dla szkód określonych w ust. 1 powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w wysokości 500 zł.
3. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi

podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą zapisów OWU, Link4 nie obejmuje ochroną szkód:
  - 1) we wszelkiego rodzaju miernikach, licznikach, bezpiecznikach, stycznikach, odgromnikach,
  - 2) w grzejnych urządzeniach elektrycznych,
  - 3) w wkładkach topikowych, czujnikach, żarówkach, lampach oraz wszelkich innych elementach i materiałach, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub które podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta,
  - 4) w maszynach i urządzeniach, w których – w okresie poprzedzającym szkodę – nie przeprowadzono okresowego badania eksploatacyjnego (ogłędzin i przeglądu) stosownie do obowiązujących przepisów lub zaleceń producentów,
  - 5) powstałe w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach i urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami).
2. Zakres ochrony nie obejmuje dodatkowo szkód następczych spowodowanych przepięciem, w szczególności objętych zakresem ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych na zasadach określonych w niniejszych OWU.

8. KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN OD SZKÓD ELEKTRYCZNYCH

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w ubezpieczonych elektroenergetycznych: maszynach i urządzeniach, spowodowane niezachowaniem właściwych parametrów prądu elektrycznego.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia i w trakcie okresu ubezpieczenia w wyniku bezpośredniego działania prądu elektrycznego na przedmiot ubezpieczenia.
3. Przedmiotem ubezpieczenia są zainstalowane na stanowiskach pracy i czynne maszyny i urządzenia zasilane prądem stałym lub zmiennym, do których mają zastosowanie przepisy normujące eksploatację techniczną.
4. Przez szkodę elektryczną rozumie się uszkodzenie maszyny elektrycznej uniemożliwiające jej prawidłowe funkcjonowanie wskutek:
  - 1) niezadziałania zabezpieczeń zwarciovych, przeciążeniowych lub zamkowych,
  - 2) zmiany napięcia zasilania,
  - 3) zmiany wartości częstotliwości prądu elektrycznego, powstałej w wyniku awarii,
  - 4) uszkodzenia izolacji,
  - 5) zwarcia,
  - 6) zaniku napięcia jednej lub więcej faz.
5. O ile nie umówiono się inaczej, dla szkód określonych w ust. 1 powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w wysokości 500 zł.

6. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że podlimit nie może być większy niż suma ubezpieczenia dla maszyn i urządzeń zadeklarowana w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo w ubezpieczeniu mienia od wszelkiego ryzyka.

§2 Wyłączenia

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą zapisów OWU, Link4 nie obejmuje ochroną szkód:

- 1) w bezpiecznikach, miernikach, licznikach i we wszelkiego rodzaju lampach,
- 2) w sprzęcie komputerowym wraz z urządzeniami peryferyjnymi, chyba że stanowią one integralną część maszyny elektrycznej oraz w centralach telefonicznych,
- 3) w generatorach energii elektrycznej, transformatorach powyżej 500 kVA oraz w silnikach o mocy powyżej 500 kW,
- 4) we wszelkiego rodzaju liniach przesyłowych i rozdzielczych nadziemnych i podziemnych,
- 5) powstałych wskutek normalnego zużycia, braku konserwacji i przeglądów technicznych,
- 6) powstałych w wyniku awarii mechanicznych oraz podczas napraw lub próbnego rozruchu,
- 7) powstałych w okresie działania rękojmi lub gwarancji pokrywanych przez producenta lub warsztat naprawczy.

§3 Ustalenie wysokości szkody

Z zachowaniem zapisów zawartych w Rozdziale II §14 i §15 niniejszych OWU wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) jeżeli uszkodzenie może zostać naprawione, wysokość szkody odpowiada niezbędnym kosztom poniesionym w celu przywrócenia uszkodzonemu przedmiotowi ubezpieczenia poprzedniego stanu zdadności do użytku z włączeniem kosztów demontażu i ponownego montażu w celu wykonania naprawy, jak również zwykłego frachtu za transport do warsztatu naprawczego i z powrotem; jeżeli napraw dokonano w warsztacie Ubezpieczającego, Link4 zapłaci za koszty materiału i robocizny poniesione w celu naprawy oraz narzut procentowy na pokrycie kosztów ogólnych. Nie dokonuje się potrąceń z tytułu zużycia wymienionych części,
- 2) jeżeli koszt naprawy, o którym mowa w pkt 1), jest równy wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia lub ją przekracza, wysokość szkody odpowiada wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia z włączeniem kosztów demontażu i zwykłego frachtu,
- 3) koszty napraw prowizorycznych zostaną pokryte przez Link4, jeśli takie naprawy stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększą całkowitej wysokości szkody ustalonej zgodnie z powyższymi postanowieniami.

9. KLAUZULA UBEZPIECZENIA AUTOMATYCZNEGO POKRYCIA MIENIA

§1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 obejmuje automatyczną ochroną, w zakresie ubezpieczonych zdarzeń, wzrost wartości ubezpieczanych maszyn, urządzeń i wyposażenia związany

z ich modernizacją lub zakupem w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.

2. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest automatycznie mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
3. Wzrost sumy ubezpieczenia mienia objętego automatyczną ochroną nie może przekroczyć limitu 20% łącznej sumy ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 500 000 zł.

§2 Wyłączenia

Ochrona ubezpieczeniowa nie dotyczy rzeczy ruchomych na wystawach, pokazach i targach oraz rzeczy ubezpieczonych na mocy innej umowy ubezpieczenia.

10. KLAUZULA UBEZPIECZENIA RYZYKA ROZMROŻENIA

§1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień niniejszych OWU, Link4 rozszerza ochroną ubezpieczeniową o szkody w ubezpieczonych środkach obrotowych powstałe wskutek rozmrożenia.
2. Ubezpieczenie może zostać zawarte pod warunkiem równoczesnego ubezpieczenia tych środków obrotowych od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszelkiego ryzyka.
3. Przez pojęcie rozmrożenie należy rozumieć utratę przydatności do spożycia środków obrotowych na skutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w środkach obrotowych, wskutek rozmrożenia będącego następstwem przerwy w pracy urządzeń chłodniczych, która trwała nieprzerwanie co najmniej 2 godziny, pod warunkiem, że przerwa ta była spowodowana:
  - 1) przerwą w dostawie energii elektrycznej przez zakład energetyczny,
  - 2) awarią urządzeń chłodniczych.
5. Klauzula obejmuje wyłącznie środki obrotowe, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w temperaturze 0 stopni Celsjusza lub niższej.
6. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć Link4:
  - 1) potwierdzenie wystąpienia przerwy w dostawie energii elektrycznej przez zakład energetyczny w przypadku przerwy w dostawie energii elektrycznej,
  - 2) rachunek za naprawę lub wymianę urządzenia lub potwierdzenie naprawy dokonanej w ramach udzielonej gwarancji, w przypadku awarii urządzeń chłodniczych.
7. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że podlimit nie może być większy niż suma ubezpieczenia środków obrotowych zadeklarowana w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od w ubezpieczeniu mienia od wszelkiego ryzyka.

§2 Wyłączenia

Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe wskutek:

- 1) niewłaściwego przechowywania towarów,
- 2) mechanicznego uszkodzenia ich opakowań,

- 3) planowanych przerw w dostawie prądu,
- 4) przerw w dostawie prądu spowodowanych niewywiązaniem się z płatności wobec dostawcy prądu.

II. KLAUZULA UBEZPIECZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH NA PLACU

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w mieniu znajdującym się na placu.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące ryzyka: pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek statku powietrznego, deszcz nawalny, uderzenie pojazdu, silny wiatr, powódź, osunięcie lub zapadanie się ziemi, trzęsienie ziemi, dym i sadza, huk ponaddzwiękowy, upadek drzew i budowli.
3. Ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej klauzuli mogą zostać objęte środki obrotowe pozostające w związku z prowadzoną i wskazaną w umowie ubezpieczenia działalnością gospodarczą oraz znajdujące się na placach (poza budynkiem) i stanowiące własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego.
4. O ile nie umówiono się inaczej, dla szkód określonych w ust. 1 powyżej wprowadza się franszyzę redukcyjną w wysokości 500 zł.
5. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe wskutek przechowywania mienia w sposób niezgodny z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że producent lub dostawca dopuszcza ten sposób składowania lub taki sposób składowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody.

12. KLAUZULA ZWIĘKSZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH W OKRESIE ŚWIĄTECZNYM

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 obejmuje ochroną, w zakresie ubezpieczonych zdarzeń, wzrost wartości ubezpieczanych środków obrotowych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, w okresie pomiędzy 1 października a 31 grudnia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są środki obrotowe znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
3. Łączny limit odpowiedzialności dla środków obrotowych ubezpieczonych w ramach niniejszej klauzuli nie może przekroczyć 20% łącznej sumy ubezpieczenia środków obrotowych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i nie może być wyższy niż 500 000 zł.
4. Mienie, którego wartość przekracza przyjęty w klauzuli limit może być ubezpieczone w ramach odrębnej umowy, po pisemnym potwierdzeniu ochrony przez Link4 i za dopłatą dodatkowej składki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

Ochrona ubezpieczeniowa nie dotyczy rzeczy ruchomych na wystawach, pokazach i targach oraz rzeczy ubezpieczonych na mocy innej umowy ubezpieczenia.

13. KLAUZULA ZWIĘKSZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH W OKRESIE LETNIM

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 obejmuje ochroną, w zakresie ubezpieczonych zdarzeń, wzrost wartości ubezpieczanych środków obrotowych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, w okresie pomiędzy 1 czerwca a 31 sierpnia.
2. Ochrona ubezpieczeniową objęte są środki obrotowe znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
3. Łączny limit odpowiedzialności dla środków obrotowych ubezpieczonych w ramach niniejszej klauzuli nie może przekroczyć 20% łącznej sumy ubezpieczenia środków obrotowych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i nie może być wyższy niż 500 000 zł.
4. Mienie, którego wartość przekracza przyjęty w klauzuli limit może być ubezpieczone w ramach odrębnej umowy, po pisemnym potwierdzeniu ochrony przez Link4 i za dopłatą dodatkowej składki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia.

§2

Wyłączenia

Ochrona ubezpieczeniowa nie dotyczy rzeczy ruchomych na wystawach, pokazach i targach oraz rzeczy ubezpieczonych na mocy innej umowy ubezpieczenia.

14. KLAUZULA ZWIĘKSZENIA WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH W OKRESIE ZWIĘKSZONEJ SPRZEDAŻY

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 obejmuje ochroną, w zakresie ubezpieczonych zdarzeń, wzrost wartości ubezpieczanych wartości pieniężnych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, w okresie wskazanym w jednej z klauzul:
  - 1) klauzula zwiększenia środków obrotowych w okresie świątecznym,
  - 2) klauzula zwiększenia środków obrotowych w okresie letnim.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wartości pieniężne znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
3. Łączny limit odpowiedzialności dla wartości pieniężnych ubezpieczonych w ramach niniejszej klauzuli nie może przekroczyć 20% łącznej sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i nie może być wyższy niż 20 000 zł.
4. Mienie, którego wartość przekracza przyjęty w klauzuli limit może być ubezpieczone w ramach odrębnej umowy, po pisemnym potwierdzeniu ochrony przez Link4 i za dopłatą dodatkowej składki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia.

15. KLAUZULA UBEZPIECZENIA MIENIA POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochroną ubezpieczeniową o szkody w maszynach i urządzeniach wykorzystywanych przez Ubezpieczającego poza miejscem ubezpieczenia.
2. Maszyny i urządzenia poza miejscem ubezpieczenia są objęte ochroną w takim zakresie, w jakim zostały ubezpieczone w miejscu ubezpieczenia, z włączeniem zniszczenia lub uszko-

dzenia przedmiotu ubezpieczenia na skutek wypadku środka transportu, którym podróżował Ubezpieczający wraz z ubezpieczonymi maszynami i urządzeniami.

3. Ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej klauzuli mogą zostać objęte maszyny i urządzenia o jednostkowej wartości środka trwałego nie przekraczającej 5 000 zł, pozostające w związku z prowadzoną i wskazaną we wniosku o ubezpieczenie działalnością gospodarczą, stanowiące własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego stosunku prawnego.
4. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

16. KLAUZULA UBEZPIECZENIA ELEMENTÓW STAŁYCH BUDYNKÓW I BUDOWLI ORAZ ELEMENTÓW REKLAMOWYCH OD RYZYKA KRADZIEŻY I DEWASTACJI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe wskutek kradzieży i dewastacji:
  - 1) w elementach stałych budynków i budowli stanowiących własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego – tj. w mieniu znajdującym się na zewnątrz budynku i trwale do niego przymocowanym (anteny wszelkiego rodzaju, szyldy, neony, markizy, tablice reklamowe zabezpieczenia okien i drzwi (np. rolety, żaluzje antywłamaniowe, okiennice), znajdujące się na dachu baterie słoneczne (np. solary, ogniwa fotowoltaniczne), a także zewnętrzne elementy oświetlenia oraz instalacji: alarmowych (w tym kamery), wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, a także inne elementy instalacji, które ze względów technologicznych muszą być zainstalowane na zewnątrz ubezpieczonego budynku;
  - 2) w elementach reklamowych i przedmiotach poza budynkami, stanowiących własność Ubezpieczającego lub będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego – mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, na zewnątrz budynku i trwale przymocowane do podłoża t.j.: szyldy, neony, tablice reklamowe, maszty, a także słupy i przymocowane do nich zewnętrzne elementy oświetlenia oraz instalacji (w tym kamery).
2. Urządzenia powinny być zainstalowane i zabezpieczone w taki sposób, aby ich wymontowanie nie było możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.
3. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

17. KLAUZULA UBEZPIECZENIA ELEMENTÓW STANOWIĄCYCH WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW SPORTOWYCH

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe elementach stanowiących wyposażenie obiektów sportowych od ryzyka kradzieży i dewastacji.

2. Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, na zewnątrz budynku i trwale przymocowane do podłoża t.j.: bramki, słupki oraz założone do nich siatki, tablice do koszykówki, ławki metalowe.
3. Urządzenia powinny być zainstalowane i zabezpieczone w taki sposób, aby ich wymontowanie nie było możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.
4. Górną granicę odszkodowania za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli stanowi podlimit sumy ubezpieczenia w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

18. KLAUZULA UBEZPIECZENIA AUTOMATYCZNEGO POKRYCIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

§1

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 obejmuje automatyczną ochroną sprzęt elektroniczny oraz dodatki i ulepszenia zgłoszonego do ubezpieczenia sprzętu, w których posiadanie wejdzie Ubezpieczający w związku z potrzebą modernizacji lub zakupem w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest automatycznie mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
3. Wzrost sumy ubezpieczenia mienia objętego automatyczną ochroną nie może przekroczyć limitu 20% łącznej sumy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 100 000 zł.

§2

Wyłączenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie dotyczy rzeczy ruchomych na wystawach, pokazach i targach oraz rzeczy ubezpieczonych na mocy innej umowy ubezpieczenia.
2. Niniejsza klauzula nie ma zastosowania w stosunku do mienia ubezpieczonego w systemie na pierwsze ryzyko.

19. KLAUZULA UBEZPIECZENIA SPRZĘTU PRZENOŚNEGO OD SZKÓD SPOWODOWANYCH PRZEZ UPADEK

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w wyniku upadku ubezpieczonego sprzętu przenośnego.
2. W związku z wystąpieniem szkód, o których mowa w ust. 1 powyżej, ustala się udział własny Ubezpieczającego w każdej szkodzie w wysokości 25% szkody, nie mniej jednak niż franszyza redukcyjna, uzgodniona w umowie w części ubezpieczenia sprzętu od szkód materialnych.

20. KLAUZULA UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO POZA TERENEM EUROPY

Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody poza terytorium Unii Europejskiej, Szwajcarii, Islandii i Norwegii i obejmuje ochroną szkody powstałe na terytorium całego świata, o ile zakres terytorialny nie został określony w umowie ubezpieczenia.

Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o poniższe klauzule Ubezpieczający zobowiązany jest zapłacić dodatkową składkę określoną w umowie ubezpieczenia.

1. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC ZA PRODUKT

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu.
2. LINK4 obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody spowodowane przez wypadki wyrządzone przez produkt wprowadzony do obrotu w okresie ubezpieczenia, a w przypadku, gdy umowa jest kontynuowana w Link4 z zakresem obejmującym niniejszą klauzulę, również za wypadki spowodowane przez produkty wprowadzone do obrotu w okresach poprzednich umów ubezpieczenia zawartych w Link4.
3. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie odpowiada za szkody:
  - a) w samym produkcie w związku z jego uszkodzeniem lub zniszczeniem,
  - b) wyrządzone przez produkt, który przed wprowadzeniem do obrotu nie został w sposób należyty sprawdzony lub zostały zatajone informacje o jego wadliwości,
  - c) spowodowane przez produkt niepełnowartościowy wprowadzony do obrotu z informacją o wadzie,
  - d) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej, zezwolenia dopuszczającego do obrotu, o ile były wymagane przepisami prawa,
  - e) wyrządzone przez produkty zawierające gazy i lotne produkty naftowe,
  - f) wynikające z niewłaściwej eksploatacji lub konserwacji produktu oraz związane z użytkowaniem produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem, załączoną instrukcją obsługi lub innym dokumentem opisującym właściwości produktu oraz sposób jego wykorzystania
  - g) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy, ogłoszenia, braku właściwych etykiet i opakowań zawierających ostrzeżenia i instrukcje użytkowania i obsługi,
  - h) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego oraz wyrządzone przez produkty zmodyfikowane genetycznie lub składające się z takich produktów,
  - i) powstałe wskutek stosowania i wykorzystywania materiałów pochodzących z ciała ludzkiego oraz zawierających krew, osocze lub substancje krwiopochodne,
  - j) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty rolne, leśnie, hodowlane i zwierzyńę łowną,
  - k) wyrządzone przez produkty lecznicze oraz wyroby medyczne, hormonalne środki antykoncepcyjne, silikon i botoks oraz inne środki wykorzystywane do zabiegów chirurgii plastycznej,
  - l) wyrządzone przez produkt przeznaczony do zamontowania w jakichkolwiek urządzeniach latających, pływających, samochodach i motocyklach oraz w pojazdach szynowych i wolnobieżnych,

- m) wynikłe z wadliwości produktu finalnego powstającego dopiero przez połączenie, zmieszanie, obróbkę lub wytworzonego przy użyciu wadliwych maszyn i urządzeń ubezpieczającego; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód osobowych i rzeczowych wyrządzonych przez wadliwy produkt finalny,
- n) powstałe w związku usunięciem, demontażem lub odsłonięciem wadliwego produktu oraz montażem, umocowaniem lub położeniem produktu bez wad.

4. Link4 nie pokrywa kosztów wycofania produktu z rynku i zastąpienia go produktem wolnym od wad.
5. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

2. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC NAJEMCY NIERUCHOMOŚCI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe we wziętych w najem, dzierżawę lub użytkowanych przez Ubezpieczającego na podstawie umowy o podobnym charakterze, budynkach i lokalach.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności:
  - a) za szkody spowodowane korzystaniem z rzeczy w sposób niezgodny z przeznaczeniem,
  - b) za szkody w nieruchomościach wziętych w leasing.
3. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

3. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC NAJEMCY RUCHOMOŚCI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy ruchomych użytkowanych przez Ubezpieczającego na podstawie umowy najmu, użyczenia, dzierżawy, leasingu albo innych umów o podobnym charakterze i wykorzystywanych w prowadzonej działalności.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) będące następstwem zwykłego zużycia lub nadmiernego obciążenia rzeczy,
  - b) w wyrobach ze szkła, terakoty, ceramiki lub tworzyw sztucznych, chyba, że stanowią część składową rzeczy, o których mowa w ust. 1 powyżej,
  - c) w przedmiotach posiadających wartość naukową, artystyczną, zabytkową, kolekcjonerską,
  - d) w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu, a także w rzeczach w nich pozostawionych,
  - e) w sprzęcie elektronicznym lub komputerowym.

3. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

4. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC PRACODAWCY

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody osobowe wyrządzone pracownikom Ubezpieczającego wynikające z wypadku przy pracy spełniającego przesłanki uznania go za taki wypadek w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) z tytułu powstania chorób zawodowych, zawałów lub udarów,
  - b) polegające na roszczeniach regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadku przy pracy oraz świadczeń przysługujących poszkodowanemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
3. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

5A. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC PODWYKONAWCÓW Z ZACHOWANIEM PRAWA DO REGRESU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe i osobowe wyrządzone przez podwykonawców działających w imieniu i na rzecz Ubezpieczającego, którym zlecił on wykonanie określonej pracy bądź usługi.
2. Link4 nie odpowiada za szkody:
  - a) powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczającym a podwykonawcami,
  - b) powstałe w następstwie wykroczenia poza zakres objętych umową prac lub usług.
3. Po wypłacie odszkodowania Link4 zachowuje prawo dochodzenia roszczenia regresowego od podwykonawcy.
4. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

5B. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC PODWYKONAWCÓW BEZ PRAWA DO REGRESU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe i osobowe wyrządzone przez podwykonawców działających w imieniu i na rzecz Ubezpieczającego, którym zlecił on wykonanie określonej pracy bądź usługi.

2. Link4 nie odpowiada za szkody:
  - a) powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczającym a podwykonawcami,
  - b) powstałe w następstwie wykroczenia poza zakres objętych umową prac lub usług.
3. Po wypłacie odszkodowania Link4 rezygnuje z prawa dochodzenia roszczenia regresowego względem podwykonawcy.
4. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

6. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC ZA SZKODY W MIENIU PRZYJĘTYM W CELU WYKONANIA USŁUGI

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe wyrządzone w mieniu ruchomym osób trzecich, przekazanym lub udostępnionym Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi naprawy, przeglądu, obróbki, czyszczenia lub innych podobnych czynności wykonywanych w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej objętej ochroną ubezpieczeniową, powstałe w trakcie ich wykonywania, polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu tego mienia.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie odpowiada za szkody:
  - a) polegające na utracie mienia z przyczyn innych niż zniszczenie lub uszkodzenie,
  - b) w mieniu, z którego Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu oraz innych umów o podobnym charakterze.
3. Odpowiedzialność Link4 za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.
4. Należne odszkodowanie pomniejszane jest o franszyzę redukcyjną w wysokości 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 500 zł.

7. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC ZA SZKODY W RZECZACH RUCHOMYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W PIECZY, POD DOZOREM LUB KONTROLĄ UBEZPIECZĄCEGO

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody w rzeczach znajdujących się w jego pieczy, pod dozorem lub kontrolą, powstałe na skutek ich uszkodzenia, zniszczenia oraz utraty wynikającej z kradzieży z włamaniem lub rozboju.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) wyrządzone w przedmiotach posiadających wartość naukową, artystyczną, zabytkową, kolekcjonerską,
  - b) w rzeczach użytkowanych przez Ubezpieczającego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu oraz innych umów o podobnym charakterze,

- c) w rzeczach stanowiących przedmiot obróbki, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności, powstałe w trakcie ich wykonywania,
  - d) w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu, a także w rzeczach w nich pozostawionych,
  - e) wynikłe z działania lub zaniechania, uczestnictwa, współdziałania lub współuczestnictwa osób, będących pracownikami Ubezpieczającego lub z których usług Ubezpieczający korzysta,
  - f) polegające na zaginięciu, podmianie, brakach inwentarzych mienia wynikających z poświadczenia nieprawdy, podstępny, wymuszenia, szantażu, przywłaszczenia, niszczenia, usuwania, ukrywania, przerabiania lub podrabiania dokumentów, wprowadzania w błąd.
3. W razie utraty rzeczy w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku, Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 48 godzin zawiadomić Policję o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym, pod rygorem odmowy bądź ograniczenia wypłaty odszkodowania przez Link4.
4. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.
5. Należne odszkodowanie pomniejszane jest o franszyzę redukcyjną w wysokości 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 500 zł.

8. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC ZA SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ POJAZDY LUB MASZYNY WOLNOBIEŻNE

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone przez maszyny budowlane lub rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
2. Odpowiedzialność LINK4 za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

9. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC W ŚRODOWISKU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wynikające z emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji niebezpiecznych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana na podstawie niniejszej klauzuli istnieje, o ile szkody są spowodowane przez nagłe, możliwe do zidentyfikowania, nieprzewidywalne, pojedyncze, niezamierzone zdarzenie, odbiegające od prawidłowej pracy zakładu, które w całości zaistniało w określonym czasie i miejscu i które zostało stwierdzone w ciągu 72 godzin od momentu jego zaistnienia.
3. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- a) w postaci kosztów badania, monitorowania lub kontroli zanieczyszczenia środowiska i substancji szkodliwych dla środowiska,
  - b) w postaci kosztów usuwania substancji szkodliwych dla środowiska z nieruchomości, która jest własnością, w posiadaniu, dzierżawie lub w inny sposób w pieczy Ubezpieczającego. Niniejsze wyłączenie nie będzie miało zastosowania w sytuacji gdy koszty te były celowe dla zmniejszenia szkód pokrytych niniejszą klauzulą,
  - c) spowodowane działaniami podziemnymi i z powodu naruszenia, uszkodzenia lub zniszczenia substancji podziemnych (np. ropy naftowej, gazu).
4. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

10. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC Z TYTUŁU PRZEPROWADZANIA JAZD PRÓBNYCH

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody rzeczowe w pojazdach powstałe w wyniku przeprowadzania przez Ubezpieczającego jazd próbnych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie szkody powstałe podczas jazd próbnych w odległości do 10 km od wskazanego w umowie ubezpieczenia miejsca wykonywania usług przez Ubezpieczającego.
3. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez Ubezpieczającego lub pracowników Ubezpieczającego, nie posiadającego stosownych uprawnień do prowadzenia pojazdów.
4. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.
5. Należne odszkodowanie pomniejszane jest o wysokość franszyży redukcyjnej w wysokości 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 500 zł.

11. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC Z TYTUŁU PROWADZENIA HOTELI I PENSJONATÓW

I. PARKING

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody w pojazdach mechanicznych i ich wyposażeniu fabrycznym oraz jednośladach, należących do osób trzecich, znajdujących się w jego pieczy, pod dozorem lub kontrolą polegające na ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie wynikającej z kradzieży z włamaniem lub rabunku.
2. Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w pojazdach mechanicznych i jednośladach przy zachowaniu następujących warunków:
  - a) miejsce postoju pojazdu objęte jest stałym dozorem lub monitoringiem, ogrodzone i oświetlone w porze nocnej, wjazd/wyjazd jest wyposażony w bramę lub szlaban,
  - b) prowadzona jest ewidencja pozostawianych i odbieranych pojazdów umożliwiającą identyfikację pojazdu,

jego właściciela, daty przyjęcia i wydania, oraz osoby przyjmującej i wydającej.

3. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) polegające na utracie mienia innego niż wyposażenie fabryczne z wnętrza pojazdu (za wyjątkiem utraty powstałej w wyniku kradzieży z włamaniem do bagażnika pojazdu mechanicznego),
  - b) będące następstwem nieprzestrzegania przez obsługę parkingu obowiązków wynikających z regulaminu parkingu,
  - c) powstałe w czasie pozostawienia parkingu bez fizycznego dozoru,
  - d) wyrządzone na skutek działania sił natury, w szczególności silnego wiatru, powodzi, gradobicia, uderzenia pioruna, deszczu nawalnego,
  - e) wyrządzone w przewożonym ładunku,
  - f) wynikające z kradzieży jednoślada lub pojazdu mechanicznego, jego wyposażenia lub rzeczy pozostawionych w bagażniku, w której udowodniono uczestnictwo, współuczestnictwo lub współdziałanie pracownika Ubezpieczającego lub jego podwykonawcy,
  - g) powstałe w następstwie dokonywania napraw pojazdu na terenie parkingu.
4. W razie zaginięcia pojazdu mechanicznego lub jednoślada, Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia Policji o zdarzeniu. Nie powiadomienie Policji może spowodować ograniczenie lub odmowę wypłaty odszkodowania w całości lub w części, o ile okoliczność ta miała wpływ na ustalenie zakresu i rozmiaru szkody oraz odpowiedzialności Link4.

II. RZECZY WNIESIONE I W DEPOZYCIE

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu, utracie rzeczy:
  - a) wniesionych przez przyjmowanych na nocleg gości do pokoju hotelowego,
  - b) oddanych przez przyjmowanych na nocleg gości do przechowania w depozycie hotelowym.
2. W zakresie utraty lub uszkodzenia mienia wniesionego do pokoju hotelowego:
  - 1) Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
    - a) wartościach pieniężnych, kartach płatniczych, metalach szlachetnych i wyrobach z nich wykonanych, kamieniach szlachetnych, półszlachetnych i syntetycznych,
    - b) komputerach, aparatach fotograficznych, kamerach oraz innym przenośnym sprzęcie elektronicznym o wartości jednostkowej powyżej 1 000 zł oraz rowerach.
  - 2) Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w rzeczach wniesionych do pokoju hotelowego pod warunkiem, że mienie znajdowało się w pokoju hotelowym, który był zabezpieczony w następujący sposób:
    - a) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do pokoju były zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozapadkowy, lub zamek elektroniczny, a klucz lub karta magnetyczna (chipowa) były w wyłącznym posiadaniu gościa hotelowego lub osoby uprawnionej do przechowywania klucza,

- b) drzwi i okna były w należyтым stanie technicznym i były tak umocowane i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie wymagało użycia siły lub narzędzi,
- c) w ścianach i stropach nie było otworów umożliwiających wydostanie przedmiotów bez włamania.

- 3) W przypadku utraty rzeczy pozostawionych w pokojach hotelowych, Link4 odpowiada wyłącznie za szkody spowodowane kradzieżą z włamaniem.
3. W zakresie utraty lub uszkodzenia mienia oddanego do przechowania w depozycie hotelowym:
  - 1) Link4 odpowiada za szkody w wartościach pieniężnych, złocie, biżuterii, czekach, wekslach oraz innych papierach wartościowych.
  - 2) Link4 ponosi odpowiedzialność za szkody w rzeczach oddanych do przechowania w depozycie hotelowym pod warunkiem, że:
    - a) drzwi zewnętrzne prowadzące do pomieszczenia w którym znajduje się mienie oddane do przechowania przez gości hotelowych były w należyтым stanie technicznym, zamknięte na minimum jeden zamek wielozapadkowy lub kłódkę bezkablówkową zawieszoną na skobli, a klucz jest w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do przechowywania kluczy,
    - b) Ubezpieczający prowadzi ewidencję przyjmowanych do przechowania rzeczy. Ewidencja powinna zawierać dane niezbędne do zidentyfikowania właściciela rzeczy, opis i wartość depozytu, datę przyjęcia/zwrotu mienia oraz podpis oddającego i przyjmującego rzecz do depozytu,
    - c) mienie przechowywane jest w zamkniętym, przymocowanym trwale do podłoża lub ściany pomieszczenia schowku, tj. szafie pancernej, szafie stalowo betonowej, szafie stalowej lub kasecie.

4. Ubezpieczający w przypadku powstania szkody zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Policję.

5. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) powstałe wskutek utraty rzeczy wniesionych przez konsumentów do hotelowych lokali gastronomicznych, salonów fryzjerskich i innych lokali usługowych znajdujących się w obrębie hotelu,
  - b) powstałe na skutek utraty rzeczy pozostawionych przez gości w holach i korytarzach hotelowych.

III. PODLIMIT SUMY GWARANCYJNEJ

Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

12. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH PUNKTY GASTRONOMICZNE (OC RESTAURACJI)

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody osobowe będące następstwem zatrucia pokarmowego, zaistniałe w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczającego punktu gastronomicznego.
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- a) wyrządzone na skutek konsumpcji żywności, przy wytwarzaniu, przetwarzaniu, podawaniu której brała udział osoba nie posiadająca wymaganych przepisami badań lekarskich,
  - b) wynikłe z powodu rażącego naruszenia obowiązujących przepisów sanitarnych,
  - c) polegające na przeniesieniu chorób przez pracowników Ubezpieczającego, innych niż wynikających z zatruc pokarmowych.
3. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

13. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH ZAKŁADY KOSMETYCZNE, FRYZJERSKIE, SOLARIA

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego o ryzyko przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń (wymienionych w Ustawie o chorobach zakaźnych i zakażeniach), w tym zakażeniem wirusem HIV i wirusami hepatotropowymi powodującymi WZW (zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).
2. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności:
- a) jeżeli Ubezpieczający nie przestrzegał wymogów higieniczno – sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym, zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności wykonywanej przez Ubezpieczającego,
  - b) za szkody spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta – Jacoba lub innych encefalopatii gąbczastych.
3. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.
4. Przedmiotowa klauzula dotyczy podmiotów świadczących działalność usługową w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, saun, solariów, fitness clubów, siłowni, SPA.

14. KLAUZULA UBEZPIECZENIA OC APTEKARZA I TECHNIKA FARMACEUTY

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Link4 rozszerza ochronę ubezpieczeniową o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej aptekarza i technika farmaceuty za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobie trzeciej w związku z wykonywanym zawodem.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wyłącznie szkody wynikające z:
- a) przygotowania leków recepturowych,
  - b) wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.
3. Z zachowaniem pozostałych wskazanych w OWU wyłączeń, Link4 nie ponosi odpowiedzialności z tytułu szkód będących wynikiem:
- a) świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązujących norm i przepisów prawa,
  - b) działania wykraczającego poza kompetencje Ubezpieczającego,
  - c) zastosowania surowców i materiałów, o których Ubezpieczający wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczone do stosowania,
  - d) niezabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych, radioaktywnych lub innych zgodnie z obowiązującymi normami.
4. Niniejszą klauzulą Link4 rozszerza zakres udzielonej Ubezpieczającemu ochrony ubezpieczeniowej o pokrycie:
- a) kosztów utylizacji zniszczonych leków do wysokości 6 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
  - b) bezpośrednich następstw finansowych utraty dokumentów, niezbędnych do refundacji leków, jeżeli utrata dokumentów bądź zniszczenie leków było wynikiem zdarzeń objętych ubezpieczeniem na podstawie OWU do wysokości 12 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. Odpowiedzialność Link4 za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli jest ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.

A. USZKODZENIA GŁOWY		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWA- ŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
1.	Uszkodzenie powłok czaszki (bez uszkodzeń kostnych):	
	a) znaczne uszkodzenie powłok czaszki, rozległe, ściągające blizny – w zależności od rozmiaru	5-10
	b) oskalpowanie	25
2.	Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) – zależnie od rozległości uszkodzeń	5-10
3.	Ubytek w kościach czaszki:	
	a) o średnicy poniżej 2,5 cm	7
	b) o średnicy powyżej 2,5 cm – w zależności od rozmiarów	10-25
	Uwaga: Jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz. 1), należy osobno oceniać stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości według poz. 2 lub 3 i osobno za uszkodzenia powłok czaszki według poz. 1.	
4.	Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3 w postaci: nawracającego się wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłego zapalenia kości, ropowicy podczepcowej leczonej operacyjnie, zakrzepicy powłok, przepukliny mózgowej – ocenia się dodatkowo – w zależności od rodzaju i stopnia powikłań	5-15
5.	Porażenia i niedowłady:	
	a) porażenie połowicze lub paraplegie (porażenia kończyn dolnych) uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0-1° wg Skali Lovette'a	100
	b) głęboki niedowład połowiczny lub parapareza 2° wg Skali Lovette'a	60-80
	c) średniego stopnia niedowład połowiczny lub parapareza kończyn dolnych 3° wg Skali Lovette'a	40-60
	d) niewielki lub dyskretny niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych 4° wg Skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp.	5-35
	e) monoparezy pochodzenia ośrodkowego:	
	– kończyna górna, wg Skali Lovette'a	
	0°	prawa 40 lewa 30
	1-2°	prawa 30-35 lewa 20-25
	3-4°	prawa 5-25 lewa 5-15
– kończyna dolna, wg Skali Lovette'a		
0°	40	
1-2°	30	
3-4°	5-20	
6.	Zespoły pozapiramidowe:	
	a) utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki innych osób	100
	b) zespół pozapiramidowy naruszający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.	80
	c) zaznaczony zespół pozapiramidowy	30

	Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:	
7.	a) uniemożliwiające chodzenie i samodzielne funkcjonowanie	100
	b) utrudniające chodzenie i sprawność ruchową w stopniu znacznym	70-80
	c) miernego stopnia utrudnienie chodu i sprawności ruchowej	30-60
	d) dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów	5-25
	Padaczka:	
8.	a) z licznymi napadami ze współistnieniem zaburzeń psychicznych, charakteropatii, otępienia wymagających opieki innej osoby	100
	b) padaczka z zaburzeniami psychicznymi w zależności od ich nasilenia	30-70
	c) padaczka bez zaburzeń psychicznych w zależności od częstości napadów	20-40
	Uwaga: Podstawą rozpoznania padaczki są obserwacje przez lekarza napadu, typowe zmiany eeg, dokumentacja ambulatoryjna bądź szpitalna.	
	Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):	
9.	a) otępienie lub ciężkie zaburzenia zachowania i emocji uniemożliwiające samodzielną egzystencję	100
	b) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi w zależności od stopnia	50-70
	c) encefalopatie bez zmian charakterologicznych	30
	Uwaga: Za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmiany w zapisie eeg. Encefalopatia powinna być potwierdzona badaniami dodatkowymi.	
	Zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń OUN:	
10.	a) utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym	5-10
	b) ujawnienie się psychozy w następstwie ciężkiego stresu	50-80
	Zaburzenia mowy:	
11.	a) afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją	80
	b) afazja całkowita motoryczna	60
	c) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	40
	d) afazja nieznacznego stopnia	20
	Zespoły podwzgórzowe pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnątrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego):	
12.	a) znacznie upośledzające czynność ustroju	60
	b) nieznacznie upośledzające czynność ustroju	30
	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
13.	a) nerwu okoruchowego:	
	w zakresie mięśni wewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
	w zakresie mięśni zewnętrznych oka – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-30
	b) nerwu boczowego	3
	c) nerwu odwodzącego – w zależności od stopnia uszkodzenia	1-15
14.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20
15.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu twarzowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20
	Uwaga: Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy ocenić według poz. 49.	
16.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowego i błędnego – w zależności od stopnia zaburzeń mowy, połykania, oddechu, krążenia i funkcji przewodu pokarmowego	10-50
17.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
18.	Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-20

B. USZKODZENIA TWARZY

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWALEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
	Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
19.	a) oszpecenia bez zaburzeń funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy	1-10
	b) oszpecenia z miernymi zaburzeniami funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	10-30
	c) oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.) – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	30-60
	Uszkodzenia nosa:	
20.	a) uszkodzenie nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia – zależnie od rozległości uszkodzenia	1-10
	b) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania – zależnie od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania	5-20
	c) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia – w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu	10-25
	d) utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego	5
	e) utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa)	30
	Uwaga: Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych poz. 19, należy stosować ocenę według tej pozycji (tj. według poz. 19).	
	Utrata zębów:	
21.	a) siekacze i kły – za każdy ząb	1
	b) pozostałe zęby począwszy od dwóch – za każdy ząb (niezależnie od zaprotezowania)	1
22.	Utrata części szczęki lub żuchwy (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) – staw rzekomy – zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań	15-30
	Utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów):	
23.	a) szczęki	40
	b) żuchwy	50
	Złamania szczęki i/lub żuchwy wygojone z przemieszczeniem odłamów:	
24.	a) bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zniekształcenia i rozwarcia szczęk	1-5
	b) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zaburzeń żucia i rozwarcia szczęk	5-10
	Ubytek podniebienia:	
25.	a) z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	10-30
	b) z dużymi zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	25-40
	Ubytki języka:	
26.	a) bez zaburzeń mowy i połykania	3
	b) z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	5-15
	c) z dużymi zaburzeniami mowy – w zależności od stopnia zaburzeń	15-40
	d) całkowita utrata języka	50

C. USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU										
27.	a) przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:											
	Ostrość wzroku oka prawego	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (1/2)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
	Ostrość wzroku oka lewego	PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU										
	1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
	0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
	0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
	0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
	0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
	0,5 (1/2)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
	0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
	0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
	0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
	0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
	0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100
	Uwaga: Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.											
	b) utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej	38										
28.	Porażenie nastawności (akomodacji) – przy zastosowaniu szkieł poprawczych:											
	a) jednego oka	15										
	b) obojga oczu	30										
29.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów tępych:											
	a) rozdarcie naczyńki jednego oka	wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)										
	b) zapalenie naczyńki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego	„										
	c) przedziurawienie płamki żółtej jednego oka	„										
	d) zanik nerwu wzrokowego	„										
30.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów drążących:											
	a) blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki)	wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)										
	b) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)	„										
	c) ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku	„										
31.	Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.)											
		wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)										
32.	Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według niżej podanej tabeli:											
	Zwężenie do	Przy nienaruszonym drugim oku	W obojgu oczach	Przy ślepotcie drugiego oka								
	60°	0	0	35%								
	50°	5%	15%	45%								
	40°	10%	25%	55%								
	30°	15%	50%	70%								
	20°	20%	80%	85%								
	10°	25%	90%	95%								
	Poniżej 10°	35%	95%	100%								

33.	Połowicze niedowidzenia:	
	a) dwuskroniowe	60
	b) dwunosowe	30
	c) jednoimienne	25
	d) jednoimienne górne	10
	e) jednoimienne dolne	40
34.	Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, bezsoczewkowość pourazowa, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:	
	a) w jednym oku	25
	b) w obojgu oczach	40
35.	Usunięcie zaćmy pourazowej ze wszczęciem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej:	
	a) w jednym oku	15
	b) w obojgu oczach	30
36.	Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie)	
	a) w jednym oku	10
	b) w obojgu oczach	15
37.	Odwarstwienie siatkówki jednego oka – oceniać według tabeli ostrości wzroku poz. 27a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia poz. 32	
38.	Jaskra – oceniać według tabeli ostrości wzroku (poz. 27a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia (poz. 32), z tym zastrzeżeniem, że ogólny procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu	
39.	Wytrzeszcz tętniący – w zależności od stopnia	50-100
40.	Zaćma urazowa	wg tabeli ostrości wzroku (poz. 27a)
41.	Przewlekłe zapalenie spojówek	10

D. USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU			
42.	Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabeli:				
	Obliczanie procentowego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosera (w mod.)				
	Ucho prawe	0-25 dB	26-40 dB	41-70 dB	Pow. 70 dB
	Ucho lewe				
	0-25 dB	0%	5%	10%	20%
	26-40 dB	5%	15%	20%	30%
	41-70 dB	10%	20%	30%	40%
	pow. 70 dB	20%	30%	40%	50%
	Uwaga: oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1.000 i 2.000 Hz.				
43.	Urazy małżowiny usznej:				
	a) utrata części małżowiny				5
	b) zniekształcenie małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia) – w zależności od stopnia				5-10
	c) utrata jednej małżowiny				15
	d) utrata obu małżowin				25
44.	Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)			
	a) jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	„			
	b) obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	„			
45.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:				
	a) jednostronne				5
	b) obustronne				10

46.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha – w zależności od stopnia powikłań:	
	a) jednostronne	5-15
	b) obustronne	10-20
47.	Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)
48.	Uszkodzenie ucha wewnętrznego:	
	a) z uszkodzeniem części słuchowej	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 42)
	b) z uszkodzeniem części statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	20-50
	c) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia	30-60
49.	Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:	
	a) jednostronne – w zależności od stopnia uszkodzenia	25-40
	b) dwustronne	60

E. USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZEŁYKU

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWALEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
50.	Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji	5-25
51.	Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej – w zależności od stopnia zwężenia	10-30
52.	Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:	
	a) z zaburzeniami głosu – w zależności od stopnia	35-50
	b) z bezgłosem	60
53.	Uszkodzenie tchawicy – w zależności od stopnia jej zwężenia	20-60
54.	Uszkodzenie przełyku powodujące:	
	a) częściowe trudności w odżywianiu – w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywienia	10-30
	b) odżywianie tylko płynami	50
	c) całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową	80
55.	Uszkodzenia tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi – w zależności od stopnia uszkodzenia i ustawienia głowy	10-30
	Uwaga: Uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego należy oceniać według poz. 89.	

F. USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWALEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
56.	Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej – w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości klatki piersiowej	10-30
57.	Utrata gruczołu piersiowego w części lub w całości	10-25
58.	Uszkodzenie przynajmniej 2 żeber (złamanie itp.):	
	a) z obecnością zniekształceń klatki piersiowej i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc	10
	b) z obecnością zniekształceń klatki piersiowej i zmniejszenia pojemności życiowej płuc – w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej	15-25
59.	Złamanie mostka ze zniekształceniami	10
60.	Zapalenie kości (przetoki) żeber lub mostka	20
61.	Uszkodzenia płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):	
	a) bez niewydolności oddechowej	10
	b) z niewydolnością oddechową – w zależności od stopnia	20-40
62.	Uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami, ropniem płuc – w zależności od stopnia niewydolności oddechowej	40-80

	Uwaga: Przy orzekaniu według pozycji 61 i 62 stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej potwierdzić badaniem spirometrycznym i badaniem rentgenowskim.	
63.	Uszkodzenie serca lub osierdza:	
	a) z wydolnym układem krążenia	10
	b) z objawami względnej wydolności układu krążenia	30
	c) z objawami niewydolności krążenia – w zależności od stopnia niewydolności	40-90
	Uwaga: Stopień uszkodzenia serca oceniać należy na podstawie badania radiologicznego, elektrokardiograficznego i badania ECHO.	
64.	Przepukliny przeponowe – w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia	20-40

G. USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWALEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
65.	Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki itd.) – w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej	5-30
	Uwaga: 1. Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych). 2. Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem.	
66.	Uszkodzenie żołądka, jelit i sieci:	
	a) bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywienia	10
	b) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – w zależności od stopnia zaburzeń i stanu odżywienia	15-50
67.	Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny – w zależności od stopnia zanieczyszczenia się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
	a) jelita cienkiego	30-80
	b) jelita grubego	20-50
68.	Przetoki okołoodbytnicze	15
69.	Uszkodzenie zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60
70.	Wypadnięcie odbytnicy – w zależności od stopnia wypadnięcia	10-30
71.	Utrata śledziony:	
	a) bez większych zmian w obrazie krwi	15
	b) ze zmianami w obrazie krwi lub i ze zrostami otrzewnowymi	30
72.	Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki:	
	a) bez zaburzeń ich czynności	5-10
	b) z zaburzeniami ich czynności w zależności od stopnia	20-60

H. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOWO-PŁCIOWYCH

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWALEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
73.	Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji – w zależności od stopnia	10-25
74.	Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35
75.	Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki	40-75
76.	Uszkodzenie moczowodu powodujące zwężenie jego światła	20
77.	Uszkodzenie pęcherza – w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	10-30
78.	Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego – w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem	20-50

79.	Zwężenie cewki moczowej:	
	a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	15
	b) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	30-50
	c) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu z powikłaniami	50-60
80.	Utrata prącia	40
81.	Częściowa utrata prącia	20
82.	Utrata jednego jądra lub jajnika	20
83.	Utrata obu jąder lub obu jajników	40
84.	Wodniak jądra	10
85.	Utrata macicy:	
	a) w wieku do 50 lat	40
	b) w wieku powyżej 50 lat	20
86.	Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych:	
	a) pochwy	10
	b) pochwy i macicy	30

I. OSTRE ZATRUCIA I ICH NASTĘPSTWA (Orzekać nie wcześniej niż po 6 miesiącach)

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWA- ŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
87.	Nagłe zatrucie gazami lub/i substancjami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych):	
	a) ze stwierdzoną utratą przytomności, lecz bez wtórnych powikłań	10
	b) powodujące uszkodzenie układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych (rozedma, przewlekły nieżyt krtani, tchawicy i oskrzeli) – w zależności od stopnia uszkodzenia	10-25
	Uwaga: Uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.	
88.	Nagłe zatrucie pokarmami powodujące uszkodzenie narządów mięszzowych przewodu pokarmowego – w zależności od stopnia uszkodzenia	5-15
	Uwaga: 1. Uszkodzenia układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego. 2. Zatrucie włośniami nie pozostawia w zasadzie trwałych następstw.	

J. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWA- ŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
89.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
	a) ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20 stopni	15
	b) całkowite zeszywnienie	35
	c) całkowite zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem głowy	50
90.	Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym:	
	a) ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji powyżej 20 stopni lub zginania do 50 cm	15
	b) całkowite zeszywnienie	25
	c) całkowite zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem tułowia	40
91.	Izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościstych – w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji	3-10
92.	Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgow, obecnością ciała obcego itp. ocenia się według poz. 89-91, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	10

	Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
	a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100
	b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiający poruszanie się za pomocą dwóch łasek	70
	c) niedowład kończyn dolnych umożliwiający poruszanie się o jednej lasce	40
93.	d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrdzeniowym)	100
	e) niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrdzeniowym)	70
	f) niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrdzeniowym)	30
	g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	40
	h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów – w zależności od stopnia zaburzeń	10-30
	Urazowe zespoły korzonkowe (bólowe, ruchowe, czuciowe lub mieszane) – w zależności od stopnia:	
94.	a) szyjne	5-20
	b) piersiowe	5-10
	c) lędźwiowo-krzyżowe	5-25
	d) guziczne	5

K. USZKODZENIA MIEDNICY

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
95.	Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwanie stawu krzyżowo-biodrowego – w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu	10-35
96.	Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno- lub wielomiejscowe – w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:	
	a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa)	5-20
	b) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaigne'a)	15-45
97.	Złamanie dna panewki – w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:	
	a) bez zwichnięcia centralnego	10-20
	b) ze zwichnięciem centralnym	20-40
98.	Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) – w zależności od zniekształcenia i zaburzeń funkcji	5-20
	Uwaga: Towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurologiczne ocenia się dodatkowo według pozycji dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych.	

L. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
	Uwaga: Przy uszkodzeniach kończyn górnych u osób leworęcznych stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzenia ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej.	
	ŁOPATKA	
99.	Złamanie łopatki:	
	a) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem bez większych zaburzeń funkcji kończyny	5
	b) wygojone z przemieszczeniem i znacznym ograniczeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia	prawa 10-40 lewa 5-30
	Uwaga: Normy pozycji 99 uwzględniają również ewentualne powikłania neurologiczne.	

OBOJCZYK		
100.	Wadliwe wygojone złamanie obojczyka – w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów	prawy 5-25 lewy 5-20
101.	Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny	prawy 25 lewy 20
102.	Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego – w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwigania i stopnia zniekształcenia	prawy 5-25 lewy 5-20
103.	Uszkodzenia obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciał obcych ocenia się według pozycji 100-102, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu o:	5
Uwaga: Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny – w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji.		
BARK		
104.	Przewlekłe zmiany stawu barkowego – w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu	prawy 5-30 lewy 5-25
105.	Zastarzałe nieodprowadzone zwichnięcie stawu barkowego – w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny	prawy 20-30 lewy 15-30
106.	Nawykowe zwichnięcia barku potwierdzone dokumentacją medyczną	prawy 25 lewy 20
107.	Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości – w zależności od zaburzeń funkcji	prawy 25-40 lewy 20-35
Uwaga: Staw wiotki z powodu porażen ocenia się według norm neurologicznych.		
Zesztywnienie stawu barkowego:		
108.	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) w zależności od ustawienia i funkcji	prawy 20-35 lewy 15-30
	b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	prawy 40 lewy 35
109.	Bliznowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	prawy 5-15 lewy 5-10
110.	Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 104-109, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu – w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	prawy 5-35 lewy 5-25
111.	Utrata kończyny w barku	prawa 75 lewa 70
112.	Utrata kończyny wraz z łopatką	prawa 80 lewa 75
RAMIĘ		
Złamanie kości ramiennej – w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:		
113.	a) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem	prawa 15-30 lewa 10-25
	c) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	prawa 30-55 lewa 25-50
Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
114.	a) mięśnia dwugłowego	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) uszkodzenia innych mięśni ramienia	prawa 5-20 lewa 5-15

	Utrata kończyny w obrębie ramienia:	
115.	a) z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	prawa 70 lewa 65
	b) przy dłuższych kikutach	prawa 65 lewa 60
116.	Przepukliny mięśniowe ramienia	3
STAW ŁOKCIOWY		
	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej – w zależności od zaburzeń osi i ograniczenia ruchów w stawie łokciowym:	
117.	a) bez większych przemieszczeń, zniekształceń i ograniczenia ruchomości	prawa 5-15 lewa 5-10
	b) z dużym zniekształceniem i ze znacznym przykurczem	prawa 15-30 lewa 10-25
	Zesztywnienie stawu łokciowego:	
118.	a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°)	prawy 30 lewy 25
	b) z brakiem ruchów obrotowych	prawy 35 lewy 30
	c) w ustawieniu wyprostnym lub zbliżonym (160°-180°)	prawy 50 lewy 45
	d) w innych ustawieniach – zależnie od przydatności czynnościowej kończyny	prawy 30-45 lewy 25-40
	Przykurcz w stawie łokciowym – w zależności od zakresu zgięcia, wyprosty i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia:	
119.	a) przy niemożności zgięcia do 90°	prawy 10-30 lewy 5-25
	b) przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty	prawy 5-20 lewy 5-15
Uwaga: Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego należy oceniać według pozycji 117-119.		
120.	Cepowy staw łokciowy – w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni	prawy 15-30 lewy 10-25
121.	Uszkodzenia stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 117-120, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu o:	5
PRZEDRAMIĘ		
	Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:	
122.	a) ze zniekształceniem	prawy 5-15 lewy 5-10
	b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	prawy 15-25 lewy 10-20
	Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia – w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:	
123.	a) ze zniekształceniem i zaznaczonymi zaburzeniami funkcji	prawe 5-15 lewe 3-10
	b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	prawe 15-35 lewe 10-30
124.	Staw rzekomy kości promieniowej	prawy 30 lewy 25
125.	Staw rzekomy kości łokciowej	prawy 20 lewy 15

I26.	Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia	prawe 40
		lewe 35
I27.	Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji I22-I26, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	5-15
I28.	Utrata kończyny w obrębie przedramienia – w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do oproteżowania	prawa 55-65
		lewa 50-60
I29.	Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	prawe 55
		lewe 50
NADGARSTEK		
I30.	Ograniczenia ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości) – w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:	
	a) ograniczenie ruchomości	prawy 5-10 lewy 3-8
	b) ograniczenie ruchomości dużego stopnia	prawy 10-20 lewy 8-15
	c) ograniczenia ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym	prawy 20-30 lewy 15-25
I31.	Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:	
	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	prawy 15-30 lewy 10-25
	b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	prawy 25-45 lewy 20-40
I32.	Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi, trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji I30 i I31, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	1-10
I33.	Utrata ręki na poziomie nadgarstka	prawa 55
		lewa 50
Ł. ŚRÓDRĘCZE I PALCE		
		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
KCIUK		
I34.	Złamania i zwichnięcia kciuka (pierwszej kości śródreżca i paliczków kciuka) – w zależności od ustawienia, zniekształcenia i stopnia zaburzeń funkcji kciuka:	
	a) z przemieszczeniem	prawy 5-10 lewy 3-8
	b) z dużym przemieszczeniem i zniekształceniem	prawy 10-20 lewy 8-15
Uwaga: Przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.		

135.	Utraty w obrębie kciuka:	
	a) utrata opuszki	prawy 5 lewy 3
	b) utrata paliczka paznokciowego	prawy 10 lewy 8
	c) utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka)	prawy 15 lewy 10
	d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródreżca	prawy 20 lewy 15
	e) utrata obu paliczków z kością śródreżca	prawy 30 lewy 25
136.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji	prawy 3-10 lewy 1-8
	b) znaczne ograniczenie funkcji	prawy 10-20 lewy 8-15
	c) upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka	prawy 20-30 lewy 15-25
PALEC WSKAZUJĄCY		
137.	Utraty w obrębie palca wskazującego:	
	a) utrata opuszki	prawy 5 lewy 3
	b) utrata paliczka paznokciowego	prawy 7 lewy 5
	c) utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego	prawy 8 lewy 5
	d) utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej 1/3	prawy 12 lewy 10
	e) utrata trzech paliczków	prawy 17 lewy 15
	f) utrata palca wskazującego z kością śródreżca	prawy 23 lewy 20
138.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego oraz II kości śródreżca (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji – w zależności od stopnia	prawy 3-8 lewy 1-5
	b) znaczne ograniczenie funkcji – w zależności od stopnia	prawy 8-12 lewy 5-10
	c) bezużyteczność palca graniczącą z utratą wskaziciela	prawy 17 lewy 15
PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY		
139.	Utrata całego paliczka lub części paliczka:	
	a) palca trzeciego i czwartego – za każdy paliczek	prawy 3 lewy 2
	b) palca piątego – za każdy paliczek	prawy 1 lewy 1
140.	Utrata palców III, IV lub V z kością śródreżca	prawy 12 lewy 8

141.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V i odpowiednich kości śródrezcza (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	
	a) ograniczenie funkcji palca – w zależności od stopnia	prawy 2 lewy 1
	b) znaczne ograniczenie funkcji palca – w zależności od stopnia	prawy 4 lewy 3
	c) bezużyteczność palca granicząca z utratą	prawy 7 lewy 5
	Uwaga: Przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenia obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55% a dla lewej 50%.	

M. USZKODZENIA KOŃCZYNY DOLNEJ

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
	BIODRO	
142.	Utrata kończyny dolnej przez wyłuszczenie jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkrętarzowej	85
143.	Przykurcze i ograniczenia ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich – w zależności od stopnia	5-25
144.	Zeszywnienie stawu biodrowego – w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:	
	a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	20-35 30-60
145.	Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) – w zależności od zakresu ruchów przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych oraz dolegliwości subiektywnych:	
	a) ze zmianami miernego stopnia b) ze zmianami dużego stopnia c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.)	5-20 20-40 40-65
	Przykurcze i zeszywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 142-145, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o:	5-15
	Uwaga: Jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.	
	UDO	
147.	Złamanie kości udowej – w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:	
	a) z nieznacznymi zmianami i skróceniem do 4 cm b) z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm c) ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami	5-15 15-30 30-40
	148.	Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia i zaburzeń wtórnych
149.	Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) – w zależności od zaburzeń funkcji itp.	5-20
150.	Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe – w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych	5-30

151.	Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o:	1-10
152.	Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o:	10-65
Uwaga: Łączny stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji 147-150 i 152 nie może przekroczyć 70%.		
153.	Utrata kończyny – zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oproteżowania	50-70
KOLANO		
Zesztywnienie stawu kolanowego:		
154.	a) w pozycji funkcjonalnej korzystnej 0-15°	30
	b) przy większych stopniach zgięcia lub przeproście powyżej -10° (minus 10°) stosuje się ocenę wg pp. a) – zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu za każde 4° odchylenie ponad granicę 15° lub -10° o:	I
155.	Trwałe ograniczenia ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.) – w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji:	
	a) utrata ruchomości w zakresie 0-40° za każde 2° ubytku ruchu	I
	b) utrata ruchomości w zakresie 40°-90° za każde 5° ubytku ruchu	I
	c) utrata ruchomości w zakresie 90°-120° za każde 10° ubytku ruchu	I
Uwaga: prawidłowo funkcjonalny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 0°-120°.		
156.	Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi, stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp. – w zależności od stopnia	1-20
157.	Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65
PODUDZIE		
Złamanie kości podudzia – w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:		
158.	a) ze zmianami lub skróceniem do 4 cm	5-15
	b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 cm do 6 cm	15-25
	c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych	25-50
159.	Izolowane złamania strzałki (oprócz kostki bocznej)	3
160.	Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien – zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy	5-20
161.	Utrata kończyny w obrębie podudzia – w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oproteżowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
	a) przy długości kikuta do 8 cm mierzac od szpary stawowej	60
	b) przy dłuższych kikutach	40-55
STAWY SKOKOWE, STOPA		
Ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) – w zależności od ich stopnia i dolegliwości:		
162.	a) bez zniekształceń	1-15
	b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy	15-25
	c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości i stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.	25-40
163.	Zesztywnienie stawu skokowego – w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
	a) pod kątem zbliżonym do prostego	10-20
	b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	20-40

164.	Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi:	
	a) miernego stopnia – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5-15
	b) znacznego stopnia lub z powikłaniami – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	15-30
165.	Utrata kości piętowej lub skokowej	40
166.	Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi:	
	a) miernego stopnia – zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5-10
	b) znacznego stopnia lub innymi powikłaniami – zależnie od wielkości zaburzeń	10-20
167.	Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy:	
	a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	5-15
	b) złamania II, III lub IV kości śródstopia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	3-10
	c) złamania trzech i więcej kości śródstopia – w zależności od zaburzeń czynnościowych	10-20
168.	Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 167, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	1-10
169.	Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające – w zależności od stopnia upośledzenia czynności	1-15
170.	Utrata stopy w całości	50
171.	Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40
172.	Utrata stopy w stawie Lisfranka	35
173.	Utrata stopy w obrębie kości śródstopia – zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	20-30
PALCE STOPY		
174.	Utrata paliczka paznokciowego palucha	5
175.	Utrata całego palucha	7
176.	Utrata palucha wraz z kością śródstopia – w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	10-20
177.	Utrata palców II-V w części lub całości – za każdy palec	2
178.	Utrata V palca wraz z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	5-10
179.	Utrata palców II-IV z kością śródstopia – zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	3-5
180.	Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1-5

N. PORAŻENIA LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH

		PROCENT STAŁEGO LUB DŁUGOTRWA- ŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU
	Uszkodzenie częściowe lub całkowite – w zależności od stopnia zaburzeń:	
	a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	5-15
	b) nerwu piersiowego długiego	prawy 5-15 lewy 5-10
	c) nerwu pachowego	prawy 15-25 lewy 10-20
	d) nerwu mięśniowo-skórnego	prawy 10-25 lewy 5-20
	e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	prawy 15-45 lewy 5-35
	f) nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	prawy 10-30 lewy 5-25
	g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia	prawy 5-25 lewy 5-15
	h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia	prawy 5-15 lewy 1-10
	i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia	prawy 10-40 lewy 5-30
181.	j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka	prawy 5-25 lewy 5-15
	k) nerwu łokciowego	prawy 10-30 lewy 5-20
	l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej)	prawy 15-25 lewy 10-20
	m) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej)	prawy 25-45 lewy 20-40
	n) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	1-15
	o) nerwu zaślonowego	5-15
	p) nerwu udowego	10-30
	q) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)	10-20
	r) nerwu sromowego wspólnego	5-25
	s) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	20-60
	t) nerwu piszczelowego (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	10-40
	u) nerwu strzałkowego	10-20
	v) splotu lędźwiowo-krzyżowego	40-70
	w) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	1-10
	Uwaga: Według pozycji 181 ocenia się tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.	
182.	Kauzalgie potwierdzone obserwacją szpitalną – w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów	prawy 30 lewy 50